

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
В Л А Д А
05 Број: 011-12152/2025-3
7. новембар 2025. године
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
БЕОГРАД

ПРИМЉЕНО: 07.11.2025

Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
03	011-2237/25		

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

БЕОГРАД

Влада, на основу члана 123. тачка 4. Устава Републике Србије и члана 150. став 1. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, број 20/12 – пречишћен текст), подноси Народној скупштини Предлог закона о здравственој заштити и здравственом осигурању војних осигураника, с предлогом да се узме у претрес.

За представника Владе у Народној скупштини одређен је Братислав Гашић, министар одбране, а за поверенике Небојша Николић, вршилац дужности секретара Министарства одбране, пуковник Немања Боровчанин из Управе за војно здравство и пуковник др Радан Костић, директор Фонда за социјално осигурање војних осигураника.

ПРВИ ПОТИРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ

4100225.027/10

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

О ЗДРАВСТВЕНОЈ ЗАШТИТИ И ЗДРАВСТВЕНОМ ОСИГУРАЊУ

ВОЈНИХ ОСИГУРАНИКА

ДЕО ПРВИ

УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1.

Овим законом уређује се здравствена заштита војних осигураника и других корисника права, организација војног здравства у Министарству одбране и Војсци Србије у миру, ванредном стању, ратном стању и ванредној ситуацији, образовање војноздравствених установа, права из здравственог осигурања, начин остваривања здравствене заштите и здравственог осигурања, организација и финансирање здравственог осигурања, надлежност, делокруг и организација Фонда за социјално осигурање војних осигураника (у даљем тексту: Фонд), надзор над спровођењем овог закона, као и друга питања од значаја за здравствену заштиту и здравствено осигурање војних осигураника.

Дефиниције

Члан 2.

Појмови који се користе у овом закону имају следеће значење:

- 1) **војно здравство** је систем здравствене заштите који функционише у оквиру Министарства одбране и Војске Србије и обезбеђују неопходан ниво здравствене заштите војним осигураницима и другим лицима која су обухваћена овим законом, санитетским обезбеђењем команди, јединица и установа Војске Србије у миру, ванредном стању, ратном стању и ванредној ситуацији;
- 2) **војни осигураник** је:
 - (1) професионално војно лице;
 - (2) лице које је по основу професионалне војне службе остварило право на пензију у складу са прописима којима је уређено пензијско и инвалидско осигурање, односно породични пензионер (у даљем тексту: корисник војне пензије);
- 3) **осигурано лице** је члан породице војног осигураника, уколико не испуњава услове за стицање својства осигураника у складу са законом и уколико обавезно здравствено осигурање не остварује по другом основу;
- 4) **друго лице** коме се у одређеним случајевима обезбеђују права утврђена овим законом је војник на служењу војног рока, лице у резервном саставу док се налази на војној дужности у Војсци Србије, ученик и кадет војношколске установе и лице на другом стручном оспособљавању за офицере и подофицере;

- 5) **корисник права** је војни осигураник и осигурано лице;
- 6) **војноздравствена установа** је здравствена установа образована у складу са овим законом, односно законом којим се уређује област одбране, за обављање здравствене заштите;
- 7) **санитетске јединице и установе Министарства одбране и Војске Србије** су јединице и установе које се формирају у складу са законом којим је уређена Војска Србије и прописима донетим на основу тог закона и које пружају здравствену заштиту;
- 8) **стручно-медицински орган** је медицински орган који учествује у поступку остваривања права у складу са овим законом;
- 9) **цивилна здравствена установа** је здравствена установа основана у складу са законом којим је уређена област здравствене заштите;
- 10) **осигурано лице републичког фонда за здравствено осигурање** је физичко лице које је обавезно осигурано у складу са законом којим је уређена област здравственог осигурања;
- 11) **здравствена заштита** у Министарству одбране и Војсци Србије је организована и свеобухватна делатност са основним циљем да се оствари највиши ниво очувања здравља корисника права обухваћених овим законом и других лица под условима одређеним законом, у миру, ванредном стању, ратном стању и ванредној ситуацији;
- 12) **здравствено осигурање** је обавезно здравствено осигурање којим се корисницима права и другим лицима обезбеђују права утврђена овим законом,
- 13) **здравствени радници** су професионални припадници Војске Србије који имају стечено високо односно средње образовање здравствене струке и који обављају послове здравствене заштите;
- 14) **здравствени сарадници** су професионални припадници Војске Србије који немају стечено образовање здравствене струке и који учествују у обављању послова здравствене заштите у војноздравственим установама, односно санитетским јединицама и установама;
- 15) **други запослени** су професионални припадници Војске Србије који обављају одређене послове за потребе спровођења здравствене заштите у војном здравству;
- 16) **стручно дежурство у војноздравственој установи и јединици и санитетској јединици и установи** је дежурство које обављају здравствени радници у војноздравственој установи и јединици и санитетској јединици и установи и приправност.

Појмови употребљени у овом закону у граматичком мушком полу, подразумевају природни мушки и женски пол лица на које се односе.

Примена општих прописа о здравственој заштити и здравственом осигурању

Члан 3.

Здравствена заштита и здравствено осигурање у Министарству одбране и Војсци Србије остварују се применом начела прописаних одредбама закона којим се

уређује Војска Србије, као и закона којим је уређена област здравствене заштите и здравственог осигурања.

Члан 4.

У спровођењу здравствене заштите, у војном здравству примењују се научно доказане, проверене и безбедне здравствене технологије у превенцији, дијагностици, лечењу и рехабилитацији, у складу са прописима којима је уређена област здравствене заштите.

Члан 5.

Права и дужности пацијената приликом коришћења здравствене заштите, као и начин остваривања тих права обезбеђује се у складу са законом којим су уређена права пацијената.

Заштита права пацијената обезбеђује се у Фонду одређивањем лица које обавља послове саветника за заштиту права пацијената.

Министар одбране прописује начин и услове рада, као и поступање по приговору саветника за заштиту права пацијената.

Здравствена документација

Члан 6.

Медицинска документација и евиденције у војном здравству воде се у складу са одредбама закона којим је уређена област здравствене документације и евиденција у области здравства.

Изузетно од става 1. овог члана, министар одбране ближе уређује околности и ситуације у којима се неће обрађивати подаци о болестима, стањима, појавама, предузетим мерама и други подаци о професионалним војним лицима, нити размењивати са надлежним органима и службама, као и специфичну врсту, садржај и вођење здравствене документације и евиденција које настају приликом пружања здравствене заштите корисницима права у војном здравству, у складу са законом.

Здравствени информациони систем

Члан 7.

Ради планирања и ефикасног управљања системом здравствене заштите, као и обраде података у вези са здравственим стањем лица и функционисањем војног здравства, односно обраде здравствених информација, организује се и развија здравствени информациони систем у Министарству одбране и Војсци Србије.

Ради обављања послова из става 1. обрађују се подаци о личности, и то: име, презиме, јединствени матични број грађана, евиденциони број за стране држављане;

подаци о здравственом осигурању; подаци о лечењу: анамнеза, дијагноза, преписана терапија, ток болести и лечења; подаци о спроведеним дијагностичким, терапијским и рехабилитацијским поступцима; подаци о упућивању у другу здравствену установу; као и подаци о хоспитализацији.

Сврха обраде података из става 2. овог члана јесте здравствена заштита корисника права.

Циљ обраде података из става 2. овог члана је стварање услова за потпуно и правовремено здравствено збрињавање корисника права планирањем и ефикасним управљањем системом здравствене заштите.

Обрадом података из става 2. овог члана обезбеђује се остваривање законом утврђеног интереса у области одбране и остваривање законом утврђених права у области здравствене заштите и здравственог осигурања лица којима се пружа здравствена заштита у војном здравству.

Обрада података из става 2. овог члана врши се уз обавезу поштовања правила о сразмерности обраде у односу на циљ који се намерава остварити.

Руководилац подацима који се обрађују у здравственом информационом систему у Министарству одбране и Војсци Србије је Министарство одбране.

На садржај здравствених информација и приступ подацима о пацијенту из електронског медицинског досијеа који нису уређени овим законом, примењују се прописи којима су уређена права пацијената и здравствена документација и евиденције у области здравства.

Ради унапређења система здравствене заштите, у смислу овог закона, размењују се подаци из става 2. овог члана преко Републичког интегрисаног здравственог информационог система.

Организацију здравственог информационог система, начин рада, развој, заштиту података, као и друга питања од значаја за функционисање овог система, уређује министар одбране.

ДЕО ДРУГИ

ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА У МИНИСТАРСТВУ ОДБРАНЕ И ВОЈСЦИ СРБИЈЕ

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Здравствена заштита

Члан 8.

Здравствена заштита, у смислу овог закона, обухвата спровођење мера за очување и унапређење здравља, спречавање, сузбијање и рано откривање болести,

повреда и других поремећаја здравља и благовремено и ефикасно лечење и рехабилитацију.

Послови здравствене заштите који се односе на превентивну здравствену заштиту, на обуку здравствених радника и здравствених сарадника, на безбедност хране и на заштиту од заразних болести које се могу пренети са животиња на људе (зоонозе), врше се у сарадњи са организационим целинама Министарства одбране и Војске Србије које обављају послове превентивне – медицинске заштите, обуке здравствених радника и здравствених сарадника и ветеринарске заштите, у складу са законом.

Члан 9.

Мере и активности здравствене заштите морају бити засноване на научним доказима, односно морају бити безбедне, сигурне, ефикасне и у складу са начелима професионалне етике.

Услови за обављање здравствене заштите

Члан 10.

Министар одбране прописује услове који се односе на обављање здравствене заштите у војном здравству, у миру, ванредном стању, ратном стању и ванредној ситуацији.

Финансирање здравствене заштите

Члан 11.

Финансирање и средства за рад војног здравства обезбеђују се у складу са законом, и то:

- 1) из буџета Републике Србије;
- 2) од организације здравственог осигурања, односно Фонда;
- 3) из прихода од обављања научноистраживачке и образовне делатности, у складу са законом којим се уређује буџетски систем у Републици Србији;
- 4) од поклона и донација;
- 5) из других извора, у складу са прописима.

II. ОРГАНИЗАЦИЈА ВОЈНОГ ЗДРАВСТВА

Војно здравство

Члан 12.

Војно здравство чине:

- 1) војноздравствене установе, које су организационо и функционално везане за Министарство одбране;
- 2) санитетске јединице и установе у Министарству одбране и Војсци Србије (у даљем тексту: санитетске јединице и установе);

- 3) организациона целина Министарства одбране надлежна за војно здравство;
- 4) здравствени радници и здравствени сарадници, као и други запослени који као професионални припадници Војске Србије обављају одређене послове за потребе спровођења здравствене заштите у војном здравству.

Санитетске јединице и установе

Члан 13.

Санитетске јединице и установе се формирају актом о организацији и формацији Војске Србије, у складу са законом којим је уређена Војска Србије и прописима донетим на основу тог закона.

Војноздравствене установе

Члан 14.

Војноздравствене установе образује министар одбране.

Организациона целина Министарства одбране надлежна за војно здравство решењем утврђује испуњеност услова за обављање здравствене заштите примарног, секундарног и терцијарног нивоа.

Члан 15.

Војноздравствене установе су:

- 1) војна амбуланта;
- 2) војномедицински центар;
- 3) центар војномедицинских установа;
- 4) војна болница;
- 5) Војномедицинска академија.

Члан 16.

Војноздравствене установе и санитетске јединице и установе:

- 1) пружају хитну и неодложну медицинску помоћ, у складу са законом;
- 2) прате и спроводе мере и поступке превенције, дијагностике, лечења и рехабилитације;
- 3) прате здравствено стање војних осигураника и других лица, односно предузимају мере за његово унапређење.
- 4) обезбеђују услове за стално стручно усавршавање лица у војном здравству;
- 5) спроводе програме здравствене заштите;
- 6) организују и спроводе мере сталног унапређења квалитета стручног рада;

- 7) организују и спроводе мере у случају елементарних и других већих непогода и ванредних ситуација, ванредног стања и ратног стања;
- 8) организују, односно обезбеђују мере за одлагање, односно уништавање медицинског отпада у складу са законом;
- 9) обезбеђују здравствену подршку активностима Министарства одбране и Војске Србије у Републици Србији и у иностранству;
- 10) обављају и друге послове, у складу са законом.

Члан 17.

Војноздравствене установе које су образоване као војномедицински центар, центар војномедицинских установа, војна болница, Војномедицинска академија, као и санитетске јединице и установе, поред послова из члана 16. овог закона:

- 1) истражују и откривају узроке, појаве и ширење обољења односно повреда, као и начин и мере за њихово спречавање, сузбијање, рано откривање и ефикасно и благовремено лечење и рехабилитацију;
- 2) врше испитивање и предлажу увођење нових мера превенције, дијагностике, лечења и рехабилитације;
- 3) учествују у утврђивању стручно-медицинских ставова и пружају стручно-методолошку помоћ у њиховом спровођењу;
- 4) организују и спроводе практичну наставу у току школовања и стручног усавршавања здравствених радника и здравствених сарадника;
- 5) обављају и друге послове, у складу са законом.

Референтна здравствена установа, центар за контролу тровања, центар за ретке болести и центар за болест од већег јавноздравственог значаја

Члан 18.

Војноздравствена установа може, под условима прописаним законом којим је уређена област здравствене заштите у Републици Србији, бити одређена за:

- 1) референтну здравствену установу за поједине области здравствене делатности;
- 2) здравствену установу која обавља послове центра за контролу тровања Републике Србије;
- 3) здравствену установу која обавља послове центра за одређену врсту ретких болести;
- 4) здравствену установу која обавља послове центра за болест од већег јавноздравственог значаја.

Министар одбране предлаже министру надлежном за послове здравља војноздравствену установу за референтну здравствену установу, односно за здравствену установу која обавља послове из става 1. тач. 2) – 4) овог члана.

Забрана оглашавања, односно рекламирања

Члан 19.

Забрана оглашавања, односно рекламирања прописана законом којим је уређена област здравствене заштите у Републици Србији односи се и на војноздравствене установе односно санитарске јединице и установе.

Дозвољено је истицање назива, седишта, здравствене делатности, као и радног времена војноздравствене установе.

Здравствени радници и здравствени сарадници

Члан 20.

На професионалне припаднике Војске Србије који су здравствени радници и здравствени сарадници, примењује се закон којим се уређује област здравствене заштите у делу који се односи на услове за: обављање здравствене делатности, чланство у коморама, издавање, обнављање и одузимање лиценце, приправнички стаж, волонтерско обављање приправничког стажа и стручни испит, стручно усавршавање (специјализације и уже специјализације и континуирана едукација), признавање стране школске исправе (нострификација дипломе) и добијање назива примаријуса, уколико овим законом није другачије прописано.

Стручно усавршавање

Члан 21.

Здравственом раднику и здравственом сараднику професионалном припаднику Војске Србије обезбеђује се стручно усавршавање, у складу са овим законом, а према плану стручног усавршавања здравствених радника и здравствених сарадника.

План школовања и усавршавања здравствених радника и здравствених сарадника у војном здравству доноси министар одбране.

Члан 22.

Одлуку о одобравању специјализације, односно уже специјализације доноси министар одбране.

Члан 23.

Министар одбране или лице које он овласти закључује уговор о специјализацији, односно ужој специјализацији са здравственим радником, односно здравственим сарадником, у складу са законом.

Распоред рада и радно време војноздравствене установе, односно санитарске јединице и установе

Члан 24.

Недељни распоред рада, почетак и завршетак радног времена у војноздравственој установи и јединици, односно санитарској јединици и установи утврђује руководилац војноздравствене установе и јединице, односно надлежни старешина јединице и установе у којој се налази санитарска јединица и установа зависно од врсте војноздравствене установе, односно од задатака санитарске јединице и установе, као и од врсте здравствене делатности, а у складу са потребама и

организацијом рада других војноздравствених установа и санитетских јединица и установа на одређеној територији.

У оквиру утврђеног недељног распореда рада и радног времена војноздравствена установа и јединица, односно санитетска јединица и установа пружа здравствену заштиту радом у једној или више смена.

Стручно дежурство

Члан 25.

У војноздравственој установи и јединици и санитетској јединици и установи могу да се уведу дежурство и приправност.

Члан 26.

Дежурство у смислу овог закона подразумева да здравствени радник мора бити присутан у војноздравственој установи, односно санитетској јединици и установи.

У војноздравственој установи и јединици, односно санитетској јединици и установи може се организовати приправност.

Приправност је посебан облик стручног дежурства код којег здравствени радник не мора бити присутан у војноздравственој установи и јединици, односно санитетској јединици и установи, али мора бити стално доступан и одазвати се на позив ради пружања хитне медицинске помоћи, односно здравствене заштите.

Одлуку о увођењу и обиму стручног дежурства на нивоу војноздравствене установе и јединице, односно санитетске јединице и установе доноси начелник, односно управник војноздравствене установе и јединице, односно надлежни старешина санитетске јединице и установе.

Здравствени радник има право на накнаду за дежурство и приправност у складу са законом и прописима којима се уређују накнаде и друга примања професионалних припадника Војске Србије.

Допунски рад

Члан 27.

Здравствени радник, здравствени сарадник и друго запослено лице на служби у војном здравству (у даљем тексту: друго запослено лице) које ради пуно радно време, може да обавља одређене послове из своје струке у војноздравственој установи, односно код другог послодавца, ван редовног радног времена, закључивањем уговора о допунском раду са својим послодавцем или лицем које он овласти, односно највише три уговора о допунском раду са другим послодавцем, у укупном трајању до једне трећине пуног радног времена.

Допунски рад из става 1. овог члана може се обављати само под условом да не утиче на организацију рада у војном здравству.

Здравствени радник, здравствени сарадник, односно друго запослено лице може закључити уговор о допунском раду са другим послодавцем само уз претходно

одобрење министра одбране, односно начелника Генералштаба Војске Србије, издато у складу са законом којим је уређена Војска Србије.

Члан 28.

Здравственом раднику, здравственом сараднику односно другом запосленом лицу, које обавља послове по основу уговора о допунском раду у војноздравственој установи у складу са овим законом исплаћује се накнада за обављени допунски рад.

Организовање и обављање допунског рада у војноздравственој установи и начин одређивања и висину накнаде за обављени допунски рад у војноздравственој установи прописује министар одбране.

Здравствени радник, здравствени сарадник, односно друго запослено лице које обавља послове по основу уговора о допунском раду у складу са овим законом, остварује права из обавезног социјалног осигурања у складу са законом.

Практична настава

Члан 29.

У војноздравственој установи, односно санитетској јединици и установи може се обављати практична настава ученика и студената здравствене струке, у складу са законима којима се уређује област образовања и програмима школовања.

Категорије лица којима се пружа здравствена заштита у војном здравству

Члан 30.

Војноздравствене установе и јединице и санитетске јединице и установе пружају здравствену заштиту:

- 1) корисницима права и другим лицима, у складу са овим законом;
- 2) осигураним лицима Републичког фонда за здравствено осигурање, у складу са законом и закљученим уговорима;
- 3) осигураним лицима других организација здравственог осигурања, у складу са законом и закљученим уговорима;
- 4) грађанима и странцима, у складу са законом којим је уређена здравствена заштита у Републици Србији.

III. УНУТРАШЊА ОРГАНИЗАЦИЈА ВОЈНОЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ

Члан 31.

У војноздравственој установи могу се образовати организационе јединице, у складу са актом о организацији и формацији установа Војске Србије, као и стручни органи у складу са одредбама овог закона.

Руковођење војноздравственом установом

Члан 32.

Војноздравственом установом руководе начелник војноздравствене установе терцијарног нивоа и управник војноздравствене установе секундарног, односно примарног нивоа.

Војноздравствена установа може имати и заменика начелника, односно заменика управника, у складу са актом о организацији и формацији војноздравствене установе.

Члан 33.

Начелник, односно управник војноздравствене установе, као и заменик начелника односно заменик управника поставља се на дужност у складу са законом којим се уређује Војска Србије и за свој рад одговара на начин уређен тим законом.

Начелник, односно управник војноздравствене установе руководи процесом рада у војноздравственој установи и одговоран је за законитост рада војноздравствене установе.

Стручни органи војноздравствене установе

Члан 34.

У Војномедицинској академији и војној болници формирају се стручни органи:

- 1) стручни савет;
- 2) стручни колегијум;
- 3) етички одбор;
- 4) комисија за унапређење квалитета рада.

У осталим војноздравственим установама могу се формирати стручни органи из става 1. овог члана.

Стручни органи из става 1. овог члана обављају послове у складу са законом којим се уређује здравствена заштита.

Састав и начин рада стручних органа из става 1. овог члана уређује министар одбране.

Војноздравствени савет

Члан 35.

Војноздравствени савет је саветодавно тело министра одбране, које се стара о развоју и квалитету здравствене заштите у војном здравству, организацији војног здравства и здравственог осигурања.

Састав, начин рада и друга питања од значаја за рад Војноздравственог савета, уређује министар одбране.

Члан 36.

Надлежност Војноздравственог савета је да:

- 1) прати развој здравствене заштите и здравственог осигурања у Министарству одбране и Војсци Србије и њихово усклађивање са европским и међународним стандардима;
- 2) предлаже мере за очување и унапређење здравственог стања и јачање здравственог потенцијала корисника права и других лица;
- 3) предлаже мере за равномерно остваривање здравствене заштите свих корисника права и других лица, као и мере за унапређење здравствене заштите;
- 4) предлаже мере за функционисање војног здравства и здравственог осигурања заснованог на принципима одрживости и ефикасности;
- 5) даје мишљење на предлог плана развоја кадра санитетске службе Војске Србије кроз стални процес образовања и усавршавања у земљи и иностранству;
- 6) предлаже мере и разматра друга питања у вези спровођења поступка развоја, набавке и опремања војног здравства и поступка снабдевања лековима и медицинским средствима;
- 7) даје иницијативу и предлаже мере ради спровођења реформе у области здравствене заштите у Министарству одбране и Војсци Србије и здравственог осигурања;
- 8) разматра и друга питања и пружа стручну помоћ државним органима, организацијама и установама у реализацији задатака из области здравствене заштите и здравственог осигурања у условима ванредне ситуације, ванредног стања и ратног стања;
- 9) обавља и друге послове, у складу са законом.

IV. ЗДРАВСТВЕНА ДЕЛАТНОСТ НА ПРИМАРНОМ, СЕКУНДАРНОМ И ТЕРЦИЈАРНОМ НИВОУ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ И АПОТЕКАРСКА ДЕЛАТНОСТ

Члан 37.

Здравствена делатност у војном здравству обавља се на примарном, секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите.

Здравствена делатност на примарном нивоу здравствене заштите

Члан 38.

Здравствена делатност на примарном нивоу здравствене заштите обухвата:

- 1) заштиту и унапређење здравља, спречавање и рано откривање болести, лечење и рехабилитацију повређених и оболелих;
- 2) превентивну здравствену заштиту групација лица изложених повећаном ризику оболевања, у складу са посебним програмом превентивне здравствене заштите;
- 3) здравствено васпитање и саветовање за очување и унапређење здравља;
- 4) спречавање, рано откривање, сузбијање и лечење болести;

- 5) спречавање, рано откривање, сузбијање и лечење болести уста и зуба;
- 6) патронажне посете и кућно лечење;
- 7) хитну медицинску помоћ и санитетски превоз;
- 8) фармацеутску здравствену заштиту;
- 9) заштиту менталног здравља;
- 10) палијативно збрињавање;
- 11) друге послове утврђене законом.

У обављању здравствене делатности на примарном нивоу здравствене заштите војноздравствене установе, односно санитетске јединице и установе остварују сарадњу са здравственим, социјалним, образовним и другим установама и организацијама надлежним за припрему, односно спровођење програма за очување и унапређење здравља.

Члан 39.

На примарном нивоу здравствене заштите може се обављати и специјалистичко-консултативна делатност.

Војноздравствена установа, односно санитетска јединица и установа у којој се обавља специјалистичко-консултативна делатност мора имати одговарајућу лабораторијску и другу дијагностику.

У складу са потребама и могућностима, може се у саставу војноздравствене установе, на истој локацији или ван ње, органозовати стационар за дијагностику и лечење повређених и оболелих.

Члан 40.

Здравствена заштита на примарном нивоу остварује се преко изабраног лекара у војном здравству, у складу са законом.

Изабрани лекар у војном здравству је:

- 1) доктор медицине или доктор специјалиста опште медицине, односно специјалиста медицине рада;
- 2) доктор медицине специјалиста ваздухопловне медицине;
- 3) доктор медицине специјалиста педијатрије;
- 4) доктор медицине специјалиста гинекологије;
- 5) доктор стоматологије или доктор стоматологије специјалиста дечије и превентивне стоматологије.

Члан 41.

Здравствена делатност на примарном нивоу здравствене заштите обавља се у војној амбуланти, војномедицинском центру, центру војномедицинских установа, централној војној апотеци, војним апотекама и санитетским јединицама и установама, ако овим законом није другачије прописано.

Војна амбуланта

Члан 42.

У Министарству одбране и Војсци Србије, ради обезбеђивања доступности здравствене заштите, могу се организовати војне амбуланте, у којима се обавља делатност најмање на нивоу примарне здравствене заштите.

Војномедицински центар

Члан 43.

Војномедицински центар је војноздравствена установа у којој се обезбеђује превентивна здравствена заштита, хитна медицинска помоћ, општа медицина, здравствена заштита жена, здравствена заштита деце, патронажна служба, као и лабораторијска и друга дијагностика.

У војномедицинском центру обезбеђује се и превенција и лечење у области денталне здравствене заштите и медицине рада, физикална медицина и рехабилитација.

У војномедицинском центру обезбеђује се санитетски превоз.

У војномедицинском центру може се обављати и специјалистичко-консултативна делатност, у складу са законом.

У војномедицинском центру може се обављати и апотекарска делатност.

Члан 44.

У војномедицинском центру, зависно од броја корисника права и других лица, као и њихових здравствених потреба, удаљености најближе војне болнице, односно постојања других војноздравствених установа, може се обављати и друга специјалистичко-консултативна делатност која није у вези са болничким лечењем.

Центар војномедицинских установа

Члан 45.

Центар војномедицинских установа је војноздравствена установа намењена за непосредно извршавање задатака санитетског обезбеђења, односно пружања здравствене заштите на одређеној територији.

У центру војномедицинских установа може се обављати специјалистичко-консултативна делатност, у складу са законом.

У центру војномедицинских установа може се обављати приправнички стаж здравствених радника и здравствених сарадника.

Здравствена делатност на секундарном нивоу здравствене заштите

Члан 46.

Здравствена делатност на секундарном нивоу здравствене заштите у војном здравству обухвата превентивно-медицинску заштиту, специјалистичко-консултативну и болничку делатност овог нивоа заштите.

Специјалистичко-консултативна делатност на секундарном нивоу обухвата сложеније мере и поступке откривања болести и повреда, као и лечења и рехабилитације повређених и оболелих, у односу на здравствену делатност на примарном нивоу.

Болничка делатност обухвата дијагностику, лечење и рехабилитацију, здравствену негу и смештај у болницама, као и апотекарску делатност у складу са законом.

Војна болница

Члан 47.

Војна болница је војноздравствена установа намењена за непосредно извршавање задатака пружања здравствене заштите као логистичке подршке Војсци Србије, односно санитетска подршка у миру, ванредном стању, ратном стању и ванредној ситуацији, као и за обављање здравствене делатности на секундарном нивоу здравствене заштите.

Војна болница обавља здравствену делатност, по правилу, као наставак дијагностике, лечења и рехабилитације у војномедицинском центру, односно када су због сложености и тежине обољења потребни посебни услови у погледу кадрова, опреме, смештаја и лекова.

Војна болница сарађује са војномедицинским центром и пружа му стручну помоћ у спровођењу мера примарне здравствене заштите.

Стационарна и специјалистичко-консултативна делатност војне болнице чине јединствену функционалну и организациону целину.

Војна болница организује свој рад тако да се највећи број повређених и оболелих лица испитује и лечи у поликлиничкој служби, а стационарно лечење пружа се оболелим и повређеним лицима само када је то неопходно.

Војна болница мора имати, односно организовати посебне организационе јединице за продужено болничко лечење и негу, палијативно збрињавање, као и за лечење оболелих у току дневног рада (дневна болница).

Члан 48.

Војна болница пружа здравствену заштиту повређеним и оболелим лицима у складу са законом.

Војна болница мора имати организоване службе за:

- 1) пријем и збрињавање хитних стања;
- 2) обављање специјалистичко-консултативне и стационарне делатности из интерне медицине, педијатрије, гинекологије и акушерства и опште хирургије;
- 3) лабораторијску, радиолошку и другу дијагностику у складу са својом делатношћу;

- 4) анестезиологију са реаниматологијом;
- 5) апотекарску делатност, у складу са законом.

Војна болница мора обезбедити самостално или преко друге здравствене установе:

- 1) санитетски превоз за упућивање на терцијарни ниво;
- 2) снабдевање крвљу и компонентама крви;
- 3) патолошко-анатомску делатност.

Војна болница може обављати и специјалистичко-консултативну делатност из других грана медицине.

Здравствена делатност на терцијарном нивоу здравствене заштите

Члан 49.

Здравствена делатност на терцијарном нивоу здравствене заштите у војном здравству обухвата пружање најсложенијих облика здравствене заштите и специјалистичко-консултативне и болничке делатности, научноистраживачку и образовну делатност, у складу са законом којим се уређује научноистраживачка делатност, односно делатност образовања, као и апотекарску делатност у складу са законом.

Војномедицинска академија

Члан 50.

Војномедицинска академија је војноздравствена установа која обавља здравствену делатност на терцијарном нивоу здравствене заштите и пружа здравствену заштиту као логистичку подршку Војсци Србије, односно санитетско обезбеђење у миру, ванредном стању и ратном стању и у ванредној ситуацији.

Војномедицинска академија као војноздравствена установа и део логистичке подршке Војске Србије, обавља послове и задатке који се односе на високоспецијализовану специјалистичко - консултативну и стационарну делатност, образовно - наставну и научноистраживачку делатност.

Војномедицинска академија обавља и апотекарску делатност, у складу са овим законом.

Војномедицинска академија организује обављање студија првог, другог и трећег степена као наставна база факултета здравствене струке, обавља стручно усавршавање професионалних припадника Војске Србије и других лица са високим образовањем и организује основна, примењена и клиничка истраживања значајна за подизање квалитета лечења, наставе и научног усавршавања, оспособљавање научног и наставног кадра из области медицине, фармације, денталне медицине, биохемије, молекуларне биологије, ветерине, физичке хемије и психологије првенствено од значаја за одбрану Републике Србије.

У Војномедицинској академији обавља се приправнички стаж здравствених радника, односно специјалистички стаж из специјализација, односно ужих специјализација здравствених радника и специјалистички стаж из специјализација здравствених сарадника.

Програм приправничког стажа здравствених радника, односно специјалистичког стажа из специјализација, односно ужих специјализација здравствених радника и специјалистичког стажа из специјализација здравствених сарадника спроводи се у складу са прописима којима се уређује област здравствене заштите у Републици Србији.

Посебна превентивна здравствена заштита

Члан 51.

Посебна превентивна здравствена заштита у Министарству одбране и Војсци Србије спроводи се на примарном, секундарном и терцијарном нивоу и обухвата:

- 1) епидемиолошки надзор у Војсци Србије;
- 2) санитарни надзор у Војсци Србије;
- 3) испитивање и сузбијање епидемија у Војсци Србије;
- 4) евиденцију водних објеката, санитарно-хигијенску контролу и испитивање здравствене исправности воде и хране;
- 5) санитарно-хемијске, токсиколошко-хемијске, микробиолошке и друге лабораторијске прегледе;
- 6) испитивање услова радне средине у Војсци Србије;
- 7) претходне, периодичне и циљане прегледе лица која раде на пословима водоснабдевања, исхране и на пословима са повећаним ризиком по здравље;
- 8) спровођење дезинфекције, дезинсекције и дератизације у Војсци Србије;
- 9) санитетско-статистичку делатност;
- 10) сачињавање индивидуалних и збирних извештаја и достављање надлежној установи;
- 11) интервенције у ванредним ситуацијама.

Здравствена делатност на више нивоа здравствене заштите

Члан 52.

Здравствена делатност на више нивоа здравствене заштите обавља се у организационој јединици Војномедицинске академије надлежној за превентивну медицину, центру војномедицинских установа и Ваздухопловно-медицинском институту као санитетској установи која обавља здравствену делатност из области ваздухопловне медицине.

Члан 53.

Организациона јединица Војномедицинске академије надлежна за превентивну медицину преко својих организационих јединица обавља здравствену делатност на више нивоа здравствене заштите у области превентивне медицине.

Члан 54.

Ваздухопловно-медицински институт је санитетска установа која обавља здравствену делатност из области ваздухопловне медицине на примарном и секундарном нивоу здравствене заштите.

Санитетска установа из става 1. овог члана:

- 1) врши систематске специјалистичке прегледе кандидата за летачку и падобранску службу у циљу оцене здравствено-психолошке способности за обављање летачких и падобранских дужности;
- 2) прати здравствено-психолошко стање летача и падобранаца;
- 3) врши обавезне периодичне систематске специјалистичке прегледе у циљу оцене здравствено-психолошке способности за обављање летачких и падобранских дужности;
- 4) обавља ваздухопловно-физиолошка испитивања летача и падобранаца;
- 5) испитује функционалну исправност летачке и одређене падобранске опреме;
- 6) учествује у раду комисија за испитивање ваздухопловних и падобранских удеса и катастрофа;
- 7) спроводи научноистраживачку делатност и наставну делатност у области ваздухопловне медицине;
- 8) обавља и друге послове у складу са овим законом.

Апотекарска делатност

Члан 55.

Апотекарска делатност, у смислу овог закона, је здравствена делатност којом се обезбеђује фармацеутска здравствена заштита корисника права и других лица и подразумева снабдевање лековима и медицинских средстава војноздравствених установа и санитетских јединица и установа, обезбеђивањем рационалне фармакотерапије ради лечења, побољшања и одржавања квалитета живота, као и континуирани процес побољшања употребе лекова и медицинских средстава, односно праћења нежељених реакција на лекове и медицинска средства.

Апотекарска делатност у војном здравству обавља се у складу са овим законом и законом којим се уређује област лекова и медицинских средстава.

Апотекарску делатност у војном здравству обавља магистар/мастер фармације односно магистар фармације са одговарајућом специјализацијом и фармацеутски техничар са одговарајућом школом здравствене струке.

Члан 56.

Апотекарска делатност обухвата и:

- 1) унапређивање фармакотерапијских мера и поступака у рационалној употреби лекова и одређених врста медицинских средстава;

- 2) рационализацију трошкова за спровођење утврђених терапијских протокола лечења;
- 3) избегавање интеракција терапијског дуплирања примене лекова;
- 4) друге послове апотекарске делатности, у складу са законом.

Апотекарска делатност обухвата и израду галенских односно магистралних лекова, у складу са законом.

Члан 57.

Војноздравствене установе, односно санитетске јединице и установе које обављају здравствену делатност на примарном, секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите обављају и послове апотекарске делатности.

Апотекарска делатност, у војном здравству, обавља се у централној војној апотеци и војним апотекама.

Војноздравствене установе односно санитетске јединице и установе могу организовати војне апотеке.

Војна апотека може имати и галенску лабораторију за израду галенских лекова, у складу са прописима којима се уређује област лекова и медицинских средстава.

Члан 58.

Апотекарска делатност која се обавља у централној војној апотеци обухвата:

- 1) планирање, пријем, смештај, чување и издавање лекова и медицинских средстава, војноздравственим установама и санитетским јединицама и установама;
- 2) снабдевање корисника права и других лица лековима и медицинским средствима;
- 3) обезбеђивање лекова и медицинских средстава за потребе војних мисија Републике Србије у иностранству;
- 4) друге послове, у складу са законом.

Члан 59.

Апотекарска делатност која се обавља у војној апотеци обухвата:

- 1) промоцију здравља, односно здравствено васпитање и саветовање за очување и унапређење здравља правилном употребом лекова и одређених врста медицинских средстава;
- 2) планирање, пријем и издавање лекова и одређених врста медицинских средстава, а на основу планова за набавку лекова и медицинских средстава за редовне и ванредне потребе;
- 3) праћење савремених стручних и научних достигнућа у области фармакотерапије и пружање информација о лековима и одређеним врстама медицинских средстава грађанима, здравственим радницима, другим здравственим установама и приватној пракси, као и другим заинтересованим субјектима;

- 4) давање савета за правилну употребу лекова и одређених врста медицинских средстава, односно упутства за њихову правилну употребу;
- 5) израду магистралних лекова;
- 6) израду галенских лекова;
- 7) друге послове, у складу са законом.

Галенски лек израђен у војној апотеци може се издавати у тој апотеци, као и у другој апотеци у складу са законом којим се уређују лекови и медицинска средства.

V. КВАЛИТЕТ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ, ПРОВЕРА КВАЛИТЕТА СТРУЧНОГ РАДА И АКРЕДИТАЦИЈА

Члан 60.

Квалитет здравствене заштите обезбеђује се применом одредаба закона којим се уређује здравствена заштита, уколико овим законом није друкчије прописано.

Провера квалитета стручног рада

Члан 61.

Провера квалитета стручног рада врши се као унутрашња и спољна провера квалитета стручног рада војноздравствених установа, односно санитетских јединица и установа и здравствених радника и здравствених сарадника.

Унутрашња провера квалитета стручног рада

Члан 62.

Унутрашња провера квалитета стручног рада у војноздравственој установи спроводи се на основу годишњег програма провере квалитета стручног рада који утврђује комисија за унапређење квалитета рада војноздравствене установе.

Унутрашња провера квалитета стручног рада у санитетској јединици и установи спроводи се на основу годишњег програма провере квалитета стручног рада који одобрава надлежни старешина у чијем саставу се налази санитетска јединица и установа.

Начелник односно управник војноздравствене установе односно надлежни старешина у чијем саставу се налази санитетска јединица и установа може наредити и ванредну унутрашњу проверу квалитета стручног рада.

Члан 63.

Здравствени радници и здравствени сарадници за квалитет стручног рада одговарају претпостављеном старешини организационог дела војноздравствене установе, односно санитетске јединице и установе у којој се налазе на служби.

Претпостављени старешина из става 1. овог члана за квалитет свог рада, као и за квалитет стручног рада организационог дела односно службе којом руководи, одговара начелнику односно управнику војноздравствене установе, односно надлежном старешини јединице и установе у којој се налази.

Спољна провера квалитета стручног рада

Члан 64.

Спољна провера квалитета стручног рада може бити редовна и ванредна.

Редовну и ванредну спољну проверу квалитета стручног рада на примарном и секундарном нивоу здравствене заштите за кориснике права и друга лица у смислу овог закона, организује и спроводи организациона целина Министарства одбране надлежна за послове војног здравства.

Услове, начин и поступак за спровођење провере из става 2. овог члана прописује министар одбране.

Спољну проверу квалитета стручног рада војноздравствене установе која обавља здравствену делатност на терцијарном нивоу здравствене заштите и спољну проверу квалитета стручног рада војноздравствене установе за осигурана лица Републичког фонда за здравствено осигурање врше стручни надзорници са листе стручних надорника утврђене одлуком министра надлежног за послове здравља у сарадњи са организационом целином Министарства одбране надлежном за војно здравство.

Акредитација и стандардизација

Члан 65.

Акредитација и стандардизација војноздравствених установа и јединица, секундарног и терцијарног нивоа здравствене заштите, спроводи се у складу са законом.

ДЕО ТРЕЋИ

ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРАЊЕ КОРИСНИКА ПРАВА

I. ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ И СПРОВОЂЕЊЕ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА

Члан 66.

Здравствено осигурање обезбеђује се и спроводи у Фонду.

Члан 67.

Права из здравственог осигурања не могу се преносити нити се могу наслеђивати.

Новчана накнада која је доспела за исплату, а остала је неисплаћена услед смрти лица обухваћеног здравственим осигурањем може се наслеђивати.

Члан 68.

Средства за остваривање права из здравственог осигурања обезбеђују се из доприноса за здравствено осигурање (у даљем тексту: допринос), као и из других извора, у складу са законом, осим за друга лица, за која се средства обезбеђују у буџету Републике Србије.

Члан 69.

Здравствено осигурање обухвата осигурање за случај повреде на раду или професионалне болести и осигурање за случај болести и повреде ван рада.

II. КАТЕГОРИЈЕ ЛИЦА КОЈИМА СЕ ОБЕЗБЕЂУЈУ ПРАВА ИЗ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА

Корисници права и друга лица

Члан 70.

Права из здравственог осигурања обезбеђују се корисницима права.

Права из здравственог осигурања обезбеђују се и другим лицима, у складу са овим законом.

Осигурана лица

Члан 71.

Права из здравственог осигурања утврђена овим законом обезбеђују се члановима породице војних осигураника, уколико не испуњавају услове за стицање својства осигураника у складу са законом и уколико осигурање не остварују по другом основу.

Члановима породице, у смислу овог закона, сматрају се:

- 1) чланови уже породице (супружник, ванбрачни партнер, дете, усвојеник, пасторак и храњеник);
- 2) чланови шире породице (родитељи, очух, маћеха, усвојитељ, деда, баба, унучад, браћа и сестре које војни осигураник издржава у смислу прописа који уређује породичне односе и прописа који уређују област социјалне заштите).

Члан 72.

Супружник, односно ванбрачни партнер војног осигураника има права из здравственог осигурања док је са војним осигураником у браку, односно ванбрачној заједници, у складу са прописом који уређује породичне односе.

Бивши супружник, односно бивши ванбрачни партнер војног осигураника коме је судском одлуком утврђено право на издржавање има права из здравственог осигурања, док траје обавеза издржавања.

Члан 73.

Дете војног осигураника има права из здравственог осигурања до навршених 18 година живота, односно до краја прописаног средњошколског односно високошколског образовања, а најкасније до навршених 26 година живота.

Дете из става 1. овог члана које је због болести прекинуло школовање има права из здравственог осигурања и за време трајања те болести, а ако настави школовање има права из здравственог осигурања и после старосне границе утврђене у ставу 1. овог члана, али најдуже онолико времена колико је трајао прекид школовања због болести. Оправданост прекида школовања због болести цени Виша војнолекарска комисија, у складу са овим законом.

Ако дете из става 1. овог члана постане неспособно за самосталан живот и рад, у смислу прописа о пензијском и инвалидском осигурању пре него што истекну рокови за школовање, има права из здравственог осигурања и за време док та неспособност траје.

Дете из става 1. овог члана које постане неспособно за самосталан живот и рад, у смислу прописа о пензијском и инвалидском осигурању и после узраста утврђеног у ставу 1. овог члана, има права из здравственог осигурања док та неспособност траје ако га војни осигураник издржава због тога што нема сопствених прихода за издржавање.

Усвојеник војног осигураника има права из здравственог осигурања под истим условима као и дете.

Пасторак, односно храненик војног осигураника има права из здравственог осигурања под истим условима као дете, само ако то право не може да оствари као члан породице својих родитеља, у складу са законом.

Члан 74.

Чланови шире породице из члана 71. став 2. тачка 2) овог закона које војни осигураник издржава у складу са прописом који уређује породичне односе имају права из здравственог осигурања ако су навршили 65 година живота, или ако су млађи али су неспособни за привређивање, а та неспособност одговара потпуном губитку радне способности у смислу прописа о пензијском и инвалидском осигурању.

Браћа, сестре и унучад војног осигураника, до навршених 18 година живота, односно до краја прописаног средњошколског, односно високошколског образовања, а најкасније до навршених 26 година живота, имају права из здравственог осигурања уколико их војни осигураник издржава, у смислу прописа који уређују област породичне заштите и прописа који уређују област социјалне заштите.

Друга лица

Члан 75.

Друга лица имају право на здравствену заштиту у обиму утврђеном овим законом и подзаконским актима донетим за спровођење овог закона, за:

- 1) све облике превентивне медицинске заштите;
- 2) лекарске прегледе, лечење и друге врсте медицинске помоћи;
- 3) лекарске прегледе и друге врсте медицинске помоћи ради праћења и проверавања здравственог стања;
- 4) давање лекова, помоћног материјала који служи за употребу лека и санитетског материјала потребног за лечење;
- 5) превенцију, негу и лечење обољења зуба и уста;
- 6) зубнотехничку помоћ и зубнопротетичка средства;
- 7) медицинска средства (медицинско-техничка помагала и имплантате);
- 8) продужена медицинска рехабилитација у специјализованим установама.

Другим лицима прописују се и издају лекови из става 1. тачка 4) овог члана са листе лекова републичког фонда за здравствено осигурање (у даљем тексту: листа лекова), који се прописују на рецепт или издају на налог.

Изузетно од става 2. овог члана, другом лицу може се прописати и издати лек који није обухваћен листом лекова, у случајевима када је такав лек неопходан, а на основу мишљења конзилијума војноздравствене установе.

Члан 76.

Друга лица по отпуштању из Војске Србије имају право на здравствену заштиту за повреде или обољења која су добили за време службе у Војсци Србије, која су непосредна последица вршења војне службе, ако то право не остварују по другом основу.

Лица из става 1. овог члана код којих се појави обољење по отпуштању из Војске Србије имају право на здравствену заштиту ако у року од два месеца од дана отпуштања из Војске Србије пријаве то обољење организационој јединици Министарства одбране надлежној за војну обавезу према месту пребивалишта и ако надлежна војнолекарска комисија утврди да је обољење настало за време службе у Војсци Србије.

Надлежна војнолекарска комисија из става 2. овог члана је:

- 1) нижа војнолекарска комисија – за војнике на служењу војног рока, за лица на другом стручном оспособљавању за официре и подофицире и лица у резервном саставу;
- 2) виша војнолекарска комисија – за ученике и кадете војношколских установа.

Члан 77.

Друга лица која због погоршања обољења које су имали пре ступања у Војску Србије буду отпуштена из Војске Србије имају право на здравствену заштиту за то обољење до излечења, односно до стабилизације обољења, а најдуже две године од дана отпуштања из Војске Србије, ако право на здравствену заштиту не остварују по другом основу.

III. ПРАВА ИЗ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА И ОСТАЛА ПРАВА**Права из здравственог осигурања**

Члан 78.

Права из здравственог осигурања су:

- 1) право на здравствену заштиту;
- 2) право на накнаду плате за време привремене спречености за рад професионалног војног лица (у даљем тексту: право на накнаду плате);
- 3) право на накнаду путних трошкова у вези са коришћењем здравствене заштите (у даљем тексту: накнада путних трошкова).

Право на здравствену заштиту

Члан 79.

Здравствена заштита која се овим законом обезбеђује обухвата:

- 1) лекарске прегледе и друге врсте медицинске помоћи ради праћења и проверавања здравственог стања и утврђивања здравствене способности за рад на одређеном радном месту;
- 2) предузимање стручних медицинских мера за унапређивање здравственог стања односно спречавања обољења (вакцинације и друге имунизације, хемиопрофилакса, санирање клицоноштва, дезинфекција и друге заштитне мере у стану када су медицински индиковане услед појаве заразних болести и др.);
- 3) лекарске прегледе, лечење и друге врсте медицинске помоћи;
- 4) прегледе и лечење у вези са планирањем породице, трудноћом, дијагностику и лечење стерилитета;
- 5) спровођење мера ради откривања и спречавања обољења од професионалних болести и спречавања несрећа на послу;
- 6) медицинску рехабилитацију у стационираној здравственој установи и у другој специјализованој установи за медицинску рехабилитацију;
- 7) превенцију, негу и лечење болести зуба и уста;
- 8) давање лекова и помоћног материјала који служи за употребу лека и санитетског материјала потребног за лечење;
- 9) зубнотехничку помоћ и зубнопротетичка средства;

10) медицинска средства (медицинско-техничка помагала и имплантате).

Кориснику права, на терет средстава Фонда, прописују се и издају лекови из става 1. тачка 8) овог члана са листе лекова републичког фонда за здравствено осигурање (у даљем тексту: листа лекова), који се прописују на рецепт или издају на налог.

Изузетно из става 2. овог члана, кориснику права може се прописати и издати лек који није обухваћен листом лекова, у случајевима када је такав лек неопходан, а на основу мишљења конзилијума војноздравствене установе.

Министар одбране уређује индикације за остваривање медицинске рехабилитације из става 1. тачка 6) овог члана, дужину трајања медицинске рехабилитације, као и начин и услове за остваривање медицинске рехабилитације.

Министар одбране утврђује врсте медицинско-техничких помагала, индикације, трајање и обнављање, као и начин и услове остваривања права на медицинско-техничка помагала, односно врсту имплантата, индикације, трајање и обнављање, као и начин и услове остваривања права на имплантате.

Учешће корисника права у трошковима здравствене заштите

Члан 80.

При коришћењу здравствене заштите може се предвидети учешће корисника права у трошковима здравствене заштите (партиципација).

Учешће корисника права у трошковима здравствене заштите као и ослобађање од учешћа ближе уређује министар одбране.

Војноздравствена установа и санитетска јединица и установа, односно цивилна здравствена установа у обавези је да кориснику права изда потврду, односно рачун за наплаћену партиципацију.

Средства која војноздравствене установе и санитетске јединице и установе остваре наплатом партиципације од корисника права представљају приход Фонда.

Средства која цивилне здравствене установе остваре од наплате партиципације од корисника права представљају приход тих установа, а за наведени износ умањује се цена услуге која се фактурише Фонду.

Остваривање здравствене заштите

Члан 81.

Корисници права и друга лица остварују здравствену заштиту у војноздравственим установама и санитетским јединицама и установама.

Корисници права и друга лица могу да остваре здравствену заштиту и у цивилним здравственим установама:

- 1) ако у месту службовања односно становања нема војноздравствене установе, односно санитетске јединице и установе;
- 2) ако војноздравствена установа, односно санитетска јединица и установа не може да пружи потребан облик здравствене заштите;
- 3) у хитним случајевима ради отклањања непосредне опасности по живот;

4) у случајевима утврђеним уговором са надлежном организацијом обавезног здравственог осигурања.

Здравствена заштита из става 2. овог члана, осим у хитним случајевима, остварује се по упуту надлежног лекара војне или цивилне здравствене установе у установама из акта Владе којим је утврђена мрежа здравствених установа у јавној својини (у даљем тексту: мрежа здравствених установа) и другим цивилним здравственим установама, са којима постоји закључен уговор, у складу са законом.

У хитним случајевима здравствена заштита остварује се без упута у најближој војној или цивилној здравственој установи, у складу са законом.

Министар одбране ближе уређује начин, услове остваривања права на здравствену заштиту и номенклатуру здравствених услуга.

Накнада трошкова за пружену здравствену заштиту

Члан 82.

Ради остваривања права на здравствену заштиту, Фонд може закључити уговор са Републичким фондом за здравствено осигурање, у складу са одредбама овог закона.

Трошкове за здравствену заштиту пружену корисницима права и другим лицима у цивилним здравственим установама из мреже здравствених установа, надокнађује Фонд, у складу са уговором из става 1. овог члана.

Ради остваривања права на здравствену заштиту, Фонд може да закључи уговор и са цивилним здравственим установама које нису у мрежи здравствених установа.

Трошкове за здравствену заштиту пружену осигураним лицима Републичког фонда за здравствено осигурање у војноздравственим установама из мреже здравствених установа са којима Републички фонд за здравствено осигурање има закључен уговор, надокнађује Републички фонд за здравствено осигурање.

Коришћење здравствене заштите у иностранству

Члан 83.

Професионалном војном лицу које се налази на служби, стручном усавршавању или школовању у иностранству обезбеђује се здравствена заштита која се по овом закону обезбеђује професионалном војном лицу у Републици Србији, уколико одредбама међународног споразума о социјалном осигурању није другачије одређено.

Здравствена заштита из става 1. овог члана обезбеђује се и члановима уже породице професионалног војног лица, док са њим бораве у иностранству, и то:

- 1) ако је професионално војно лице на служби у иностранству дуже од шест месеци, здравствена заштита се обезбеђује у обиму у којем се обезбеђује и војном осигуранику од кога они изводе права из здравственог осигурања, за све време за које се здравствена заштита обезбеђује војном осигуранику;
- 2) ако је професионално војно лице на служби у иностранству до шест месеци, обезбеђује се неопходна здравствена заштита.

Неопходна здравствена заштита, у смислу овог закона, обухвата здравствену заштиту која је одговарајућа, односно потребна за дијагностику, односно лечење болести или повреде корисника права, која је у складу са стандардима добре медицинске праксе у земљи и која није пружена, на захтев корисника права или здравственог радника, ради стављања корисника права у повољнији положај у односу на друге кориснике права, односно ради стицања посебних користи за здравствену установу или здравственог радника.

Неопходну здравствену заштиту у поступку остваривања права утврђује надлежни стручно-медицински орган.

Корисници војне пензије и чланови породице војног осигураника уколико су држављани земаља са којима је закључен међународни уговор о социјалном осигурању, или у тој земљи имају пребивалиште или боравиште, остварују права из обавезног здравственог осигурања у садржају и обиму који су утврђени овим законом, ако међународни уговором о социјалном осигурању није друкчије одређено.

Члан 84.

Корисник права за време приватног боравака у иностранству (туристичко путовање и др.) има право на коришћење здравствене заштите на терет средстава здравственог осигурања само у случају хитне медицинске помоћи како би се отклонила непосредна опасност по живот корисника права.

Право на коришћење здравствене заштите имају корисници права на здравствену заштиту из члана 83. ст. 1. и 2. овог закона, као и корисници права из става 1. овог члана, ако су пре одласка у иностранство добили потврду о коришћењу здравствене заштите у иностранству (у даљем тексту: потврда).

Потврда се издаје на обрасцу на којем је одштампано и детаљно објашњење о начину и условима за коришћење здравствене заштите у иностранству.

Потврда за дете војног осигураника које се налази на стручном усавршавању или школовању, а које се финансира сопственим средствима, издаје се за период трајања стручног усавршавања, односно школске године.

Услове за издавање потврде, начин издавања, рок важења и образац потврде прописује Фонд.

Члан 85.

Корисник права коме је за време боравака у иностранству пружена хитна медицинска помоћ, а које је боравило у иностранству без издате потврде, нема право на накнаду трошкова хитне медицинске помоћи у иностранству.

Трошкове хитне медицинске помоћи пружене кориснику права у држави са којом Република Србија има потписан споразум о социјалном осигурању којим су обухваћени корисници права, који је боравио у тој држави без претходно издате потврде, плаћа Фонд, на захтев надлежног иностраног носиоца здравственог осигурања, а сноси их корисник права по поднетом захтеву за накнаду трошкова од стране Фонда.

Члан 86.

Уколико корисник права за време боравка у држави са којом Република Србија нема потписан споразум о социјалном осигурању или у држави са којом Република Србија има потписан споразум о социјалном осигурању којим нису обухваћени корисници права, користи хитну медицинску помоћ у стационарној здравственој установи, под условима прописаним овим законом, може је користити у иностранству само онолико времена колико је потребно да се оспособи за здравствено безбедан повратак у земљу.

Оправданост болничког лечења из става 1. овог члана цени надлежна војнолекарска комисија.

Члан 87.

Корисник права остварује у иностранству право на набавку лекова, медицинско-техничких помагала и имплантата који су неопходни у случају хитне медицинске помоћи у складу са међународним споразумом.

Члан 88.

Из средстава Фонда надокнађују се трошкови за остваривање права на здравствену заштиту у држави са којом Република Србија нема потписан споразум о социјалном осигурању или у држави са којом Република Србија има потписан споразум о социјалном осигурању којим нису обухваћени корисници права највише до износа трошкова за коришћење тих права у Републици Србији, под условима прописаним овим законом, а на основу налаза, оцене и мишљења надлежног стручно-медицинског органа

За лица из члана 83. овог закона Фонд рефундира трошкове за остваривање права на здравствену заштиту у иностранству у пуном износу.

Упућивање на лечење у иностранство

Члан 89.

Кориснику права може се одобрити лечење, спровођење дијагностичких поступака, односно успостављање дијагнозе у иностранству на терет средстава здравственог осигурања за лечење обољења, стања или повреда за које су испуњене све могућности даљег лечења у Републици Србији, односно за дијагностичке поступке који се не могу спроводити у Републици Србији, односно за успостављање дијагнозе за коју не постоје одговарајуће методе у Републици Србији, а у држави у коју се корисник права упућује постоји могућност за даље лечење тог обољења, стања или повреде, односно за спровођење дијагностичких поступака, односно за успостављање дијагнозе.

Кориснику права може се на терет средстава здравственог осигурања, одобрити и набавка лека у иностранству.

Министар одбране уређује услове и начин, као и врсте обољења, стања или повреда за које се може одобрити лечење, спровођење дијагностичких поступака, односно успостављање дијагнозе, односно набавка лека у иностранству.

Право на накнаду плате

Члан 90.

Накнада плате за време привремене спречености за рад припада професионалном војном лицу, ако је здравствено стање професионалног војног лица, односно члана његове уже породице такво да је професионално војно лице спречено за рад из разлога прописаних овим законом, без обзира на исплатиоца накнаде плате, и то ако је привремено спречено за рад:

- 1) услед болести или повреде ван рада;
- 2) услед професионалне болести или повреде на раду;
- 3) због болести или компликација у вези са одржавањем трудноће;
- 4) због прописане мере обавезне изолације као клицоноше или због појаве заразних болести у његовој околини;
- 5) због неге болесног, односно повређеног члана уже породице, под условима утврђеним овим законом;
- 6) због добровољног давања органа, ћелија и ткива, изузев добровољног давања крви;
- 7) јер је одређен за пратиоца болесног, односно повређеног осигураног лица упућеног на лечење или преглед у друго место, односно док борави као пратилац у стационарној здравственој установи, у складу са општим актом Фонда.

Дужину привремене спречености за рад оцењује стручно-медицински орган, у складу са овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона.

Члан 91.

Накнада плате за време привремене спречености за рад у случајевима из члана 90. овог закона припада од првог дана спречености за рад па све док та спреченост траје, али само за време трајања радног односа за које би професионално војно лице примало плату, у складу са законом.

Изузетно од става 1. овог члана, ако је привремена спреченост за рад настала као последица повреде на раду или професионалне болести, накнада плате припада професионалном војном лицу од првог дана привремене спречености за рад, и после престанка радног односа професионалног војног лица, до престанка узрока привремене спречености за рад по оцени стручно-медицинског органа.

Привремена спреченост за рад траје док изабрани лекар, односно војнолекарска комисија не утврди да је успостављена способност за професионалну војну службу или док се решењем надлежног органа не утврди да постоји инвалидност, у складу са законом.

Члан 92.

У случају из члана 90. став 1. тачка 5) овог закона професионалном војном лицу припада накнада плате уколико је члан уже породице млађи од седам година живота или уколико је старији, али је тешко телесно или душевно ометен у развоју, као и у другим случајевима чију оправданост цени изабрани лекар, у сваком појединачном случају болести најдуже до 15 дана за члана уже породице млађег од седам година, а ако је оболели, односно повређени члан уже породице старији од седам година живота, најдуже до седам дана.

Изузетно од става 1. овог члана, када постоје оправдани разлози који се односе на здравствено стање члана уже породице, нижа војнолекарска комисија може продужити трајање привремене спречености за рад због неге члана уже породице, најдуже до 30 дана за негу члана уже породице млађег од седам година живота или старијег члана уже породице који је тешко телесно или душевно ометен у развоју, као и у другим случајевима, односно до 14 дана за негу члана уже породице који је старији од седам година живота, а није тешко телесно или душевно ометен у развоју.

У случају тешког оштећења здравственог стања детета до навршених 18 година живота због тешког оштећења можданих структура, малигне болести, или другог тешког погоршања здравственог стања, виша војнолекарска комисија може, на предлог здравствене установе која обавља здравствену делатност на терцијарном нивоу здравствене заштите у којој се дете лечи, а по упуту изабраног лекара, продужити право на накнаду плате због неге члана уже породице.

Продужење права на накнаду плате из става 3. овог члана оцењује виша војнолекарска комисија на сваких шест месеци, за сваки појединачни случај, зависно од здравственог стања детета.

Накнада плате за време привремене спречености за рад због неге детета припада професионалном војном лицу ако су оба родитеља детета запослена, ако дете има само једног родитеља, односно родитеља који самостално врши родитељско право или ако један од родитеља није запослен, али је из здравствених разлога неспособан да негује оболело дете.

Накнада плате за време привремене спречености за рад због неге детета под истим условима као родитељу, припада и професионалном војном лицу које је усвојитељ, хранитељ, очух или маћеха детету.

Члан 93.

Повредом на раду и професионалном болешћу сматрају се повреде и болести утврђене у складу са законом.

Садржај и начин издавања обрасца извештаја о повреди на раду и професионалној болести утврђује се у складу са прописима којима се уређује безбедност и здравље на раду.

Члан 94.

Професионалном војном лицу не припада накнада плате, односно обуставља му се исплата накнаде плате за време привремене спречености за рад:

- 1) ако је намерно проузроковао привремену спреченост за рад;
- 2) ако је привремена спреченост за рад проузрокована употребом алкохола или употребом психоактивних супстанци;
- 3) ако намерно спречава оздрављење, односно оспособљавање за рад;
- 4) ако се без оправданог разлога не подвргне лечењу, осим ако за лечење није потребан пристанак предвиђен законом;

- 5) ако се без оправданог разлога не јави изабраном лекару за оцену привремене спречености за рад или се не одазове на позив војнолекарске комисије, у року од три дана од дана настанка привремене спречености за рад, односно од дана добијања позива за излазак на војнолекарску комисију, односно од престанка околности које су га у томе спречавале;
- 6) ако се за време привремене спречености за рад бави привредном или другом активношћу којом остварује приходе;
- 7) ако без дозволе стручно-медицинског органа отпутује из места пребивалишта, односно боравишта или ако стручно-медицински орган утврди да не поступа по упутству за лечење;
- 8) ако злоупотреби право на коришћење одсуствовања са рада због привремене спречености за рад на неки други начин.

Професионалном војном лицу не припада накнада плате од дана када су утврђене околности из става 1. овог члана, за све време док трају те околности или њихове последице.

Накнада плате не припада професионалном војном лицу на издржавању казне затвора и професионалном војном лицу према коме се спроводи мера безбедности обавезног психијатријског лечења и чувања у здравственој установи и обавезног лечења алкохоличара и наркомана у здравственој установи.

Ако се чињенице из става 1. овог члана утврде после започињања са коришћењем права на накнаду плате, односно после остваривања права на накнаду плате, исплата накнаде плате се обуставља, односно исплатилац накнаде има право на повраћај исплаћених средстава.

Повезивање привремене спречености за рад

Члан 95.

У случају да је професионално војно лице привремено спречено за рад из једног од разлога из члана 90. овог закона, а затим без прекида (наредни дан) буде спречен за рад из другог разлога привремене спречености за рад из члана 90. овог закона, дани привремене спречености за рад професионалног војног лица не повезују се у погледу основа, висине и исплатиоца накнаде плате.

У случају да је професионално војно лице привремено спречено за рад због једне болести или повреде, а наредног дана (без прекида), односно најдуже у року од шест дана од последњег дана претходне спречености за рад, буде спречен за рад због исте или друге болести или повреде, дани спречености за рад повезују се у погледу основа, висине и исплатиоца накнаде плате.

У случају да је професионално војно лице привремено спречено за рад због исте или две различите болести или повреде, са прекидом између спречености за рад који је дужи од шест дана од последњег дана претходне спречености за рад, дани спречености за рад не повезују се у погледу основа, висине и исплатиоца накнаде плате.

У случају из става 1. овог члана, изабрани лекар је у обавези да професионално војно лице упутити на војнолекарску комисију по истеку 30 дана укупне спречености за рад, осим у случају из члана 92. став 3. овог закона.

У случају из става 2. овог члана изабрани лекар у обавези је да професионално војно лице упутити на војнолекарску комисију по истеку 30 дана укупне спречености за рад.

У случају из става 3. овог члана изабрани лекар у обавези је да професионално војно лице упутити на војнолекарску комисију ако је био спречен за рад у укупном трајању од 30 дана у периоду од 60 дана од дана прве спречености за рад.

Обавезно упућивање професионалног војног лица на оцену способности за професионалну војну службу пред организацијом надлежном за пензијско и инвалидско осигурање

Члан 96.

Старешина на положају команданта батаљона, њему равног или вишег положаја у обавези је да професионално војно лице упутити на оцену способности за професионалну војну службу у складу са одредбама закона којима се уређује служба у Војсци Србије.

Оцену способности за професионалну војну службу врши надлежна војнолекарска комисија у складу са овим законом.

Након добијања предлога неспособан за професионалну војну службу, професионално војно лице јавља се надлежној вишој војнолекарској комисији.

Председник више војнолекарске комисије у својству изабраног лекара, са потребном медицинском документацијом, упућује професионално војно лице надлежном органу за пензијско и инвалидско осигурање.

Професионално војно лице у обавези је да у року од 15 дана од дана упућивања надлежном органу поднесе захтев за покретање поступка ради утврђивања губитка способности за професионалну војну службу и о томе писаним путем обавести претпостављеног старешину у року од три дана.

Захтев и обавештење из става 5. овог члана може предати, у име и за рачун професионалног војног лица, и члан уже породице или друго лице са којим професионално војно лице живи у породичном домаћинству.

Ако професионално војно лице живи само, захтев и обавештење из става 5. овог члана у обавези је да поднесе у року од 15 дана од дана престанка разлога због којих није могао да поднесе захтев.

Члан 97.

Када је професионално војно лице у току привремене спречености за рад упућено надлежном органу из члана 96. овог закона, има право на накнаду плате из средстава здравственог осигурања најдуже 60 дана од дана подношења захтева за покретање поступка пред надлежном организацијом за обавезно пензијско и инвалидско осигурање.

Уколико се потпуни губитак способности за професионалну војну службу утврди пре истека рока од 60 дана од дана подношења захтева, накнада плате се обезбеђује из средстава здравственог осигурања до дана утврђивања губитка способности за професионалну војну службу, а након тог дана накнада плате се обезбеђује из средстава организације надлежне за пензијско и инвалидско осигурање.

Ако организација надлежна за обавезно пензијско и инвалидско осигурање не одлучи по захтеву из члана 96. став 5. овог закона у року од 60 дана од дана подношења захтева професионално војно лице, почев од 61-ог дана има право на накнаду плате коју обезбеђује надлежна организација за обавезно пензијско и инвалидско осигурање из својих средстава.

Ако надлежна организација за обавезно пензијско и инвалидско осигурање не обезбеди накнаду плате професионалном војном лицу почев од 61-ог дана, накнада плате обезбеђује се из средстава здравственог осигурања, а потраживање исплаћене накнаде плате од надлежне организације за пензијско и инвалидско осигурање доспева исплатом накнаде плате професионалном војном лицу, а повраћај исплаћене накнаде врши се према одредбама закона којим се уређују облигациони односи.

Рефундација из става 4. овог члана врши се према одредбама закона којим се уређују облигациони односи.

Члан 98.

За све време трајања привремене спречености за рад, професионалном војном лицу које је упућено надлежном органу за оцену способности за професионалну војну службу, у складу са овим законом, без обзира на исплатиоца накнаде плате, привремену спреченост за рад на сваких 30 дана спречености за рад цени војнолекарска комисија, на предлог изабраног лекара, на начин и по поступку који је уређен овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона, а до дана добијања решења из члана 91. овог закона.

Основ за обрачун накнаде плате

Члан 99.

Основ за обрачун накнаде плате (у даљем тексту: основ за накнаду плате), без обзира да ли се накнада плате исплаћује из средстава послодавца или из средстава здравственог осигурања, чини плата коју би професионално војно лице, да није наступила привремена спреченост за рад, остварило у месецу за који се врши исплата накнаде плате.

У плату из става 1. овог члана урачунава се и увећање плате за сваку навршену годину рада у радном односу (минули рад).

Члан 100.

Основ за накнаду плате не може бити виши од највише месечне основице на коју се плаћа допринос, у складу са законом којим се уређују доприноси за обавезно социјално осигурање.

Висина накнаде плате**Члан 101.**

Висина накнаде плате која се обезбеђује из средстава здравственог осигурања, као и из средстава послодавца у случајевима из члана 90. став 1. тач. 1), 4), 5) и 7) овог закона износи 95% од основа за накнаду плате, а у случајевима из члана 90. став 1. тачке 2), 3), и 6), као и у случају из члана 92. став 3. овог закона износи 100% од основа за на накнаду плате.

У случају привремене спречености за рад због болести или компликације у вези са одржавањем трудноће, почев од 31. дана привремене спречености за рад, висина накнаде плате обезбеђује се у износу од 100% од основа за накнаду плате, с тим што се из средстава здравственог осигурања обезбеђује износ од 65% од основа за накнаду плате, а износ од 35% од основа за накнаду плате из средстава буџета Републике Србије.

Средства у износу од 35% од основа за накнаду плате, из става 2. овог члана, преносе се Фонду који у име и за рачун буџета Републике Србије уплаћује та средства Министарству одбране на рачун извршења буџета Републике Србије.

Члан 102.

Висина накнаде плате не може бити нижа од минималне зараде утврђене у складу са прописима о раду за месец за који се врши обрачун накнаде плате.

Накнада плате у посебним случајевима**Члан 103.**

Када стручно-медицински орган за време привремене спречености за рад професионалног војног лица утврди да је његово здравствено стање побољшано и да би рад за професионално војно лице био користан за брже успостављање способности за професионалну војну службу, може одредити да професионално војно лице ради са скраћеним радним временом одређено време, а најмање четири часа дневно.

Рад са скраћеним радним временом из става 1. овог члана може трајати најдуже три месеца, непрекидно или са прекидима у току 12 месеци, од дана почетка рада са скраћеним радним временом.

Министарство одбране обезбеђује остваривање рада са скраћеним радним временом у складу са ст. 1. и 2. овог члана.

Члан 104.

Војном осигуранику који за време привремене спречености за рад ради са скраћеним радним временом, у складу са чланом 103. овог закона, накнада плате припада за време које представља разлику између пуног радног времена и времена проведеног на раду.

Обезбеђивање исплате накнаде плате

Члан 105.

Накнада плате за случајеве привремене спречености за рад из члана 90. овог закона за првих 30 дана спречености за рад обезбеђује Министарство одбране из својих средстава, а од 31. дана накнаду плате обезбеђује Фонд.

Изузетно од става 1. овог члана, накнада плате обезбеђује се професионалном војном лицу из средстава здравственог осигурања од првог дана спречености за рад у случају привремене спречености за рад због добровољног давања органа, ћелија и ткива, као и у случају привремене спречености за рад због неге болесног, односно повређеног члана уже породице млађег од три године.

Изузетно од става 1. овог члана, накнаду плате у случају привремене спречености за рад професионалног војног лица због повреде на раду или професионалне болести, обезбеђује Министарство одбране, од првог дана привремене спречености за рад, за све време трајања привремене спречености за рад осигураника.

За професионално војно лице коме је престао радни однос у току коришћења права на накнаду плате за време привремене спречености за рад због повреде на раду или професионалне болести, накнаду плате обезбеђује Фонд, од дана престанка радног односа.

Члан 106.

Министарство одбране исплаћује и накнаду плате професионалном војном лицу која се обезбеђује из средстава здравственог осигурања и из средстава буџета Републике Србије која се преносе Фонду, у складу са овим законом.

Министарство одбране врши обрачун накнаде плате из става 1. овог члана у складу са овим законом и доставља Фонду захтев за пренос средстава Министарству одбране на рачун извршења буџета Републике Србије.

Пренос средстава из става 2. овог члана Фонд је у обавези да изврши у року од 30 дана од дана пријема захтева.

Средства из става 3. овог члана која не исплати професионалном војном лицу у року од 30 дана од дана њиховог пријема Министарство одбране је у обавези да врати Фонду.

Средства из става 4. овог члана не могу бити предмет извршења, осим за сврху из става 1. овог члана.

Министарство одбране може из својих средстава исплатити накнаду плате и када се та накнада обезбеђује из средстава здравственог осигурања и из средстава буџета Републике Србије која се преносе Фонду, с тим да је Фонд у обавези да исплаћене износе надокнади у року од 30 дана од дана предаје захтева Фонду.

Право на накнаду путних трошкова

Члан 107.

Накнада путних трошкова обухвата:

- 1) накнаду трошкова превоза;
- 2) накнаду трошкова смештаја за време боравка у другом месту у Републици Србији;
- 3) накнаду трошкова смештаја и исхране за време путовања и боравка у иностранству.

Накнада путних трошкова, у складу са овим законом и подзаконским актима донетим за спровођење овог закона, припада кориснику права и другом лицу за време путовања и боравка у другом месту, односно иностранству, ако је:

- 1) од изабраног лекара, војнолекарске комисије, војноздравствене установе, санитетске јединице и установе или цивилне здравствене установе позван или упућен у друго место у вези са остваривањем права на здравствену заштиту;
- 2) из места у којем је на служби, односно из места боравка у којем нема лекара морао да путује до најближег лекара или здравствене установе у другом месту ради лекарског прегледа или лечења;
- 3) упућен на лечење у иностранство, у складу са овим законом.

Накнада трошкова из става 1. тачка 2) овог члана припада кориснику права и другом лицу ако због остваривања права из здравственог осигурања, у складу са овим законом, мора да преноћи у другом месту у Републици Србији, ван здравствене установе.

На терет средстава здравственог осигурања обезбеђују се трошкови превоза посмртних остатака корисника права до места становања, ако је кориснику права извршено узимање органа ради пресађивања у здравственој установи која није у месту становања корисника права.

Члан 108.

Накнада путних трошкова припада и пратиоцу корисника права и пратиоцу другог лица, ако је по оцени изабраног лекара, војнолекарске комисије, војноздравствене установе, санитетске јединице и установе или цивилне здравствене установе кориснику права или другом лицу потребан пратилац за време путовања и боравка у другом месту у Републици Србији, односно иностранству.

Накнада путних трошкова припада и лицу које није корисник права, уколико је то лице давалац органа, хелија и ткива за потребе остваривања здравствене заштите корисника права и другог лица, односно његовом пратиоцу, ако је по оцени изабраног лекара, војне лекарске комисије, војноздравствене установе, санитетске јединице и установе или цивилне здравствене установе том лицу потребан пратилац за време путовања и боравка у другом месту у Републици Србији, односно иностранству, уколико то право не остварује по другом пропису.

Фонд ближе уређује услове и начин остваривања права на накнаду путних трошкова, као и начин утврђивања висине накнаде.

Застарелост права и застарелост потраживања

Члан 109.

Подношење захтева за остваривање права на новчане накнаде из здравственог осигурања, односно осталих права утврђених овим законом застарева у року од три године од догађаја који представља основ за остваривање права из здравственог осигурања, ако овим законом није другачије прописано.

Новчано потраживање из става 1. овог члана застарева у року од три године од дана када је потраживање утврђено.

IV. УТВРЂИВАЊЕ СВОЈСТВА КОРИСНИКА ПРАВА И ДРУГОГ ЛИЦА И ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА ИЗ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА

Утврђивање својства корисника права и другог лица

Члан 110.

Својство корисника права утврђује Фонд.

Својство другог лица утврђује Министарство одбране.

Корисник војне пензије који заснује радни однос остаје осигураник Фонда, а доприносе за здравствено осигурање по том основу послодавац уплаћује Фонду.

Својство корисника права стиче се даном настанка основа по коме је то својство утврђено.

Својство корисника права престаје даном престанка основа по којем је то својство утврђено.

Члан 111.

Лицу коме је утврђено својство корисника права Фонд издаје исправу о здравственом осигурању (у даљем тексту: исправа о осигурању), којом се доказује својство војног осигураника, односно осигураног лица. До издавања исправе о осигурању, кориснику права издаће се потврда о здравственом осигурању, којим се доказује својство корисника права.

Лицу коме је утврђено својство другог лица Министарство одбране издаје исправу за коришћење здравствене заштите, којом се доказује својство другог лица.

Исправа о осигурању је здравствена картица која садржи простор за контактни микроконтролер (ЧИП) и простор за машински читљиву зону за потребе аутоматског читавања података, у који се уносе видљиви подаци на исправи о осигурању, као и подаци који се воде у матичној евиденцији у складу са овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона.

Видљиви подаци су: име, презиме, датум рођења, лични број осигураника (ЛБО), број здравствене картице и серијски број ЧИП-а.

Видљиви подаци из става 4. овог члана написани су и Брајевим писмом за слепа и слабовида лица.

ЧИП садржи следеће идентификационе податке о војном осигуранику: име, име једног родитеља, презиме, адреса (улица и број, место и општина), јединствени матични број грађана, односно евиденциони број за стране држављане, датум рођења, ЛБО, пол, основ осигурања и податке о обвезнику плаћања доприноса.

ЧИП садржи следеће податке о осигураном лицу – члану породице војног осигураника: име, име једног родитеља, презиме, адреса (улица и број, место и општина), јединствени матични број грађана, односно евиденциони број за стране држављане, датум рођења, ЛБО, пол, идентификационе податке о војном осигуранику из става 6. овог члана и основ осигурања.

Подаци које садржи ЧИП користе се само у случају да нема техничких могућности за приступ подацима из матичне евиденције.

Трошкове издавања исправе о осигурању сноси корисник права.

Трошкове издавања исправе за коришћење здравствене заштите сноси Министарство одбране.

Фонд прописује садржај и облик исправе о осигурању, као и висину трошкова издавања исправе о осигурању.

Исправу о осигурању технички израђује Народна банка Србије – Завод за израду новчаница и кованог новца.

Матична евиденција о корисницима права и коришћењу права из здравственог осигурања

Члан 112.

Својство корисника права утврђује се на основу података који се воде у матичној евиденцији о војним осигураницима, осигураним лицима, обвезницима плаћања доприноса и коришћењу права из здравственог осигурања (у даљем тексту: матична евиденција).

Својство другог лица утврђује се на основу података који се воде у евиденцијама за војнике на служењу војног рока, лица у резервном саставу док се налазе на војној дужности у Војсци Србије, ученика и кадета војношколске установе и лица на другом стручном оспособљавању за офицере и подофицере које се успостављају и организују у Министарству одбране.

Матичну евиденцију успоставља и организује Фонд.

Руководалац подацима о личности које садржи матична евиденција је Фонд.

Сврха обраде података о личности садржаних у матичној евиденцији је остваривање права из здравственог осигурања.

Циљ обраде података је извршење законом прописаних послова из надлежности Фонда.

Члан 113.

Матична евиденција садржи податке о војним осигураницима, односно осигураним лицима, обвезницима плаћања доприноса и коришћењу права из здравственог осигурања.

Матична евиденција води се по прописаним методолошким принципима.

Подаци се у матичној евиденцији обрађују према прописаном кодексу шифара.

Подаци у матичној евиденцији се обрађују на основу пријава поднесених на прописаним обрасцима које се могу достављати и путем средстава за електронску обраду података.

Методолошке принципе за вођење матичне евиденције, кодекс шифара, као и друга питања од значаја за вођење матичне евиденције прописује Фонд.

Члан 114.

Матична евиденција успоставља се преузимањем података из Централног регистра обавезног социјалног осигурања (у даљем тексту: Централни регистар), преузимањем података из службених евиденција Министарства одбране и Војске Србије, односно података из службених евиденција других органа који се прибављају непосредно или уз техничку подршку Канцеларије за информационе технологије и електронску управу, као и другим начинима прибављања ради обављања послова из надлежности Фонда.

Члан 115.

Матична евиденција садржи податке о:

- 1) војним осигураницима;
- 2) осигураним лицима;
- 3) обвезницима плаћања доприноса;
- 4) коришћењу права из здравственог осигурања.

Обвезник плаћања доприноса, односно подносилац пријаве на осигурање је Министарство одбране за професионална војна лица, односно организација надлежна за пензијско и инвалидско осигурање за кориснике војне пензије.

Подносилац пријаве на осигурање за осигурана лица је војни осигураник.

Подаци из става 1. тачка 4) овог члана воде се одвојено од других података и те податке може обрађивати, односно њима руковати за то посебно овлашћено лице Фонда, у складу са законом.

Члан 116.

У матичној евиденцији обрађују се следећи подаци о војним осигураницима:

- 1) презиме и име;
- 2) ЈМБГ;
- 3) ЛБО;

- 4) пол;
- 5) дан, месец и година рођења;
- 6) занимање;
- 7) школска спрема;
- 8) основ осигурања;
- 9) датум стицања, односно престанка својства војног осигураника и промене у току осигурања;
- 10) обвезник плаћања доприноса;
- 11) плате, накнаде плате и друга примања и накнаде које служе за утврђивање основице осигурања на коју се обрачунава и плаћа допринос;
- 12) висина уплаћеног доприноса;
- 13) адреса пребивалишта;
- 14) назив послодавца, регистарски број послодавца, шифра делатности и адреса седишта послодавца;
- 15) држављанство;
- 16) основ ослобађања од партиципације;
- 17) број регистрације додељен од стране Централног регистра.

За осигурана лица, поред података о војном осигуранику из става 1. овог члана, обрађују се и следећи подаци:

- 1) презиме и име;
- 2) ЈМБГ;
- 3) ЛБО;
- 4) пол;
- 5) дан, месец и година рођења;
- 6) сродство са војним осигураником;
- 7) адреса пребивалишта;
- 8) занимање;
- 9) држављанство;
- 10) датум стицања, односно престанак својства осигураног лица и промене у току осигурања;
- 11) основ ослобађања од партиципације;
- 12) број регистрације додељен од стране Централног регистра.

У матичној евиденцији обрађују се и подаци о повреди на раду, односно професионалној болести војног осигураника који је професионално војно лице.

Члан 117.

У матичној евиденцији обрађују се и подаци о коришћењу права из обавезног здравственог осигурања, а нарочито о:

- 1) врсти права из здравственог осигурања која се обезбеђују војном осигуранику и осигураном лицу;
- 2) пруженим здравственим услугама;
- 3) новчаним накнадама;
- 4) медицинско-техничким помагалима и имплантатима;
- 5) лековима издатим на рецепт;
- 6) годишњем износу плаћених партиципација;
- 7) изабраном лекару;
- 8) остваривању права пред војнолекарским комисијама;
- 9) остваривању права у вези са професионалном болешћу или повредом на раду војног осигураника који је професионално војно лице.

У матичној евиденцији обрађују се и подаци о војноздравственим установама као и цивилним здравственим установама са којима је Фонд закључио уговор о пружању здравствене заштите из средстава здравственог осигурања и то:

- 1) назив војноздравствене установе;
- 2) назив и седиште цивилне здравствене установе;
- 3) облик цивилне здравствене установе;
- 4) ПИБ и регистарски број цивилне здравствене установе;
- 5) предмет уговора са цивилном здравственом установом.

Члан 118.

Фонд врши увид у податке и прибавља податке о корисницима права из члана 116. ст. 1. и 2. и члана 117. став 1. овог закона из Централног регистра, Републичког интегрисаног здравственог информационог система, здравственог информационог система и регистара, односно службених евиденција Министарства одбране и Војске Србије и других државних органа и организација у складу са законом којим се уређује електронска управа, као и на други начин, у складу са законом.

Фонд може, ако за то постоји законски основ, размењивати податке о корисницима права из члана 116. ст. 1. и 2. и члана 117. став 1. овог закона, са државним органима, органима аутономних покрајина, јединицама локалне самоуправе, имаоцима јавних овлашћења и правним лицима.

Министар одбране ближе уређује начин и поступак преузимања података о корисницима права, као и друга питања од значаја за коришћење података.

Члан 119.

У пријаве података за матичну евиденцију подаци се обрађују само на основу јавних исправа и евиденција прописаних законом.

Члан 120.

За тачност података унесених у пријаве података за матичну евиденцију одговоран је подносилац пријаве.

Фонд је у обавези да провери тачност података унесених у пријаве података за матичну евиденцију, да захтева доказе и врши увид у евиденције и документацију на којима се заснивају подаци унесени у пријаве, као и да, по потреби, прибави податке.

Подносилац пријаве у обавези је да кориснику права даје обавештења односно податке од значаја за утврђивање чињеница важних за стицање и остваривање права из здравственог осигурања, као и да Фонду пружи доказе и омогући увид у евиденцију и документацију.

Члан 121.

Својство корисника права за која је поднета пријава на осигурање утврђује се увођењем у матичну евиденцију и потврдом пријема на обрасцу пријаве на осигурање.

Приликом пријема пријаве на осигурање врши се провера података садржаних у пријави и захтевају докази на којима се ти подаци заснивају.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана примењују се и приликом пријема промене у осигурању, односно пријема одјаве са осигурања.

Подносилац пријаве у обавези је да лицу за које је поднео пријаву на осигурање, пријаву промене у осигурању односно одјаву са осигурања преда фотокопију потврде о пријему те пријаве, промене односно одјаве, у року од осам дана од дана њеног издавања.

Ако се на основу поднесене пријаве на осигурање утврди да нису испуњени услови за утврђивање својства корисника права, подносиоцу пријаве издаје се решење.

Члан 122.

Ако приликом провере података Фонд утврди да пријава у погледу плате, накнаде плате, основице осигурања на коју се обрачунава и плаћа допринос, уговорене накнаде и висине уплаћених доприноса није правилно попуњена или да подаци нису унесени у складу са законом, подносиоцу пријаве налаже се да их исправи у року који не може бити дужи од 30 дана.

Члан 123.

Фонд је у обавези да кориснику права на лични захтев изда уверење о подацима који се обрађују у матичној евиденцији.

Уверење из става 1. овог члана има својство јавне исправе.

Члан 124.

Подаци унети у матичну евиденцију на начин утврђен овим законом могу се накнадно мењати у следећим случајевима:

- 1) ако надлежни орган накнадно у прописаном поступку утврди промену података;
- 2) ако су подаци о кориснику права, платама, накнадама плате, уговореним накнадама, основицама осигурања и стопи односно висини уплаћених доприноса, као и други подаци који се воде у матичној евиденцији унети у матичну евиденцију на основу лажних исправа;
- 3) ако се накнадно провером података или на други начин утврди да су у матичну евиденцију унети нетачни или непотпуни подаци.

Промена података обрађених у матичној евиденцији врши се на основу одговарајуће пријаве промене података, у складу са законом.

Члан 125.

Пријава на здравствено осигурање, промена и одјава са здравственог осигурања врше се у складу са прописима којима се уређује јединствена пријава на обавезно социјално осигурање, ако овим законом није другачије прописано.

Пријава промене података доставља се у року од осам дана од дана утврђене промене односно од дана пријема правоснажног решења којим је утврђена промена података. Подаци се уносе у матичну евиденцију у року од 60 дана од дана пријема, а најкасније до краја текуће године за претходну годину.

Члан 126.

Пријава података за вођење матичне евиденције чува се најмање десет година од дана последњег уношења података у матичну евиденцију.

Уместо оригиналних пријава података могу се чувати пријаве података снимљене на микрофилмовима, односно средствима за електронску обраду података.

Члан 127.

Уништавање оригиналних пријава на основу којих су подаци обрађени у матичној евиденцији врши комисија коју образује Фонд.

Члан 128.

Подаци који се воде у матичној евиденцији користе се за потребе обавезног социјалног осигурања, ако овим законом није другачије одређено.

Подаци који се воде у матичној евиденцији могу се користити за статистичка истраживања, у складу са законом.

Учешће стручно-медицинских органа у поступку остваривања права

Члан 129.

У одређивању врсте, обима и садржаја, начина и поступка остваривања права прописаних овим законом, као стручно-медицински органи Министарства одбране у поступку учествују:

- 1) изабрани лекар;

2) војнолекарске комисије:

- (1) нижа војнолекарска комисија,
- (2) виша војнолекарска комисија,
- (3) главна војнолекарска комисија,

3) војнолекарске комисије за летаче и падобранце:

- (1) војнолекарска комисија за летаче и падобранце,
- (2) виша војнолекарска комисија за летаче и падобранце.

Стручно-медицински органи поступају на основу овлашћења из овог закона и подзаконских аката донетих за спровођење овог закона.

Изабрани лекар

Члан 130.

Изабрани лекар:

- 1) организује и спроводи мере на очувању и унапређењу здравља;
- 2) ради на откривању и сузбијању фактора ризика за настанак болести, односно на спровођењу скрининг програма према посебним програмима донетим у складу са законом;
- 3) врши дијагностику и лечење;
- 4) указује хитну медицинску помоћ;
- 5) врши упућивање у одговарајућу здравствену установу према медицинским индикацијама, односно код лекара специјалисте и усклађује мишљења и предлоге за наставак лечења;
- 6) спроводи кућно лечење и палијативно збрињавање;
- 7) прописује лекове и медицинска средства;
- 8) спроводи здравствену заштиту из области менталног здравља;
- 9) одређује врсту и дужину кућног лечења и прати спровођење кућног лечења;
- 10) учествује у упућивању професионалног војног лица на оцену способности за професионалну војну службу, у складу са законом;
- 11) утврђује дужину привремене спречености за рад због болести и повреде професионалног војног лица до 30 дана спречености за рад и предлаже нижој и вишој војнолекарској комисији продужење привремене спречености за рад, а на основу налаза и мишљења надлежног лекара специјалисте, осим ако овим законом није другачије одређено;
- 12) утврђује потребу пратиоца за време путовања;
- 13) утврђује привремену спреченост за рад професионалног војног лица ради неге члана уже породице;
- 14) даје мишљење о томе да ли је професионално војно лице намерно проузроковало привремену спреченост за рад, односно да ли је привремена спреченост за рад проузрокована употребом алкохола или употребом психоактивних супстанци,

односно да ли је професионално војно лице намерно спречио оздрављење, односно оспособљавање за рад;

15) даје налаз и мишљење о здравственом стању корисника права на основу којег се издаје потврда о здравственом стању корисника права ради коришћења здравствене заштите у иностранству;

16) обавља и друге послове, у складу са законом.

Поред послова из става 1. овог члана, изабрани лекар утврђује старост трудноће ради остваривања права на одсуство са рада због трудноће и порођаја, односно права на одсуство са рада ради неге детета и даје мишљење о здравственом стању детета или друге особе ради остваривања права на одсуство са рада због посебне неге детета или друге особе, у складу са законом.

Изабрани лекар у обавези је да води медицинску документацију у складу са законом.

Нижа војнолекарска комисија

Члан 131.

Нижа војнолекарска комисија:

1) за кадете – ученике војношколских установа:

(1) даје оцену о потреби коришћења кућног лечења ради опоравка на предлог изабраног лекара, највише до два месеца по основу исте болести,

(2) даје оцену о привременој спречености за теренске, спортске и друге активности или похађање наставе до два месеца,

(3) даје оцену о потреби дијеталне исхране у трајању до шест месеци;

2) за војнике на служењу војног рока и војнике упућене на курс за резервне официре:

(1) даје оцену здравствене способности за војну службу,

(2) даје оцену о потреби коришћења кућног лечења ради опоравка највише до 21 дан;

3) за професионална војна лица:

(1) продужава трајање привремене спречености за рад по предлогу изабраног лекара почев од 31. дана, најдуже до 180 дана,

(2) продужава трајање привремене спречености за рад због неге члана уже породице до 30 дана, односно до 14 дана,

(3) даје оцену по приговору на оцену изабраног лекара, односно на чињенично стање које је тај лекар утврдио,

(4) даје оцену о здравственој способности за војну службу лица у резервном саставу,

(5) даје оцену о потреби лечења на терет Министарства одбране других лица из члана 2. тачка 3) овог закона код којих је дошло до појаве обољења, односно повреда у току вршења војне службе или погоршања постојеће болести,

(6) даје оцену за професионалне припаднике Војске Србије о потреби ослобађања од обављања дужности органа унутрашње службе у трајању до шест месеци,

(7) обавља и друге послове, у складу са законом.

Виша војнолекарска комисија

Члан 132.

Виша војнолекарска комисија:

1) даје оцену о здравственој способности кандидата за кадете – ученике војношколских установа и кандидата за војне стипендисте;

2) даје оцену о здравственој способности кадета – ученика, односно стипендисте у току школовања, и у последњој години школовања, пре произвођења кадета у први официрски чин, односно произвођење ученика средње стручне војне школе у први подофицирски чин;

3) за професионална војна лица:

(1) даје оцену способности за професионалну војну службу (у случају када је предлог оцене способан и ограничено способан),

(2) даје предлог у вези са оценом способности за професионалну војну службу и упућује на даљу надлежност у организацију надлежну за пензијско и инвалидско осигурање (у случајевима када је предлог оцене неспособан за професионалну војну службу),

(3) даје оцену о здравственој способности за школовање - усавршавање у земљи и иностранству,

(4) даје оцену о здравственој способности кандидата за мултинационалне операције,

(5) одобрава привремену спреченост за рад професионалног војног лица преко 180 дана,

(6) одобрава привремену спреченост за рад због неге детета до навршених 18 година у случају тешког оштећења здравственог стања због тешког оштећења можданих структура, малигне болести или другог тешког погоршања здравственог стања детета, по упуту изабраног лекара, а на предлог здравствене установе која обавља здравствену делатност на терцијарном нивоу у којој се дете лечи, на сваких шест месеци,

(7) даје оцену о здравственој способности за превођење у други род, односно службу;

4) даје оцену о здравственој способности војног службеника и намештеника, војног службеника и намештеника – кандидата за школовање, односно усавршавање (у Републици Србији и иностранству), односно кандидата за упућивање у мултинационалне операције;

5) даје оцену о здравственом стању професионалних припадника Војске Србије и њихових чланова породице које је од утицаја при одлучивању о решавању стамбеног питања, у складу са прописима којима је уређено стамбено збрињавање у Министарству одбране и Војсци Србије;

- 6) даје оцену о степену телесног оштећења професионалног припадника Војске Србије у вези са остваривањем права на једнократну новчану помоћ;
- 7) даје оцену у вези са продужењем права на коришћење здравственог осигурања након истека прописане старосне границе, а према медицинским индикацијама за децу војних осигураника;
- 8) даје оцену о приговору на оцену коју је дала нижа војнолекарска комисија у првом степену, осим ако је оцена ниже војнолекарске комисије дата поводом приговора на оцену лекара појединца;
- 9) даје оцену о здравственој способности за рад у иностранству;
- 10) даје оцену о здравственој способности за рад у специјалним јединицама;
- 11) даје оцену о здравственој способности кандидата за пријем у професионалну војну службу;
- 12) даје оцену о здравственој способности кандидата за пријем у активну резерву;
- 13) даје оцену здравствене способности професионалних војника за обнављање уговора о раду;
- 14) даје оцену по захтеву за ревизију оцено коју је дала нижа војнолекарска комисија у првом степену, осим ако је оцена ниже војнолекарске комисије дата поводом приговора на оцену лекара појединца;
- 15) прати, контролише и даје упутства за рад нижих војнолекарских комисија;
- 16) даје оцену за професионалне припаднике Војске Србије о потреби ослобађања од обављања дужности органа унутрашње службе у трајању преко шест месеци до две године или трајно, наводећи дужности којих се ослобађа;
- 17) обавља и друге послове, у складу са законом.

Главна војнолекарска комисија

Члан 133.

Главна војнолекарска комисија:

- 1) даје оцену о приговору на оцену коју је дала виша војнолекарска комисија у првом степену;
- 2) даје стручно мишљење на захтев другостепеног органа вештачења организације надлежне за пензијско и инвалидско осигурање, у вези са постојањем потпуне неспособности за професионалну војну службу професионалног војног лица;
- 3) даје оцену по захтеву за ревизију оцено коју је дала виша војнолекарска комисија у првом степену;
- 4) даје оцену у поступку остваривања права из здравственог осигурања на захтев организационих јединица и органа у саставу Министарства одбране и Фонда;
- 5) прати, контролише и даје стручна упутства за рад виших војнолекарских комисија;
- 6) обавља и друге послове, у складу са законом.

Војнолекарска комисија за летаче и падобранце**Члан 134.**

Војнолекарска комисија за летаче и падобранце обавља следеће послове:

- 1) даје налаз, оцену и мишљење о здравственој и психолошкој способности за летачку службу за војне летаче из сталног и резервног састава Војске Србије и кадете–пилоте Војне академије – студијски програм Војно ваздухопловство;
- 2) даје налаз, оцену и мишљење о здравственој и психолошкој способности за извођење падобранских скокова за падобранце са вишим војним падобранским звањем из сталног и резервног састава Војске Србије;
- 3) даје налаз, оцену и мишљење о потреби привремене спречености за рад и лечења и забрани летења односно извођења падобранских скокова, уз обављање осталих дужности, за војне летаче и падобранце са вишим падобранским звањем из сталног састава Војске Србије;
- 4) даје налаз, оцену и мишљење о потреби забране летења и извођења падобранских скокова током школовања за кадете–пилоте Војне академије – студијски програм Војно ваздухопловство;
- 5) даје налаз, оцену и мишљење о здравственој и психолошкој способности кандидата за Војну академију – студијски програм Војно ваздухопловство;
- 6) даје налаз, оцену и мишљење о здравственој и психолошкој способности кандидата за летача-навигатора, летача-оператора, летача-техничара и летача-специјалисту;
- 7) даје налаз, оцену и мишљење о здравственој и психолошкој способности падобранаца кандидата за падобранца са вишим падобранским звањем;
- 8) даје налаз, оцену и мишљење о здравственој и психолошкој способности кандидата за школовање у Војној гимназији – ваздухопловни смер;
- 9) даје налаз, оцену и мишљење о здравственој и психолошкој способности кандидата за војностручно оспособљавање резервних официра рода авијације и других кандидата за летачке школе и курсеве;
- 10) даје налаз, оцену и мишљење о здравственој и психолошкој способности за војне летаче, падобранце са вишим падобранским звањем и кадете–пилоте Војне академије – студијски програм Војно ваздухопловство за школовање у земљи и иностранству, као и мишљење о потреби привремене спречености за рад и лечења за лица док су на школовању;
- 11) даје мишљење о потреби промене места службовања из медицинских или психолошких разлога за војне летаче и падобранце са вишим падобранским звањем из сталног састава Војске Србије;
- 12) води целокупну медицинску документацију за лица која подлежу оцени способности;
- 13) указује стручну помоћ лекарима ваздухопловних, падобранских и других војних јединица и установа у спровођењу налаза, оцена и мишљења које су дале војнолекарске комисије за летаче и падобранце;
- 14) обавља и друге послове, у складу са законом.

Виша војнолекарска комисија за летаче и падобранце

Члан 135.

Виша војнолекарска комисија за летаче и падобранце:

- 1) одлучује по приговору на налаз, оцену и мишљење војнолекарске комисије за летаче и падобранце;
- 2) одлучује по захтеву за ревизију оцене способности војнолекарске комисије за летаче и падобранце;
- 3) обавља и друге послове, у складу са законом.

Састав, организација и начин рада војнолекарских комисија

Члан 136.

Састав, организација и начин рада војнолекарских комисија ближе се уређују општим актом који доноси министар одбране.

Приговор у поступку остваривања права из здравственог осигурања

Члан 137.

Корисник права може изјавити приговор против оцене изабраног лекара нижој војнолекарској комисији.

Приговор се подноси усмено или писмено изабраном лекару против чије оцене се приговор изјављује или непосредно нижој војнолекарској комисији, у року од три радна дана од саопштавања оцене.

Изабрани лекар коме је усмено изјављен приговор у обавези је да о томе сачини забелешку коју потписује и корисник права.

Изабрани лекар коме је усмено изјављен приговор у обавези је да приговор одмах размотри и ако не преиначи своју оцену, да предмет одмах достави нижој војнолекарској комисији.

Члан 138.

Нижа војнолекарска комисија дужна је да хитно узме у поступак приговор ради давања оцене.

Ако је приговор изјављен против оцене о привременој спречености за рад професионалног војног лица, нижа војнолекарска комисија у обавези је да професионално војно лице одмах позове на преглед. У осталим случајевима, нижа војнолекарска комисија одмах позива на преглед корисника права ако сматра да је то потребно за давање оцене. Ако нижа војнолекарска комисија сматра да је потребна допуна медицинске обраде без одлагања одредиће потребна медицинска испитивања по којима је изабрани лекар у обавези да поступи.

Оцена о здравственом стању корисника права и оцена о привременој спречености за рад морају бити потпуне, образложене и у складу са документацијом која служи као основ за давање оцене.

Оцена ниже војнолекарске комисије поводом изјављеног приговора је коначна.

О оцени ниже војнолекарске комисије писмено се обавештавају корисник права, изабрани лекар и организациона целина Министарства одбране, односно команда, јединица или установа у којој је корисник права на служби.

Члан 139.

Против оцене ниже војнолекарске комисије донете у првом степену корисник права може изјавити приговор вишој војнолекарској комисији, у року од три радна дана од дана саопштења оцене ниже војнолекарске комисије.

Приговор на оцену ниже војнолекарске комисије подноси се писмено нижој војнолекарској комисији против чије се оцене изјављује приговор.

Нижа војнолекарска комисија дужна је да приговор заједно са предметом хитно достави вишој војнолекарској комисији.

Члан 140.

Виша војнолекарска комисија у обавези је да хитно узме у разматрање приговор ради давања своје оцене.

Ако је приговор изјављен против оцене о привременој спречености за рад, виша војнолекарска комисија у обавези је да професионално војно лице одмах позове на преглед. У осталим случајевима виша војнолекарска комисија даје своју оцену на основу медицинске документације, а може, ако нађе за потребно, позвати корисника права на преглед. Ако виша војнолекарска комисија сматра да је потребно допунити медицинску обраду, одредиће без одлагања потребна медицинска испитивања.

Оцена више војнолекарске комисије поводом изјављеног приговора коначна је.

О оцени више војнолекарске комисије писмено се обавештава корисник права, војнолекарска комисија против чије оцене је изјављен приговор и организациона јединица Министарства одбране, односно команда, јединица или установа у којој је корисник права на служби.

Члан 141.

Против оцене више војнолекарске комисије донете у првом степену корисник права може изјавити приговор главној војнолекарској комисији, у року од три дана од дана саопштења оцене више војнолекарске комисије.

Приговор на оцену више војнолекарске комисије подноси се писмено вишој војнолекарској комисији против чије се оцене изјављује приговор.

Виша војнолекарска комисија у обавези је да приговор заједно са предметом хитно достави главној војнолекарској комисији.

Главна војнолекарска комисија у обавези је да хитно узме у поступак приговор ради давања своје оцене.

Оцена главне војнолекарске комисија поводом изјављеног приговора је коначна.

Члан 142.

О оцени главне војнолекарске комисије писмено се обавештава корисник права, војнолекарска комисија против чије оцене је изјављен приговор и организациона јединица Министарства одбране, односно команда, јединица или установа у којој је корисник права на служби.

Члан 143.

Право приговора на налаз, оцену и мишљење Војнолекарске комисије за летаче и падобранце имају сва лица која ова комисија оцењује, осим кандидата за кадета Војне академије – студијски програм Војно ваздухопловство, кандидата за летача-навигатора, летача-оператора, летача-техничара и летача-специјалисту, кандидата за војностручно оспособљавање резервних официра рода авијације, кандидата за ученика Војне гимназије – ваздухопловни смер, падобранаца кандидата за падобранца са вишим падобранским звањем и других кандидата које оцењује ова комисија.

Приговор се подноси писмено војнолекарској комисији за летаче и падобранце, преко војне јединице или војне установе која је лице упутила на оцену способности, у року од осам дана од дана уручења оцене.

Предмет приговора може да буде оцена способности у целини или ограничење способности за вршење летачке службе.

Члан 144.

Ако војнолекарска комисија за летаче и падобранце не уважи приговор, предмет, заједно са приговором, доставља на решавање вишој војнолекарској комисији за летаче и падобранце најкасније у року од осам дана од дана пријема приговора.

Виша војнолекарска комисија за летаче и падобранце у обавези је да приговор узме у поступак и да своју оцену и мишљење донесе у року од 30 дана од дана пријема приговора.

Виша војнолекарска комисија за летаче и падобранце оцену и мишљење доставља лицу које је изјавило приговор, војнолекарској комисији за летаче и падобранце на чију је оцену поднет приговор и војној јединици или војној установи преко које је лице поднело приговор.

Ревизија

Члан 145.

Старешина на положају команданта батаљона, њему равног или вишег положаја у војној јединици или војној установи у којој се оцењено лице налази на дужности може поднети захтев за ревизију оцене ниже војнолекарске комисије донете у првом степену, односно захтев за ревизију оцене Више војнолекарске комисије донете у првом степену.

Захтев из става 1. овог члана подноси се Вишој војнолекарској комисији, односно Главној војнолекарској комисији, у року од 15 дана од дана достављања оцене, преко ниже војнолекарске комисије, односно Више војнолекарске комисије.

Виша војнолекарска комисија, односно главна војнолекарска комисија одлучује по захтеву за ревизију оцене у року од 30 дана од дана пријема захтева.

Одлука више војнолекарске комисије, односно главне војнолекарске комисије по захтеву за ревизију оцене је коначна.

Члан 146.

Старешина на положају команданта бригаде или вишем положају у војној јединици или војној установи у којој се оцењено лице налази на дужности може поднети захтев за ревизију оцене способности коју је дала Војнолекарска комисија за летаче и падобранце.

Захтев из става 1. овог члана подноси се Вишој војнолекарској комисији за летаче и падобранце, у року од 15 дана од дана достављања оцене, преко војнолекарске комисије за летаче и падобранце.

Виша војнолекарска комисија за летаче и падобранце одлучује по захтеву за ревизију оцене у року од 30 дана од дана пријема захтева.

Одлука Више војнолекарске комисије за летаче и падобранце по захтеву за ревизију оцене је коначна.

Члан 147.

Летачи и падобранци из састава Војске Србије које војнолекарске комисије оцене неспособним за вршење летачке, односно падобранске дужности, подлежу оцени способности за професионалну војну службу код надлежне војнолекарске комисије.

Обнова поступка оцене о привременој спречености за рад

Члан 148.

Старешина на положају команданта батаљона, њему равног или вишег положаја у војној јединици или војној установи у којој се оцењено лице налази на дужности може поднети предлог да се професионално војно лице чију је привремену спреченост за рад утврдио изабрани лекар, односно нижа војнолекарска комисија, подвргне поновном прегледу који врши нижа војнолекарска комисија, односно виша војнолекарска комисија, односно Војнолекарска комисија за летаче и падобранце, ради поновног оцењивања његове привремене спречености за рад. Поновни преглед не може се захтевати ако се професионално војно лице налази на стационарном лечењу, осим у случају лечења у дневној болници.

Предлог из става 1. овог члана може поднети и изабрани лекар, односно нижа војнолекарска комисија, односно војнолекарска комисија за летаче и падобранце.

Поновни преглед може се захтевати у року од 30 дана од дана дате оцене стручно-медицинског органа у поступку.

Професионално војно лице у обавези је да се јави нижој војнолекарској комисији, односно Вишој војнолекарској комисији, односно Војнолекарској комисији за летаче и падобранце, ради поновног прегледа у року који она одреди. Ако се професионално војно лице без оправданог разлога не одазове позиву на преглед

обуставља му се исплаћивање накнаде плате и не припада му накнада све док се не одазове позиву.

Вештачење у поступку остваривања права из здравственог осигурања

Члан 149.

Фонд по службеној дужности или на захтев надлежног старешине може тражити вештачење у вези са остваривањем свих права из здравственог осигурања, укључујући и вештачење о здравственом стању корисника права.

Вештачење из става 1. овог члана врши нижа војнолекарска комисија ако је оцену дао изабрани лекар, Виша војнолекарска комисија ако је оцену дала нижа војнолекарска комисија и Главна војнолекарска комисија ако је оцену дала виша војнолекарска комисија.

Вештачење се може захтевати у року од једне године од дана остваривања права из здравственог осигурања о којем је одлучивао одговарајући стручно-медицински орган у поступку.

Члан 150.

На основу спроведеног поступка вештачења у вези са остваривањем одређених права из здравственог осигурања, Фонд може оспорити право на коришћење тих права, односно може тражити накнаду штете од корисника права или другог одговорног лица, у складу са законом.

Одлучивање о правима из здравственог осигурања

Члан 151.

О правима из здравственог осигурања одлучује Фонд на основу достављених доказа без доношења решења, осим када је доношење решења утврђено овим законом, односно општим актом Фонда или када доношење решења захтева корисник права, односно послодавац, ако за поједина права није другачије прописано.

У поступку остваривања права утврђених овим законом примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак, ако овим законом није другачије одређено.

О правима из здравственог осигурања утврђеним овим законом у првом степену решава директор Фонда, а у другом степену комисија Фонда коју именује Управни одбор Фонда, ако за поједина права није другачије прописано.

О праву на коришћење здравствене заштите у иностранству и о упућивању на лечење у иностранство у првом степену решава директор Фонда, а у другом степену комисија Фонда коју именује Управни одбор Фонда.

Директор Фонда овлашћења из ст. 3. и 4. овог члана може пренети на руководиоце организационих јединица Фонда.

Члан 152.

Против коначног акта којим је одлучено о праву из здравственог осигурања може се покренути управни спор.

Заштита права**Члан 153.**

Корисник права који сматра да је о његовом праву из здравственог осигурања донета одлука у супротности са овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона, има право да покрене поступак заштите права пред надлежним органом, у складу са законом.

Заштиту права може тражити и надлежни старешина, у складу са овим законом.

Накнада штете**Члан 154.**

Корисник права коме је из средстава здравственог осигурања извршена исплата накнаде на коју није имао право у обавези је да Фонду врати примљени износ:

- 1) ако је исплата извршена на основу нетачних података за које је знао или је морао знати да су нетачни, или је на други противправан начин остварио право на накнаду на коју није имао право или је остварио накнаду у већем обиму од припадајуће;
- 2) ако је остварио неко примање услед тога што није пријавио настале промене које утичу на обим или губитак неког права, а знао је или је морао знати за те промене;
- 3) ако је примио новчане исплате у износу већем од онога који му је одређен решењем.

Рокови застарелости потраживања из става 1. овог члана почињу да теку од дана када је у управном поступку постало коначно решење којим је утврђено да исплаћено примање не припада или припада у мањем обиму, односно од дана када је извршена последња неправилна исплата.

Члан 155.

Фонд има право да захтева накнаду штете од лица које је намерно или крајњом непажњом проузроковало болест, повреду или смрт корисника права, у складу са законом.

Накнаду штете може захтевати и корисник права, односно друго лице, које претрпи штету у спровођењу здравственог осигурања, као и послодавац који претрпи штету у спровођењу здравственог осигурања запослених, у складу са законом.

Финансирање здравственог осигурања

Члан 156.

Средства за остваривање здравствене заштите и других права из здравственог осигурања обезбеђују се уплатом доприноса, као и из других извора, у складу са законом.

Допринос за здравствено осигурање професионалних војних лица обрачунава се у складу са законом којим се уређују доприноси за обавезно социјално осигурање.

Допринос за здравствено осигурање корисника војне пензије обрачунава се у складу са законом којим се уређују доприноси за обавезно социјално осигурање.

Средства за остваривање здравствене заштите других лица обезбеђује Министарство одбране.

V. ОРГАНИЗАЦИЈА ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА

Фонд

Члан 157.

Обезбеђивање и спровођење здравственог осигурања корисника права обавља Фонд са седиштем у Београду.

Члан 158.

Фонд је правно лице са статусом организације за обавезно социјално осигурање у којем се остварују права из здравственог осигурања и обезбеђују средства за здравствено осигурање и материјално обезбеђење, у складу са овим законом.

Фонд је носилац права, обавеза и одговорности у правном промету у односу на средства за финансирање здравственог осигурања и материјалног обезбеђења којима располаже.

Фонд се уписује у судски регистар.

Члан 159.

Рад органа Фонда је јаван.

Министарство одбране даје претходну сагласност на опште акте које доносе органи Фонда, изузев општих аката на које сагласност даје Влада.

Општи акти Фонда доносе се у поступку и на начин прописан за доношење општих аката у Министарству одбране.

Делокруг Фонда

Члан 160.

Фонд:

- 1) доноси статут;
- 2) доноси опште акте, на основу овлашћења из овог закона;
- 3) обезбеђује наменско и економично коришћење средстава здравственог осигурања и материјалног обезбеђења;
- 4) организује и обезбеђује ефикасно и рационално обављање послова спровођења здравственог осигурања и материјалног обезбеђења и законито остваривање права;
- 5) врши набавку лекова, медицинских потрошних средстава и опреме за потребе војних здравствених установа и санитетских јединица и установа и прати њихово коришћење;
- 6) врши статистичка и друга истраживања у области здравственог осигурања корисника права;
- 7) успоставља и уређује матичну евиденцију и врши контролу пријаве и одјаве на здравствено осигурање, оверава и поништава исправу о здравственом осигурању;
- 8) обавља послове у вези са накнадом штете причињене Фонду по основу злоупотреба у вези са коришћењем права из здравственог осигурања и материјалног обезбеђења;
- 9) закључује уговоре са цивилним здравственим установама и добављачима медицинско-техничких помагала, у складу са законом и обезбеђује средства за извршавање тих уговора;
- 10) води евиденцију и прати наплату доприноса и других прихода Фонда;
- 11) обавља послове у вези са управљањем и располагањем покретном и непокретном имовином Фонда;
- 12) пружа стручну помоћ корисницима права из здравственог осигурања и материјалног обезбеђења;
- 13) обезбеђује информисање корисника права у вези са остваривањем права из здравственог осигурања и материјалног обезбеђења;
- 14) остварује стручну, пословну и другу сарадњу и закључује уговоре и друге правне послове са домаћим правним и физичким лицима;
- 15) обезбеђује финансијске и друге услове за остваривање права на коришћење здравствене заштите у иностранству, односно на упућивање корисника права на лечење у иностранство;
- 16) обезбеђује финансијске и друге услове за медицинску рехабилитацију корисника права;
- 17) обезбеђује финансијске и друге услове за пружање услуга у војном здравству лицима која нису корисници права у смислу овог закона;
- 18) утврђује повреду на раду;
- 19) обавља и друге послове утврђене законом, статутом и другим актима Фонда.

Члан 161.

Ради спровођења и унапређења здравственог осигурања, Фонд остварује сарадњу са надлежним министарствима, фондовима здравственог осигурања и правним и физичким лицима.

Организација Фонда

Члан 162.

Фондом управљају органи Фонда, у складу са надлежностима утврђеним овим законом и статутом Фонда.

Органи Фонда су: Управни одбор, Надзорни одбор и директор.

Фонд може имати и заменика директора.

Стручне, административне, финансијске и друге послове за потребе Фонда обављају професионални припадници Војске Србије.

Изузетно од става 4. овог члана, уколико Министарство одбране не може да обезбеди потребан број професионалних припадника Војске Србије, Фонд може за обављање послова из става 4. овог члана привремено ангажовати лица која нису професионални припадници Војске Србије, уз сагласност Министарства одбране, у складу са законом.

Министар одбране може одредити да одређене стручне и управне послове из области социјалног осигурања војних осигураника обављају војне јединице и установе.

Управни одбор

Члан 163.

Управни одбор:

- 1) доноси статут, пословник о раду и опште акте, у складу са законом;
- 2) доноси општи акт којим одлучује о употреби, условима и начину коришћења средстава за побољшање материјалног положаја корисника права;
- 3) доноси план и програм рада Фонда, финансијски план, план набавки и завршни рачун Фонда, уз претходну сагласност Министарства одбране;
- 4) одлучује о отписивању потраживања Фонда насталих услед штете причињене средствима Фонда;
- 5) образује сталне комисије за решавање у другом степену о правима из здравственог осигурања, материјалног обезбеђења и друге комисије по потреби за обављање послова из делокруга надлежности Фонда и уређује њихова права и обавезе;
- 6) одлучује о пословању и другим питањима од значаја за рад Фонда;
- 7) подноси извештај о пословању Фонда Министарству одбране и Влади, најкасније до 31. маја текуће године за претходну годину;
- 8) обавља и друге послове у складу са законом и статутом Фонда.

Статутом Фонда ближе се уређују унутрашња организација и начин рада Фонда, јавност рада органа Фонда, пословање, заступање и представљање Фонда и друга питања од значаја за рад органа и пословање Фонда.

Влада, на предлог министра одбране, даје сагласност на статут Фонда.

Члан 164.

Управни одбор има девет чланова, укључујући председника и заменика председника.

Председника, заменика председника и чланове Управног одбора именује Влада на четири године, на предлог министра одбране.

Начин рада, овлашћења и одговорности чланова Управног одбора, као и друга питања од значаја за рад Управног одбора уређују се статутом Фонда и пословником о раду Управног одбора.

Надзорни одбор

Члан 165.

Надзорни одбор:

- 1) врши надзор над финансијским пословањем Фонда;
- 2) врши увид у спровођење законских обавеза Фонда;
- 3) врши увид у спровођење одлука Управног одбора;
- 4) доноси пословник о раду Надзорног одбора;
- 5) обавља и друге послове у складу са статутом Фонда.

Надзорни одбор најмање једанпут годишње подноси извештај о раду Фонда Министарству одбране и Влади.

Органи и запослени у Фонду у обавези су да члановима Надзорног одбора ставе на увид документацију и податке и да пруже обавештења од значаја за вршење надзора.

Члан 166.

Надзорни одбор има пет чланова, укључујући председника и заменика председника.

Председника, заменика председника и члана Надзорног одбора именује Влада на четири године, на предлог министра одбране.

Начин рада, овлашћења и одговорности чланова Надзорног одбора, као и друга питања од значаја за његов рад уређују се статутом Фонда и пословником о раду Надзорног одбора.

Члан 167.

Влада, на предлог министра одбране, може разрешити председника и заменика председника Управног одбора и Надзорног одбора, чланове Управног одбора и Надзорног одбора, као и Управни одбор и Надзорни одбор у целини и пре истека времена на које су именовани, када утврди да своја права и дужности не обављају у складу са овим законом и статутом Фонда.

Председник, заменик председника и чланови Управног одбора и Надзорног одбора могу поднети оставку и пре истека времена на које су именовани.

У случају оставке или разрешења појединог члана Управног одбора или Надзорног одбора, нови члан именује се до истека мандата тог сазива Управног одбора, односно Надзорног одбора.

Директор

Члан 168.

Директор:

- 1) представља и заступа Фонд;
- 2) организује рад и пословање Фонда;
- 3) стара се о законитости рада Фонда и одговара за законитост рада;
- 4) стара се о припреми општих аката и других материјала о којима одлучује Управни одбор;
- 5) организује извршавање одлука и закључака које доносе Управни одбор и Надзорни одбор;
- 6) предлаже Управном одбору план и програм рада Фонда, финансијски план, план набавки и завршни рачун Фонда;
- 7) решава у првом степену о правима из здравственог осигурања и правима корисника војне пензије на материјално обезбеђење, када је посебним прописима утврђено да о тим правима решава Фонд;
- 8) одлучује у првом степену о правима из радног односа професионалних припадника Војске Србије, постављених и распоређених у Фонд;
- 9) обавља и друге послове утврђене законом и статутом Фонда.

Члан 169.

Директора и заменика директора Фонда именује министар одбране на четири године.

Члан 170.

Чланови органа Фонда по истеку мандата настављају да обављају текуће и неодложне послове, у складу са законом и статутом Фонда, до дана именовања нових чланова у органе Фонда.

Начин пословања Фонда

Члан 171.

У Фонду се обезбеђује економично, рационално и ефикасно коришћење средстава за намене утврђене овим законом.

Финансијско пословање Фонда

Члан 172.

Приход Фонда чине средства остварена:

- 1) од доприноса за здравствено осигурање војних осигураника;
- 2) из буџета Републике Србије;
- 3) из прихода остварених издавањем и откупом станова Фонда и по основу улагања средстава Фонда;
- 4) по основу накнаде штете;
- 5) од уплата фондова здравственог осигурања страних држава за услуге пружене осигураним лицима тих фондова у војном здравству;
- 6) од уплата за услуге пружене од стране војног здравства на комерцијалној основи;
- 7) из других извора, у складу са законом којим се уређује буџетски систем.

Члан 173.

Средства Фонда користе се за:

- 1) остваривање права из здравственог осигурања;
- 2) финансирање расхода и издатака за рад Фонда;
- 3) финансирање расхода војног здравства за услуге пружене лицима која нису корисници права у смислу овог закона и на комерцијалној основи, а приход од пружања тих услуга је приход Фонда у складу са чланом 172. тач. 5) и 6) овог закона;
- 4) унапређења система здравствене заштите и опремање војног здравства медицинском опремом;
- 5) материјално обезбеђење војних осигураника – корисника војне пензије (стамбено збрињавање, накнаду дела трошкова за становање и др.);
- 6) друге обавезе одређене овим законом, статутом и другим прописима из области здравственог осигурања и за остваривање других права у складу са законом.

Медицинска опрема коју Фонд набавља за потребе војног здравства представља средство Фонда.

Накнаду дела трошкова за становање Фонд исплаћује из средстава Министарства одбране које се трансферишу Фонду.

Члан 174.

Финансијско пословање Фонда обухвата:

- 1) израду финансијског плана;
- 2) остваривање прихода и примања и извршење расхода и издатака;
- 3) вођење пословних књига и евиденција;
- 4) састављање завршног рачуна.

Припреме, достављање и усвајање финансијског плана и завршног рачуна Фонда обавља се у складу са законом којим се уређује буџетски систем Републике Србије.

Уређење односа између Министарства одбране и Фонда

Члан 175.

Министарство одбране и Фонд закључују уговор којим уређују следећа питања:

- 1) начин и поступак наплате прихода Фонда по основу услуга које се у војном здравству пружају лицима која нису корисници права у смислу овог закона и на комерцијалној основи;
- 2) финансирање расхода војног здравства за услуге пружене корисницима права, лицима из тачке 1) овог члана и на комерцијалној основи;
- 3) набавка медицинске опреме за потребе војног здравства;
- 4) обављање стручних и управних послова из области социјалног осигурања војних осигураника од стране јединица и установа Војске Србије;
- 5) финансирање расхода здравствене заштите других лица;
- 6) друга питања у вези са спровођењем и унапређењем здравствене заштите и остваривањем права из здравственог осигурања корисника права, као и материјалним обезбеђењем корисника војне пензије.

Надзор над радом Фонда

Члан 176.

Министарство одбране врши надзор над радом Фонда.

Министарство одбране у вршењу надзора на радом Фонда овлашћено је да:

- 1) захтева извештаје и податке о раду;
- 2) утврди стање извршавања послова, упозори на уочене неправилности и одреди мере и рок за њихово отклањање;
- 3) издаје инструкције, у складу са законом;
- 4) наложи предузимање послова које сматра потребним;
- 5) покрене поступак за утврђивање одговорности;
- 6) непосредно изврши неки посао ако оцени да се друкчије не може извршити закон или други општи акт;

7) предложи Влади да предузме мере на које је овлашћена.

Извештај о раду садржи приказ извршавања закона, других општих аката и закључака Владе, предузете мере и њихово дејство, као и друге податке о раду.

ДЕО ЧЕТВРТИ

НАДЗОР НАД СПРОВОЂЕЊЕМ ЗАКОНА, КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ И ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

I. НАДЗОР

Члан 177.

Надзор над спровођењем овог закона врши Министарство одбране.

Инспекцијски надзор над применом прописа којима је уређена здравствена заштита војних осигураника и рад војноздравствених установа и санитетских јединица и установа врши Министарство одбране преко Инспектората одбране.

У вршењу инспекцијског надзора из става 2. овог члана Инспекторат одбране има овлашћења прописана законом којим се уређује област одбране, овим законом, као и овлашћења здравствене и фармацеутске инспекције прописане законом.

II. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 178.

Новчаном казном од 300.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај здравствена установа, односно друго правно лице са којим је Фонд закључио уговор о пружању здравствене заштите из средстава здравственог осигурања корисника права, ако:

- 1) кориснику права не обезбеди здравствену заштиту у складу са чланом 79. овог закона;
- 2) кориснику права наплати другачији износ партиципације од износа прописаних овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона или ако кориснику права који је ослобођен плаћања учешћа наплати партиципацију (члан 80. ст. 1 и 2);
- 3) кориснику права не изда потврду, односно рачун о наплаћеној партиципацији (члан 80. став 3);

Новчаном казном од 40.000 до 100.000 динара за прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу.

Члан 179.

Новчаном казном од 40.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице, ако:

- 1) не изврши исплату накнаде плате која се обезбеђује из средстава здравственог осигурања или не обрачуна накнаду плате која се обезбеђује из средстава здравственог осигурања или ако накнаду плате из средстава здравственог осигурања која је пренета Министарству одбране на рачун извршења буџета Републике Србије не исплати професионалном војном лицу у року од 30 дана од дана њиховог пријема (члан 106. ст. 1, 2. и 4) или ако не достави Фонду тачне податке у вези са пријавом на здравствено осигурање, променом у здравственом осигурању или одјавом са здравственог осигурања ради утврђивања својства корисника права, односно податке о престанку или промени у својству корисника права (члан 120. став 1);
- 2) кориснику права не даје обавештења односно податке од значаја за утврђивање чињеница важних за стицање и остваривање права из здравственог осигурања (члан 120. став 3);
- 3) Фонду не пружи доказе, односно не омогући увид у евиденцију и документацију од значаја за утврђивање чињеница важних за стицање и остваривање права из здравственог осигурања (члан 120. став 3);
- 4) лицу за које је поднело пријаву на осигурање, пријаву промене у осигурању, односно одјаву осигурања не преда фотокопију потврде о пријему те пријаве, одјаве, односно промене, у року од осам дана од дана њеног издавања (члан 121. став 4);
- 5) не пријави промену података који се обрађују у матичној евиденцији у року од осам дана од дана утврђене промене, односно од дана пријема правноснажног решења којим је утврђена промена података (члан 125. став 2).

Члан 180.

Новчаном казном од 300.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај Фонд, ако:

- 1) не изврши пренос средстава Министарству одбране на рачун извршења буџета Републике Србије у року од 30 дана од дана пријема захтева (члан 106. став 3);
- 2) не надокнади Министарству одбране исплаћене износе накнаде плате која се обезбеђује из средстава здравственог осигурања у року од 30 дана од дана предаје захтева Фонду (члан 106. став 6);
- 3) податке који се воде у матичној евиденцији, а који се односе на коришћење права из здравственог осигурања не води одвојено од других података из матичне евиденције или ако те податке обрађује и њима рукује неовлашћено лице (члан 115. став 4);
- 4) не провери тачност података унесених у пријаве података за матичну евиденцију (члан 120. став 2);
- 5) кориснику права на лични захтев не изда уверење о подацима који се обрађују у матичној евиденцији (члан 123. став 1).

Новчаном казном од 40.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана и одговорно лице у Фонду.

Члан 181.

Новчаном казном од 30.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај здравствени радник, ако:

- 1) војном осигуранику утврди привремену спреченост за рад супротно члану 90. овог закона;
- 2) изабрани лекар поступа супротно члану 130. овог закона.

Члан 182.

Новчаном казном од 30.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај професионално војно лице ако:

- 1) намерно проузрокује привремену спреченост за рад; ако је привремена спреченост за рад проузрокована употребом алкохола или употребом психоактивних супстанци; ако намерно спречава оздрављење, односно оспособљавање за рад; ако се без оправданог разлога не подвргне лечењу, осим ако за лечење није потребан пристанак предвиђен законом; ако се без оправданог разлога не јави изабраном лекару за оцену привремене спречености за рад или се не одазове на позив војнолекарске комисије у року од три дана од дана настанка привремене спречености за рад, односно од дана добијања позива за излазак на војнолекарску комисију, односно од престанка околности које су га у томе спречавале; ако се за време привремене спречености за рад бави привредном или другом активношћу којом остварује приходе; ако без дозволе стручно-медицинског органа отпутује из места пребивалишта, односно боравишта или ако стручно-медицински орган утврди да не поступа по упутству за лечење; ако злоупотреби право на коришћење одсуствовања са рада на неки други начин (члан 94);
- 2) у року из члана 96. ст. 5. и 7. овог закона не поднесе захтев за покретање поступка ради утврђивања губитка способности за професионалну војну службу и о томе писменим путем не обавести Фонд.

Члан 183.

На питања здравствене заштите и здравственог осигурања војних осигураника и осигураних лица која нису уређена овим законом, примењују се општи прописи којима се уређује област здравствене заштите и здравственог осигурања.

III. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 184.

Прописи за спровођење овог закона донеће се у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

До доношења прописа из става 1. овог члана примењиваће се прописи који су важили до дана ступања на снагу овог закона, у делу у којем нису у супротности са овим законом.

Члан 185.

Војноздравствене установе и санитетске јединице и установе ускладиће организацију и функционисање са одредбама овог закона, у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 186.

Даном ступања на снагу овог закона Фонд наставља са радом са правима и обавезама утврђеним овим законом.

Фонд је у обавези да усклади своју организацију и рад са одредбама овог закона, у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 187.

Влада ће именовати чланове Управног одбора и Надзорног одбора Фонда, у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Директора и заменика директора Фонда именоваће министар одбране, у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 188.

Управни одбор Фонда донеће статут и пословник о раду Управног одбора, у року од 60 дана од дана именовања чланова Управног одбора.

Надзорни одбор Фонда донеће пословник о раду Надзорног одбора, у року од 60 дана од дана именовања чланова Надзорног одбора.

Члан 189.

Корисници права и друга лица која на дан ступања на снагу овог закона користе права из здравственог осигурања, настављају да користе та права по одредбама овог закона.

Замена исправе о осигурању из члана 111. овог закона здравственом картицом извршиће се у року од 24 месеца од дана ступања на снагу овог закона.

До потпуне замене исправа о осигурању из члана 111. овог закона здравственом картицом, корисници права остварују права из здравственог осигурања на основу исправа о осигурању издатих по прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона.

Члан 190.

Поступци започети до дана ступања на снагу овог закона, спровешће се по одредбама прописа који су важили до дана ступања на снагу овог закона.

Члан 191.

Фонд ће успоставити матичну евиденцију и организовати послове матичне евиденције у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 192.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе: чл. 211–226, чл. 228–230 и чл. 273. и 278. Закона о Војсци Југославије („Службени лист СРЈ”, бр. 24/94, 43/94, 28/96, 22/99, 44/99, 74/99, 3/02 и 37/02, „Службени лист СЦГ”, бр. 7/05 и 44/05 и „Службени гласник РС”, бр. 116/07 – др. закон, 88/09 – др. закони, 101/10 – др. закон и 10/15 – др. закон), Уредба о надлежности, делокругу, организацији и начину пословања Фонда за социјално осигурање војних осигураника („Службени гласник РС”, бр. 102/11, 37/12, 107/12, 119/13 и 15/23) и Уредба о начину остваривања права из здравственог осигурања војних осигураника и чланова њихових породица („Службени лист СРЈ”, број 36/94 и „Службени гласник РС”, број 88/19).

Члан 193.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, осим одредбе члана 101. ст. 2. и 3. у делу који се односи на обезбеђивање средстава из буџета Републике Србије, које се примењују од 1. јануара 2027. године.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 68. став 3. и члану 97. тачка 10. Устава Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 98/06 и 115/21), којима је утврђено да се здравствена заштита и здравствено осигурање уређују законом, односно да Република Србија уређује и обезбеђује систем у области здравства.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Даном ступања на снагу Закона о Војсци Србије („Службени гласник РС”, бр. 116/07, 88/09, 101/10 – др. закон, 10/15, 88/15 – УС, 36/18, 94/19 и 74/21 - УС) престао је да важи Закон о Војсци Југославије („Службени лист СРЈ”, бр. 24/94, 43/94, 28/96, 22/99, 44/99, 74/99, 3/02 и 37/02, „Службени лист СЦГ”, бр. 7/05 и 44/05 и „Службени гласник РС”, бр. 116/07 – др. закон, 88/09 – др. закони, 101/10 – др. закон и 10/15 – др. закон), осим одредби Поглавља XV – Здравствено осигурање (чл. 211-239.), које су остале на снази до доношења прописа о здравственом осигурању.

У том смислу, у области здравствене заштите и здравственог осигурања војних осигураника примењује се Уредба о надлежности, делокругу и начину пословања Фонда за социјално осигурање војних осигураника („Службени гласник РС”, бр. 102/11, 37/12, 107/12, 119/13 и 15/23), донета на основу члана 278. Закона о Војсци Југославије, а у вези са чланом 197. став 2. Закона о Војсци Србије, којом је уређена надлежност, делокруг, организација и начин пословања Фонда за социјално осигурање војних осигураника; Уредба о начину остваривања права из здравственог осигурања војних осигураника и чланова њихових породица („Службени лист СРЈ”, број 36/94 и „Службени гласник РС”, број 88/19), донета на основу члана 230. Закона о Војсци Југославије; Уредба о остваривању права на једнократну новчану помоћ, оспособљавању брачног друга и о накнади за школовање деце војног лица („Службени лист СРЈ”, број 69/99, „Службени лист СЦГ”, број 4/05, „Службени гласник РС”, бр. 14/11, 60/18 и 74/18), донета на основу члана 236. Закона о Војсци Југославије, као и одредба члана 41. Правилника о накнади путних и других трошкова у Војсци Србије (пов. бр. 2979-8 од дана 26. марта 2008. године, пов. бр. 2979-40 од дана 14. маја 2008. године и пов. бр. 536-3 од дана 25. јануара 2010. године).

Имајући у виду наведено, као и да је област здравствене заштите и здравственог осигурања војних осигураника неопходно нормативно усагласити са прописима који су донети и/или измењени у међувремену, а који уређују област здравствене заштите и

здравственог осигурања у Републици Србији, као и друге области које су или могу бити од значаја за здравствену заштиту и здравствено осигурање војних осигураника, те да су запажене поједине потешкоће у ефикасној примени постојећих прописа који уређују област здравствене заштите и здравственог осигурања војних осигураника, указала се потреба да се доношењем посебног закона као *lex specialis* уреди област здравствене заштите и здравственог осигурања војних осигураника.

До доношења Закона о здравственој заштити („Службени гласник РС”, бр. 25/19, 92/23-аутентично тумачење и 29/25 - УС) војноздравствене установе и санитетске јединице и установе у Војсци Србије нису биле препознате као посебна врста здравствених установа што је као последицу имало изостанак одговарајућег основа за потпуну примену општих прописа у области здравствене заштите и здравственог осигурања у Министарству одбране и Војсци Србије.

У том смислу, у војном здравству препознате су одређене потешкоће у примени Закона о правима пацијената („Службени гласник РС”, бр. 45/13 и 25/19 – др. закон), Закона о здравственој документацији и евиденцијама у области здравства („Службени гласник РС”, број 92/23), прописа из области биомедицине, заштите становништва од заразних болести итд, имајући у виду специфичности војног здравства као организационог и функционалног дела Министарства одбране и Војске Србије.

На иницијативу Министарства одбране, Законом о здравственој заштити („Службени гласник РС”, бр. 25/19, 92/23-аутентично тумачење и 29/25 - УС) војноздравствене установе и санитетске јединице и установе у Војсци Србије препознате су као посебна врста здравствених установа, које се оснивају у складу са посебним законом. На тај начин обезбеђен је основ да се посебним законом уреде области здравствене заштите и здравственог осигурања у Министарству одбране и Војсци Србије и дата је могућност да се уз предвиђање специфичности војног здравства обезбеди примена општих прописа из области здравства у војноздравственим установама и санитетским јединицама и установама у Министарству одбране и Војсци Србије, у делу у коме је то у складу са прописима у области одбране и Војске Србије, на начин како је то предложено у Предлогу закона о здравственој заштити и здравственом осигурању војних осигураника, тако да војно здравство чине војноздравствене установе, које су организационо и функционално везане за Министарство одбране, санитетске јединице и установе у Министарству одбране и Војсци Србије, организациона целина Министарства одбране надлежна за војно здравство и здравствени радници и здравствени сарадници, као и други запослени који као професионални припадници Војске Србије обављају одређене послове за потребе спровођења здравствене заштите у војном здравству.

С тим у вези, а такође на иницијативу Министарство одбране, Законом о здравственој заштити предвиђено је да се надзор над радом војноздравствених установа и

санитетских јединица и установа у Војсци Србије изузима од општег режима надзора над радом здравствених установа (који врши Министарство здравља преко здравствених и фармацеутских инспектора) и по коме се овај надзор врши у складу са посебним законом, пре свега Законом о одбрани којим је прописана надлежност Инспектората одбране, чиме је потпуно отклоњена могућа дилема у примени прописа у односу на предметно питање које је стварало поједине потешкоће у примени.

Дакле, препознавање војноздравствених установа и санитетских јединица и установа у Војсци Србије као посебне врсте здравствених установа у Закону о здравственој заштити представљало је *conditio sine qua non* да се, сада, Предлогом закона о здравственој заштити и здравственом осигурању војних осигураника уреди све специфичности у војном здравству, као и да се истовремено кроз упућујуће одредбе изврши неопходно повезивање са општим прописима из области здравства, на начин који није у супротности са прописима у области одбране и Војске Србије.

Тиме ће бити омогућено да се у свим субјектима који обављају здравствену делатност на једнообразан начин и у истом обиму остварују права пацијената, без обзира да ли им се здравствена услуга пружа у цивилном или војном здравству. Ово је утолико значајније ако се има у виду чињеница да војни осигураници могу остваривати здравствену заштиту у цивилним здравственим установама и да цивилни осигураници могу остваривати здравствену заштиту у војноздравственим установама. Такође, здравствену заштиту и у цивилном и у војном здравству могу остваривати и грађани који нису здравствено осигурани, али и страни држављани.

Због потешкоћа у примени прописа у области војног здравства и здравственог осигурања војних осигураника и у погледу могућности размене података који се обрађују у војном здравству, између Фонда за социјално осигурање војних осигураника (у даљем тексту: Фонд СОВО) и других организација обавезног социјалног осигурања, других државних органа и организација, није било омогућено довољно брзо и ефикасно остваривање права војних осигураника и чланова њихових породица, у погледу доступности електронских сервиса који су успостављени у области здравства. У том смислу електронски сервис е-Беба није био потпуно доступан војним осигураницима, као ни сервиси е-Рецепт и е-Упут. Давањем основа односно могућности размене података на одговарајући начин доношењем закона о здравственој заштити и здравственом осигурању војних осигураника на предложени начин, електронски сервиси у здравству биће доступни и војним осигураницима и члановима њиховог породица. Размена података омогући ће коришћење и електронских сервиса у овој области који ће се у будућности успоставити, свим грађанима, без обзира на то да ли су здравствено осигурани код Републичког фонда за здравствено осигурање (у даљем тексту: РФЗО) или код Фонда СОВО, што је у складу са једним од приоритетних циљева Владе.

Циљеви који се желе постићи доношењем Закона:

- усклађивање са прописима који уређују како област здравствене заштите и здравственог осигурања у Републици Србији, тако и друге области које јесу или могу бити од значаја за здравствену заштиту и здравствено осигурање војних осигураника. Индикатор остварења овог циља биће праћење примене закона, која ће показати да ли евентуално постоје неусклађености које отежавају, односно онемогућавају примену овог или неког другог прописа;

- омогућавање коришћења електронских сервиса е-Беба, е-Рецепт и е-Упут војним осигураницима и члановима њихових породица, односно брже, лакше и ефикасније остваривање права из области здравствене заштите и здравственог осигурања и из области финансијске подршке породици са децом. Индикатор остварења овог циља биће праћење броја војних осигураника и чланова њихових породица који могу да користе наведене сервисе, као и праћење броја цивилних осигураника који у војноздравственим установама могу да користе сервисе е-Рецепт и е-Упут, у временском периоду који ће у зависности од реализације техничких (и информационих) услова неопходних за функционисање електронских сервиса, трајати наредне две године након доношења овог закона;

- олакшана и несметана примена прописа који уређују област здравствене заштите у Републици Србији, тако и друге области које јесу или могу бити од значаја за делатност здравствене заштите у војноздравственим установама и санитетским јединицама и установама Војске Србије, у делу у коме то није у супротности са прописима у области одбране и Војске Србије. Показатељ остварења овог циља биће праћење броја притужби корисника права, цивилних осигураника, других грађана и странаца које се односе на немогућност остваривања права или отежано остваривање права, као и праћење функционисања војноздравствених установа и санитетских јединица и установа Војске Србије.

- несметано спровођење надзора над применом прописа из области здравства и надзора над радом војноздравствених установа и санитетских јединица и установа у Министарству одбране и Војсци Србије од стране Инспектората одбране. Индикатор остварења овог циља биће праћење броја ситуација у којима Инспекторат одбране предузима мере из своје надлежности, праћење број предузетих мера надзора, као и праћење предузетих мера за превазилажење евентуалног сукоба надлежности (позитивног или негативног сукоба) између Инспектората одбране и инспекција Министарства здравља.

- ефикасније планирање и праћење коришћења средстава остварених пружањем услуга од стране војноздравствених установа осигураницима РФЗО, кроз закључивање уговора о пружању здравствене заштите између Фонда СОВО и РФЗО (за цивилне

здравствене установе из акта Владе којим је утврђена мрежа здравствених установа у јавној својини - мрежа здравствених установа), и кроз прописивање да су приходи РФЗО приходи Фонда СОВО. Индикатор остварења овог циља биће вредносни ниво оствареног плана, односно утрошених средстава за планиране намене, као и ниво евентуалне потребе за пренаменом средстава. Очекује се да остварење овог циља индикативно прати повећање прихода Фонда (по овом основу) за 10% у првој години примене закона, а 15% у наредним годинама након почетка примене закона;

- омогућавање боље доступности здравствене заштите корисницима права кроз могућност закључивања уговора о пружању здравствене заштите између Фонда СОВО и цивилних здравствених установа које нису у мрежи здравствених установа. Индикатор остварења овог циља биће праћење, односно упоређивање броја корисника права који не могу да остваре потребну здравствену заштиту у систему војног здравства и у здравственим установама из мреже здравствених установа и броја корисника права који ту здравствену заштиту остварују у цивилним здравственим установама које нису у мрежи здравствених установа. Очекује се да остварење овог циља индикативно прати исти број или благо повећање броја корисника права који здравствену заштиту користе у здравственим установама ван Плана мреже здравствених установа. Предвиђа се вредносни оквир од око 1% до 1,5% корисника права који ће, закључивањем ових уговора, како у првој тако и у наредним годинама примене закона остварити здравствену заштиту у цивилним здравственим установама ван Плана мреже здравствених установа, имајући у виду да овај циљ подразумева тежњу очувања здравља корисника права давањем додатних могућности, као алтернативе и/или надоградње остваривања здравствене заштите у војном здравству;

- ефикасна заштита права корисника права и уједначавање рада стручно-медицинских органа кроз прописивање могућности коришћења правних средстава против одлука стручно-медицинских органа. Индикатор остварења овог циља биће праћење броја правних средстава поднетих против одлука (аката) стручно-медицинских органа, дужина трајања поступка, исход поступака и праћење укупног броја поднетих правних средстава у односу на број (не)основаних правних средстава.

- функционисање здравствене заштите и здравственог осигурања заснованог на принципима одрживости и ефикасности, кроз успостављање Војноздравственог савета као саветодавног тела министра одбране. Индикатор остварења овог циља биће праћење броја прихваћених иницијатива и предложених мера Војноздравственог савета ради унапређења система војног здравства и праћење резултата мера које су предложене на наведени начин.

- ефикасније спровођење политике Владе у овој области, кроз овлашћења министра одбране и Фонда СОВО за доношење подзаконских аката. Индикатор остварења овог циља биће динамика доношења подзаконских аката за спровођење овог закона, у датом

року од 18 месеци од дана ступања на снагу закона, као и праћење резултата њихове примене.

Имајући у виду чињеницу да је материја здравствене заштите и здравственог осигурања уређена различитим прописима и да су, сходно томе, и поједина права из здравственог осигурања војних осигураника прописана различитим прописима, постоји потреба да се права и обавезе војних осигураника, начин остваривања здравствене заштите и здравственог осигурања, као и организација и рада војног здравства уреде јединствено и свеобухватно, доношењем Закона о здравственој заштити и здравственом осигурању војних осигураника.

Доношењем овог закона унапређује се систем здравствене заштите у Министарству одбране и Војсци Србије, организација војног здравства, права из обавезног здравственог осигурања, начин остваривања здравствене заштите и здравственог осигурања, организација и финансирање обавезног здравственог осигурања, надлежност, делокруг и организација Фонда СОВО, као и надзор над спровођењем овог закона. У складу са наведеним, унапређује се систем и квалитет пружања здравствене заштите свим корисницима услуга здравствене заштите на нивоу Републике Србије.

Имајући у виду да је чланом 68. став 3. Устава Републике Србије утврђено да се здравствена заштита, здравствено осигурање и оснивање здравствених фондова уређују законом, то није било могуће уредити ову материју на други начин. Такође, област здравствене заштите у Министарству одбране и Војсци Србије и област здравственог осигурања војних осигураника је, имајући у виду делокруг Министарства одбране и положај и надлежност Војске Србије, специфична и изискује другачије уређење од уређења прописаног законима који на општи начин уређују област здравствене заштите и здравственог осигурања у Републици Србији, из ког разлога је и неопходно ову материју уредити посебним законом.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

ДЕО ПРВИ – УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Чланом 1. и 2. Предлога закона дефинисани су предмет уређења овог закона и значење појмова који се користе у овом закону. Чланом 3. и 4. Предлога закона предвиђена је примена начела прописаних законом којим се уређује Војска Србије и начела прописаних законом којим је уређена област здравствене заштите и здравственог осигурања, као и примена општих прописа у спровођењу здравствене заштите.

Чланом 5. Предлога закона прописана је примена закона којим су уређена права и дужности пацијената и обезбеђивање заштите права пацијената, у поступању које ће, на основу датог овлашћења, уредити министар одбране. Чланом 6. Предлога закона предвиђен је начин примене закона којим је уређена област здравствене документације и евиденција у области здравства у војном здравству, тако да се у циљу уважавања специфичности војне службе и војне организације, предвиђа основ да министар одбране ближе уреди друга питања од значаја за вођење и достављање здравствене документације и података који се неће обрађивати и достављати надлежним органима и службама, у складу са законом.

Чланом 7. Предлога закона предвиђа се организовање и развој здравственог информационог система у Министарству одбране и Војсци Србије, прописују се врсте податка који ће се обрађивати у војном здравству и сврха те обраде, уз одредбу о примени прописа којим је уређена заштита података о личности и здравствена документација и евиденције у области здравства. Истим чланом предвиђа се размена података преко интегрисаног здравственог информационог система, као и других регистара и евиденција државних органа и организација. Министар одбране овлашћује се да уреди организацију здравственог информационог система, начин рада, развој, заштиту података и друга питања од значаја за функционисање овог система, имајући у виду предвиђену могућност размене података који се обрађују.

ДЕО ДРУГИ – ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА У МИНИСТАРСТВУ ОДБРАНЕ И ВОЈСЦИ СРБИЈЕ

І. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 8. Предлога закона предвиђа да здравствена заштита обухвата спровођење мера за очување и унапређење здравља, спречавање, сузбијање и рано откривање болести, повреда и других поремећаја здравља и благовремено и ефикасно лечење и рехабилитацију, као и начин вршења послова здравствене заштите који се односе на превентивну здравствену заштиту, на безбедност хране и на заштиту од заразних болести које се могу пренети са животиња на људе, док је чланом 9. Предлога закона прописано на чему морају бити засноване наведене мере и активности.

Чланом 10. Предлога закона предвиђа се да услове који се односе на обављање здравствене заштите у војном здравству, у миру, ванредном стању, ратном стању и ванредној ситуацији, прописује министар одбране. Чланом 11. Предлога закона предвиђени су начини финансирања и обезбеђивања средства за рад војног здравства.

ІІ. ОРГАНИЗАЦИЈА ВОЈНОГ ЗДРАВСТВА

Чланом 12. Предлога закона прописано је шта чини војно здравство.

Чл. 13. и 14. Предлога закона уређује се формирање санитетских јединица и образовање војноздравствених установа, као и надлежност за утврђивање испуњености услова за обављање здравствене заштите примарног, секундарног и терцијарног нивоа. Члан 15. Предлога закона прописује врсте војноздравствених установа.

Чл. 16. и 17. Предлога закона предвиђају послове које обављају војноздравствене установе и санитетске јединице и установе. Чланом 18. Предлога закона прописана је могућност да војноздравствена установа и јединица, под условима прописаним законом којим је уређена област здравствене заштите у Републици Србији, а на предлог министра одбране, буде одређена за референтну здравствену установу за поједине области здравствене делатности, здравствену установу која обавља послове центра за контролу тровања Републике Србије, здравствену установу која обавља послове центра за одређену врсту ретких болести и здравствену установу која обавља послове центра за болест од већег јавноздравственог значаја.

Чланом 19. Предлога закона предвиђена је забрана оглашавања односно рекламирања прописана општим прописом, док се истицање назива, седишта, здравствене делатности, као и радног времена војноздравствене установе предвиђа као дозвољено.

Члан 20. Предлога закона предвиђа у коме се делу закон којим се уређује област здравствене заштите примењује на професионалне припаднике Војске Србије који су здравствени радници и здравствени сарадници.

Чланом 21. Предлога закона предвиђа се стручно усавршавање здравствених радника и здравствених сарадника и овлашћује министар одбране да донесе План школовања и усавршавања здравствених радника и здравствених сарадника у војном здравству.

Чл. 22. и 23. Предлога закона одређује се да министар одбране одлучује о одобравању специјализације, односно уже специјализације, као и да министар одбране или лице које он овласти закључује Уговор о специјализацији, односно ужој специјализацији са здравственим радником, односно здравственим сарадником, у складу са законом.

Члан 24. Предлога закона прописује начин утврђивања недељног распореда рада, почетка и завршетка радног времена у војноздравственој установи и јединици, односно санитетској јединици и установи. Члан 25. Предлога закона регулише увођење стручног дежурства, а члан 26. регулише организовање приправности ради пружања хитне медицинске помоћи и рада по позиву ради пружања здравствене заштите.

Чл. 27. и 28. Предлога закона регулишу допунски рад и услове за обављање допунског рада у војноздравственој установи, односно код другог послодавца, закључивањем уговора о допунском раду са својим, односно другим послодавцем, а министар одбране овлашћује се да пропише организовање и обављање допунског рада

здравствених радника, здравствених сарадника односно других запослених лица у војноздравственој установи и начин одређивања висине накнаде за обављени допунски рад у војноздравственој установи.

Члан 29. Предлога закона предвиђа могућност да се у војноздравственој установи, односно санитетској јединици и установи обавља практична настава ученика и студената здравствене струке.

Члан 30. Предлога закона прописује да су категорије лица којима се пружа здравствена заштита у војном здравству: корисници права и друга лица, у складу са овим законом; осигурана лица РФЗО, у складу са законом и закљученим уговорима, осигурана лица других организација здравственог осигурања, у складу са законом и закљученим уговорима и грађани и странци, у складу са законом којим је уређена здравствена заштита у Републици Србији.

III. УНУТРАШЊА ОРГАНИЗАЦИЈА ВОЈНОЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ

Чл. 31 – 33. Предлога закона регулише се организација, руковођење и одговорност за рад војноздравствене установе. Члан 34. Предлога закона предвиђа у којим се војноздравственим установама формирају односно могу формирати стручни органи, који послове обављају у складу са општим прописом, а чији састав и начин рада уређује министар одбране.

Чл. 35. и 36. Предлога закона прописано је да се о развоју и квалитету здравствене заштите у војном здравству, организацији војног здравства и здравственог осигурања стара Војноздравствени савет као саветодавно тело министра одбране и утврђују се послови Војноздравственог савета, чији састав, начин рад и друга питања уређује министар одбране.

IV. ЗДРАВСТВЕНА ДЕЛАТНОСТ НА ПРИМАРНОМ, СЕКУНДАРНОМ И ТЕРЦИЈАРНОМ НИВОУ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ И АПОТЕКАРСКА ДЕЛАТНОСТ

Члан 37. Предлога закона предвиђа да се здравствена делатност у војном здравству обавља на примарном, секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите.

Чл. 38 – 40. Предлога закона уређују шта обухвата здравствену делатност на примарном нивоу здравствене заштите, начин обављања здравствене делатности на примарном нивоу здравствене заштите и остваривање здравствене заштите на примарном нивоу преко изабраног лекара у војном здравству, у складу са законом.

Чланом 41. Предлога закона предвиђено је да се здравствена делатност на примарном нивоу здравствене заштите обавља у војној амбуланти, војномедицинском центру, центру војномедицинских установа, централној војној апотеци, војним апотекама и санитетским јединицама и установама, ако овим законом није друкчије прописано. Члан 42. Предлога закона предвиђа могућност организовања војне амбуланте.

Чл. 43 – 44. Предлога закона предвиђена је врста здравствене заштите која се обезбеђује у војномедицинском центру, и то превентивна здравствена заштита, хитна медицинска помоћ, општа медицина, здравствена заштита жена, здравствена заштита деце, патронажна служба, лабораторијска и друга дијагностика, као и превенција и лечење у области стоматолошке здравствене заштите и медицине рада, физикална медицина и рехабилитација, санитетски превоз, као и да се у војноздравственом центру може обављати специјалистичко-консултативна делатност и апотекарска делатност и друге специјалистичко-консултативне делатности која није у вези са болничким лечењем.

Члан 45. Предлога закона предвиђа Центар војномедицинских установа као војноздравствену установу намењену за непосредно извршавање задатака санитетског обезбеђења, односно спровођења здравствене заштите на одређеној територији, у којима се може обављати специјалистичко-консултативна делатност, у складу са законом и приправнички стаж здравствених радника и здравствених сарадника.

Чланом 46. Предлога закона уређује се здравствена делатност на секундарном нивоу здравствене заштите тако да она у војном здравству обухвата превентивно-медицинске заштите, специјалистичко-консултативну и болничку делатност секундарног нивоа заштите. Чланом 47. Предлога закона предвиђа се да је војна болница војноздравствена установа намењена за непосредно извршавање задатака здравствене заштите као логистичке подршке Војсци Србије, односно санитетска подршка у ванредном стању, ратном стању и у ванредној ситуацији, као и за обављање здравствене делатности на секундарном нивоу здравствене заштите, а чланом 48. предвиђа се које службе војна болница мора да организује односно да обезбеди самостално или преко друге здравствене установе, као и да војна болница може да обавља и специјалистичко-консултативну делатност из других грана медицине.

Чланом 49. Предлога закона уређују се да здравствена делатност на терцијарном нивоу здравствене заштите у војном здравству обухвата пружање најсложенијих облика здравствене заштите и специјалистичко-консултативне и болничке делатности, научноистраживачку и образовну делатност, у складу са законом којим се уређује научноистраживачка делатност, односно делатност образовања, као и апотекарску делатност у складу са законом.

Чланом 50. Предлога закона предвиђа се да је Војномедицинска академија војноздравствена установа која обавља здравствену делатност на терцијарном нивоу здравствене заштите и пружа здравствену заштиту као логистичку подршку Војсци Србије, односно санитетско обезбеђење у миру, ванредном стању и ратном стању и у ванредној ситуацији; Војномедицинска академија као војноздравствена установа и део логистичке подршке Војске Србије, обавља послове и задатке који се односе на високоспецијализовану специјалистичко - консултативну и стационарну делатност, образовно - наставну и научну истраживачку делатност; Војномедицинска академија обавља и апотекарску делатност, у складу са овим законом; Војномедицинска академија организује обављање студија првог, другог и трећег степена као наставна база факултета здравствене струке, обавља стручно усавршавање професионалних припадника Војске Србије и других лица са високим образовањем и организује основна, примењена и клиничка истраживања значајна за подизање квалитета лечења, наставе и научног усавршавања, оспособљавање научног и наставног кадра из области медицине, фармације, стоматологије, биохемије, молекуларне биологије, ветерине, физичке хемије и психологије првенствено од значаја за одбрану Републике Србије; у Војномедицинској академији обавља се приправнички стаж, односно специјалистички и субспецијалистички стаж здравствених радника и здравствених сарадника, према програму који се спроводи у складу са овим законом и општим прописом.

Члан 51. Предлога закона предвиђа шта обухвата посебна превентивна здравствена заштита у Министарству одбране и Војсци Србије која се спроводи на примарном, секундарном и терцијарном нивоу.

Члан 52. Предлога закона предвиђа обављање здравствене делатности на више нивоа здравствене заштите у области превентивне медицине коју према члану 53. обавља организациона јединица Војномедицинске академије надлежна за превентивну медицину, и у области ваздухопловне медицине коју према члану 54. Предлога закона на примарном и секундарном нивоу здравствене заштите обавља Ваздухопловно-медицински институт као санитетска установа.

Чл. 55 – 59. Предлога закона уређују апотекарску делатност, начин обављања апотекарске делатности, ко у војном здравству обавља послове апотекарске делатности и који се послови апотекарске делатности обављају у Централној војној апотеци, односно у војној апотеци.

V. КВАЛИТЕТ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ, ПРОВЕРА КВАЛИТЕТА СТРУЧНОГ РАДА И АКРЕДИТАЦИЈА

Чл. 60 – 64. Предлога закона уређује се квалитет здравствене заштите, унутрашња и спољна, редовна и ванредна, провера квалитета стручног рада у војноздравственој установи и у санитетској јединици и установи, као и начин спровођење провере квалитета

стручног рад на примарном и секундарном, односно терцијарном нивоу здравствене заштите пружене војним, односно цивилним осигураницима у војном здравству.

Чланом 65. Предлога закона предвиђа да се акредитација и стандардизација војноздравствених установа и јединица, секундарног и терцијарног нивоа здравствене заштите, у складу са законом.

ДЕО ТРЕЋИ - ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРАЊЕ КОРИСНИКА ПРАВА

I. ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ И СПРОВОЂЕЊЕ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА

Чл. 66 – 69. Предлога закона регулише се обезбеђивање и спровођење здравственог осигурања, шта обухвата здравствено осигурање и средства за остваривање права из здравственог осигурања.

II. КАТЕГОРИЈЕ ЛИЦА КОЈИМА СЕ ОБЕЗБЕЂУЈУ ПРАВА ИЗ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА

Чл. 70 – 74. Предлога закона предвиђа се начин обезбеђивања права из здравственог осигурања корисницима права и члановима породица војних осигураника, ко се сматра члановима уже и шире породице и под којим условима се стиче својство осигураних лица. Чл. 75 – 77. предвиђа се обезбеђивање права из здравственог осигурања другим лицима.

III. ПРАВА ИЗ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА И ОСТАЛА ПРАВА

Чланом 78. Предлога закона утврђено је да су права из здравственог осигурања: право на здравствену заштиту, право на накнаду плате за време привремене спречености за рад професионалног војног лица и право на накнаду путних трошкова у вези са коришћењем здравствене заштите. Чланом 79. предвиђено је шта обухвата здравствена заштита која се овим законом обезбеђује.

Чланом 80. Предлога закона уређује се учешће корисника права у трошковима здравствене заштите при коришћењу здравствене заштите (партиципација), као и да министар одбране прописује учешће корисника права у трошковима здравствене заштите (партиципација), као и ослобађање од исте. Средства која војноздравствене установе и санитетске јединице и установе остваре наплатом партиципације од корисника права представљају приход Фонда.

Чланом 81. Предлога закона уређује се остваривање здравствене заштите у војноздравственим установама и санитетским јединицама и установама, у цивилним

здравственим установама из мреже здравствених установа, као и другим цивилним здравственим установама, са којима постоји закључен уговор, у складу са законом. Министар одбране ближе уређује начин и услове остваривања права на здравствену заштиту и номенклатуру здравствених услуга.

Чланом 82. Предлога закона регулише се накнада трошкова за пружену здравствену заштиту осигураним лицима Републичког фонда за здравствено осигурање у војним здравственим установама и санитетским јединицама и установама, односно за здравствену заштиту пружену корисницима права и другим лицима у цивилним здравственим установама из мреже здравствених установа и цивилним здравственим установама које нису у мрежи здравствених установа, у складу са закљученим уговорима.

Чл. 83 – 88. Предлога закона уређује се коришћење и обезбеђивање здравствене заштите професионалном војном лицу који се налази на служби, стручном усавршавању или школовању у иностранству и члановима уже породице професионалног војног лица, док с њим бораве у иностранству, као и право на коришћење здравствене заштите корисника права за време приватног боравка у иностранству на терет средстава здравственог осигурања у случају хитне медицинске помоћи како би се отклонила непосредна опасност по живот корисника права. Чланом 85. регулисана је накнада трошкова хитне медицинске помоћи у иностранству. Чланом 86. регулисано је коришћење хитне медицинске помоћи у стационарној здравственој установи. Члан 87. регулише право на набавку лекова, медицинско-техничких помагала и имплантата у случају хитне медицинске помоћи. Чланом 88. регулисана је надокнада трошкова за остваривање права на здравствену заштиту у држави са којом Република Србија нема потписан споразум о социјалном осигурању или у држави са којом Република Србија има потписан споразум о социјалном осигурању којим нису обухваћени корисници права.

Чланом 89. Предлога закона регулисано је упућивање корисника права на лечење у иностранство и предвиђено да министар одбране уређује услове и начин, врсте обољења, стања или повреда за које се може одобрити лечење, спровођење дијагностичких поступака, односно успостављање дијагнозе, односно набавка лека у иностранству.

Чл. 90 – 94. Предлога закона регулисано је право на накнаду плате за време привремене спречености за рад професионалног војног лица, разлози привремене спречености за рад и дужина трајања и могућност продужења права на накнаду плате због привремене спречености за рад. Чланом 94. предвиђа се када професионалном војном лицу не припада накнада плате, односно када се обуставља исплата накнаде плате за време привремене спречености за рад.

Чланом 95. Предлога закона регулисана је могућност и начин повезивања привремене спречености за рад у погледу основа, висине и исплатиоца накнаде плате, као и упућивање на комисију.

Чл. 96 – 98. регулисано је обавезно упућивање професионалног војног лица на оцену способности за професионалну војну службу пред организацијом надлежном за пензијско и инвалидско осигурање. Чланом 96. регулисано је упућивање професионалног војног лица надлежном органу за оцену способности за професионалну војну службу, односно упућивање надлежном органу ради утврђивања губитка способности за професионалну војну службу, у складу са законом, као и покретање поступка ради утврђивања губитка способности за професионалну војну службу и обавештавање Фонда.

Чланом 97. регулисано је право на накнаду плате и начин обезбеђивања накнаде плате у случају упућивања надлежном органу за оцену способности односно надлежном органу за утврђивање губитка способности за професионалну војну службу. Чланом 98. предвиђено је да за све време трајања привремене спречености за рад, професионалном војном лицу који је упућен надлежном органу за оцену способности за професионалну војну службу, привремену спреченост за рад на сваких 30 дана спречености за рад цени војнолекарска комисија, на предлог изабраног лекара, на начин и по поступку који је уређен овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона.

Чл. 99. и 100. Предлога закона регулисан је основ за обрачун накнаде плате у случају кад је наступила привремена спреченост за рад..

Чл. 101. и 102. Предлога закона уређена је висина накнаде плате која се обезбеђује из средстава здравственог осигурања и средстава послодавца.

Чл. 103 – 106. Предлога закона уређена је накнада плате у посебним случајевима када стручно-медицински орган одреди да професионално војно лице ради са скраћеним радним временом одређено време, као и обезбеђење исплате накнаде плате за случајеве привремене спречености за рад.

Чл. 107. и 108. Предлога закона прописано је право на накнаду путних трошкова и предвиђено да Фонд оштим актом ближе уређује услове и начин остваривања права на накнаду путних трошкова, као и начин утврђивања висине накнаде.

Чланом 109. Предлога закона прописана застарелост права и застарелост потраживања.

IV. УТВРЂИВАЊЕ СВОЈСТВА КОРИСНИКА ПРАВА И ДРУГОГ ЛИЦА И ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА ИЗ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА

Чл. 110. и 111. Предлога закона уређује надлежност за утврђивање својства корисника права и другог лица, као и начин на који Фонд издаје исправе у вези са остваривањем права из здравственог осигурања.

Чл. 112 – 128. Предлога закона уређена је матична евиденција коју успоставља и организује Фонд, у којој се воде подаци о војним осигураницима, осигураним лицима, коришћењу права из здравственог осигурања и обвезницима доприноса за здравствено осигурање.

Чланом 129. Предлога закона утврђено је учешће стручно-медицинских органа у одређивању врсте, обима и садржаја, начина и поступка остваривања права.

Чланом 130. Предлога закона утврђени су послови изабраног лекара.

Чланом 131. Предлога закона утврђене су надлежности, односно послови ниже војнолекарске комисије.

Чланом 132. Предлога закона утврђене су надлежности, односно послови више војнолекарске комисије.

Чланом 133. Предлога закона утврђене су надлежности, односно послови главне војнолекарске комисије.

Чланом 134. Предлога закона утврђене су надлежности, односно послови војнолекарске комисије за летаче и падобранце.

Чланом 135. Предлога закона утврђене су надлежности, односно послови више војнолекарске комисије за летаче и падобранце.

Чланом 136. Предлога закона утврђена је надлежност министра одбране да општим актом ближе уреди састав, организацију и начин рада војнолекарских комисија.

Чл. 137 – 144. Предлога закона уређен је поступак приговора у поступку остваривања права из здравственог осигурања.

Чл. 145 – 147. Предлога закона уређен је поступак ревизије оцене војнолекарских комисија.

Чланом 148. прописана је могућност обнове поступка оцене о привременој спречености за рад војног осигураника и надлежни старешина за подношење предлога.

Чл. 149. и 150. Предлога закона утврђен је поступак вештачења у остваривању права из здравственог осигурања.

Чл. 151. и 152. Предлога закона утврђена је надлежност Фонда за одлучивање о правима из здравственог осигурања без доношења решења, осим када је доношење решења утврђено овим законом односно општим актом Фонда или када доношење решења захтева корисник права, односно послодавац, осим ако за поједина права овим законом није друкчије прописано, као и надлежност комисије Фонда, односно директора Фонда за преношења овлашћења на руководиоце организационих јединица Фонда. Такође је дата могућност покретања управног спора против коначног акта којим је одлучено о праву из здравственог осигурања.

Чланом 153. Предлога закона утврђена је заштита права корисника права који сматра да је о његовом праву из здравственог осигурања донета одлука у супротности са овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона.

Чл. 154. и 155. Предлога закона уређена је накнада штете у остваривању права из здравственог осигурања.

Чланом 156. дефинисано је финансирање здравственог осигурања односно предвиђено да се средства за остваривање здравствене заштите и других права из здравственог осигурања обезбеђују уплатом доприноса, као и из других извора, у складу са законом; да се допринос за здравствено осигурање војних осигураника - професионалних војних лица обрачунава у складу са законом којим се уређују доприноси за обавезно социјално осигурање; да се допринос за здравствено осигурање војних осигураника – корисника војне пензије обрачунава у складу са законом којим се уређују доприноси за обавезно социјално осигурање; да средства за остваривање здравствене заштите других лица обезбеђује Министарство одбране.

V. ОРГАНИЗАЦИЈА ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА

Чл. 157 – 176. Предлога закона уређена је организација здравственог осигурања, односно делокруг и организација Фонда, органи Фонда (Управни одбор, Надзорни одбор и директор) и њихов састав и надлежност, финансијско пословање Фонда, однос између

Министарства одбране и Фонда и надзор над радом Фонда и овлашћења Министарства одбране у вршењу надзора.

ДЕО ЧЕТВРТИ – НАДЗОР НАД СПРОВОЂЕЊЕМ ЗАКОНА, КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ И ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ (чл. 177-196.)

I. НАДЗОР

Чланом 177. Предлога закона утврђено је да надзор над спровођењем овог закона врши Министарство одбране, а надзор над радом војних здравствених установа и санитетских јединица и установа Министарство одбране преко Инспектората одбране.

II. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Чл. 178 – 182. Предлога закона уређене су казнене одредбе и прописана прекршајна одговорност здравствене установе, односно другог правног лица са којим је Фонд закључио уговор о пружању здравствене заштите из средстава здравственог осигурања корисника права, као и прекршајна одговорност одговорног лица, Фонда, здравственог радника и професионалног војног лица.

Чланом 183. Предлога закона прописано је примена општих прописа за све што није уређено овим законом, у делу у коме нису у супротности са одредбама овог закона.

III. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Чланом 184. Предлога закона утврђен је рок од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона за доношење прописа за спровођење овог закона, а утврђено је и да ће се до доношења тих прописа примењивати прописи који су важили до дана ступања на снагу овог закона, у делу у којем нису у супротности са овим законом.

Чланом 185. Предлога закона прописано је да ће војноздравствене установе и санитетске јединице и установе ускладити организацију и функционисање са одредбама овог закона, у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Чланом 186. Предлога закона утврђено је да даном ступања на снагу овог закона Фонд наставља са радом са правима и обавезама утврђеним овим законом, уз обавезу усклађивања своје организације и рада са одредбама овог закона, у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Чланом 187. Предлога закона утврђено је да ће Влада именовати чланове Управног одбора и Надзорног одбора Фонда, у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог

закона, а да ће директора и заменика директора Фонда именовати министар одбране, у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Чланом 188. Предлога закона утврђено је да ће Управни одбор Фонда донети статут и пословник о раду Управног одбора, у року од 60 дана од дана именовања чланова Управног одбора, као и да ће надзорни одбор Фонда донети пословник о раду Надзорног одбора, у року од 60 дана од дана именовања чланова Надзорног одбора.

Чланом 189. Предлога закона прописано је да корисници права који на дан ступања на снагу овог закона користе права из здравственог осигурања, настављају да користе та права по одредбама овог закона; да ће се замена исправе о осигурању здравственом картицом извршити у року од 24 месеца од дана ступања на снагу овог закона и да до потпуне замене исправа о осигурању здравственом картицом, корисници права остварују права из здравственог осигурања на основу исправа о осигурању издатих по прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона.

Чланом 190. Предлога закона утврђено је спровођење поступака који су започети до дана ступања на снагу овог закона.

Чланом 191. Предлога закона прописано је да ће Фонд успоставити матичну евиденцију и организовати послове матичне евиденције у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Чланом 192. Предлога закона утврђено је да даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Поглавље XV –Здравствено осигурање чл. 211–226, чл. 228–230. и чл. 273. и 278. Закона о Војсци Југославије („Службени лист СРЈ”, бр. 24/94, 43/94, 28/96, 22/99, 44/99, 74/99, 3/02 и 37/02, „Службени лист СЦГ”, бр. 7/05 и 44/05 и „Службени гласник РС”, бр. 116/07 – др. закон, 88/09 – др. закони, 101/10 – др. закон и 10/15 – др. закон), осим одредаба члана 227. и чл. 231 – 239; Уредба о надлежности, делокругу, организацији и начину пословања Фонда за социјално осигурање војних осигураника („Службени гласник РС”, бр. 102/11, 37/12, 107/12, 119/13 и 15/23) и Уредба о начину остваривања права из здравственог осигурања војних осигураника и чланова њихових породица („Службени лист СРЈ”, број 36/94 и „Службени гласник РС”, број 88/19).

Чланом 193. Предлога закона утврђено је ступање на снагу закона осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије” осим одредбе члана 101. ст. 2. и 3. у делу који се односи на обезбеђивање средстава из буџета Републике Србије, које се примењују од 1. јануара 2027. године.

IV. ФИНАНСИЈСКИ ЕФЕКТИ

Капацитети војног здравства (војноздравствених установа и санитетских јединица и установа) значајним делом се користе за лечења осигураника Фонда за социјално осигурање војних осигураника (у даљем тексту: Фонд СОВО) и осигураника Републичког фонда за здравствено осигурање (у даљем тексту: РФЗО). Такође, мањи део слободних капацитета војноздравствених установа користи се и за пружање здравствених услуга осигураницима фондова здравственог осигурања из окружења (Република Српска, дистрикт Брчко, Црна Гора ...), али и на комерцијалној основи и то пре свега у допунском раду.

Међутим, значајан део капацитета војног здравства се користи за непосредно извршавање задатака здравствене заштите као логистичке подршке Војсци Србије, односно за пружање санитетског обезбеђења Војске Србије у све три мисије (припреме за одбрану Републике Србије од оружаног угрожавања споља, учешће у изградњи и очувању мира у региону и свету и подршка цивилним властима у супротстављању претњама безбедности), као и за лечење одређених категорија војних лица за која се не врши уплата доприноса за здравствено осигурање, а која имају право на здравствену заштиту у систему војног здравства док су на служби у Војсци Србије („друга лица” из члана 2. став 1. тачка 4) Закона: војници на служењу војног рока, ученици и кадети војношколских установа, лица у резервном саставу док се налази на војној дужности у Војсци Србије и лица на другом стручном оспособљавању за официре и подофицире).

Дакле, постојање, одржавање и развијање капацитета војног здравства нужно је због чињенице да они представљају део способности Војске Србије за извршавање све три мисије, како у миру, тако и у ванредним ситуацијама, ванредном и ратном стању.

При томе, искуства војног здравства кроз санитетску подршку Војсци Србије (рад у теренским и специфичним условима у земљи и иностранству, учешће у мултинационалним операцијама под окриљем Уједињених нација и Европске уније ...) немерљива су за јачање, не само способности Војске Србије, већ и здравственог система Републике Србије у целини.

Ради што ефикаснијег коришћења капацитета војног здравства, његови слободни капацитети у миру могу и треба да се користе за потребе цивилног здравственог система, пре свега кроз ангажовање за потребе осигураника РФЗО, али и кроз пружања здравствених услуга осигураницима фондова здравственог осигурања из окружења и на комерцијалној основи.

У потребу постојања и коришћења капацитета војног здравства Република Србија је имала прилике да се увери деценијама уназад, а нарочито у 2020. и 2021. години.

Према томе, успостављање, одржавање и развој капацитета војног здравства финансира се и мора се финансирати из буџета Републике Србије, преко Министарства одбране.

Ово посебно из разлога његове превасходне намене, али и специфичног статуса организационих делова војног здравства. Наиме, санитетске јединице и установе и

војноздравствене установе су део организације Војске Србије, како у миру, тако и у ванредним ситуацијама, ванредном и ратном стању и као такве немају статус правног лица.

Дакле, војно здравство у смислу финансирања представља организациони део Министарства одбране као директног буџетског корисника и у дефинисању модела његовог финансирања треба поћи од свих претходно наведених претпоставки које морају бити уважене.

У том смислу, Закон уважава специфичност финансирања војног здравства, а нарочито војноздравствених установа које су делом својих капацитета укључене у План мреже здравствених установа у Републици Србији, али су истовремено и организациони делови Министарства одбране, као директног буџетског корисника, који немају статус правног лица и као такве немају могућност да, као корисници средстава РФЗО, задрже средства уплаћена од стране тог фонда по закљученим уговорима, већ се наплаћена средства по том основу, сагласно прописима за буџетски систем, усмеравају у буџет Републике Србије, као општи приход.

Такође, Закон уважава чињеницу да, почев од 4. марта 2023. године, сви приходи које војноздравствене установе остваре од пружања здравствених услуга на комерцијалној основи, ангажовањем својих слободних капацитета у допунском раду, представљају приход Фонда СОВО који обезбеђује финансијске и друге услове за обављање допунског рада у војноздравственим установама.

Дакле, Закон уважава фактичко стање и полази од чињеница да ће приходи које оствари војно здравство по основу уговора са РФЗО бити усмерени у буџет Републике Србије, као општи приход, док би приходи од пружања здравствених услуга осигураницима других фондова здравственог осигурања и на комерцијалној основи били усмерени као приход Фонда СОВО.

Признати износ по коначном обрачуна за пружене здравствене услуге војног здравства осигураницима РФЗО у 2024. години износио је 5,458 милијарди динара.

Од наведеног износа, износ од 1,917 милијарди динара је РФЗО директно платио добављачима јер се односи на материјал утрошен при пружању здравствених услуга осигураницима РФЗО за: лекове, санитарски и медицински потрошни материјал, крв и лабилне продукте од крви, уградни материјал, дијализни материјал и лекове за дијализу (у даљем тексту: лекови и санитарски потрошни материјал) који је набављен кроз поступак централизованих јавних набавки РФЗО (директна плаћања), док преостали износ од 3,541 милајарду динара представља приход војног здравства који ће бити усмерен у општи приход буџета Републике Србије.

Приходи које је војно здравство остварило од лечења осигураника РФЗО остварени су на начин да су војноздравствене установе фактурисале према РФЗО пружене услуге његовим осигураницима, према процедури и по ценама које РФЗО признаје у складу са прописима донетим на основу Закона о здравственом осигурању и који се примењују на све здравствене установе из Плана мреже.

Дакле, фактурисани су сви расходи које признаје РФЗО: персонални расход (за плате и накнаде), оперативни расходи на име индиректних трошкова (енергенти, вода, текуће одржавање опреме и непокретности, исхрана болесника ...) и расходи на име лекова и санитетског потрошног материјала.

Од укупно фактурисаног и од стране РФЗО признатог износа за 2024. годину (5,458 милијарди динара), на:

1. **персоналне расходе** (плате и накнаде) се односи **износ од 2.070 милијарди динара** и целокуни износ ће бити усмерен у **општи приход буџета Републике Србије**;
2. **оперативне расходе на име индиректних трошкова** (енергенти, вода, текуће одржавање опреме и непокретности, исхрана болесника ...) се односи **износ од 0,882 милијарде динара** и целокуни износ ће бити усмерен у **општи приход буџета Републике Србије**;
3. **лекове и санитетски потрошни материјал** се односи износ од **2,506 милијарди динара**. Од наведеног износа, кроз **директна плаћања РФЗО по основу централизованих јавних набавки**, војном здравству је испоручено лекова и санитетског потрошног материјала за **1,917 милијарди динара**, док је простали износ лекова и санитетског потрошног материјала од **589 милиона динара** набављен кроз поступак јавних набавки спроведен од стране војног здравства, средствима из буџета и наведени износ ће бити усмерен у **општи приход буџета Републике Србије**.

Дакле, **функционисање војног здравства за потребе пружања здравствених услуга осигураницима РФЗО подразумева обезбеђење потребних новчаних средстава из буџета, на размену Министарства одбране, за финансирање расхода на име плата и накнада запослених у војном здравству, оперативних расхода на име поменутих индиректних трошкова и расхода за набавку лекова и санитетског потрошног материјала које РФЗО не набавља кроз централизоване јавне набавке и директна плаћања.**

Како обим услуга који војно здравство пружа осигураницима РФЗО сваке године расте, расте и потреба војног здравства за новчаним средствима из буџета, а за потребе набавке лекова и санитетског потрошног материјала који се не набавља преко централизованих јавних набавки РФЗО, кроз директна плаћања од стране РФЗО.

Процена је да потребна средства у 2025. години за ове намене износе најмање 650 милиона динара, а да ће тај износ у 2026. години бити око 1 милијарде динара.

Поред наведеног, **из буџета Републике Србије**, као и до сада, потребно је обезбедити средства за инвестиције-опремање, персоналне и оперативне расходе војног здравства, осим за расходе на име пружања услуга осигураницима других фондова здравственог осигурања и на комерцијалној основи, што би се финансирало из прихода усмерених у Фонд СОВО.

У оперативне расходе који се морају обезбедити из буџета Републике Србије спадају средства за набавку лекова и санитетског потрошног материјала у износу од **најмање 550 милиона динара годишње**, од чега:

- **најмање 250 милиона динара** за набавку лекова и санитетског потрошног материјала за лечење категорија лица за које се не врши уплата доприноса у Фонд СОВО: војници, ученици и кадети војношколских установа, лица на стручном оспособљавању за официре и подофицире и лица у резервном саставу док су на служби у Војсци Србије (друга лица из члана 2. став 1. тачка 4) Закона), као и за потребе рада санитетских одељења јединица Војске Србије на терену.
- **Процена је да ће потребна средства за те намене у наредном периоду расти имајући у виду активности које се предузимају за поново увођење обавезе служења војног рока.**
- **најмање 300 милиона динара** годишње за занављање санитетских комплета за потребе санитетских ратних резерви Војске Србије.

У средства за инвестиције-опремање који се морају обезбедити из буџета Републике Србије спадају средства за опремање војног здравства у износу од **најмање 450 милиона динара годишње**, од чега:

- **најмање 400 милиона динара** за набавку недостајуће и модернизацију постојеће опреме у војноздравственим установама и санитетским јединицама и установама Војске Србије.
- **најмање 50 милиона динара** за набавку медицинске опреме за састављање нових и замену постојећих санитетских комплета за потребе санитетских ратних резерви Војске Србије.

За 2025. годину је распоређено 230 милиона динара за набавку медицинске и лабораторијске опреме за потребе војног здравства (конто економске класификације 5125), а Предлогом финансијског плана програмске активности „Војно здравство“ **за 2026. годину планиран износ за те намене, у оквиру одобреног лимита, је такође 230 милиона динара**, што је знатно испод процењеног износа потребних средстава.

Посебно се напомиње да у претходним годинама Министарство одбране, нити друга ресорна министарства Владе РС, нису имала планиране и реализоване трансфере према Фонду СОВО на име помоћи у финансирању војног здравства, као што је то случај код РФЗО и цивилних здравствених установа.

За остале здравствене услуге пружене осигураницима других фондова здравственог осигурања (Република Српска, дистрикт Брчко, Црна Гора ...) и на комерцијалној основи (пре свега у допунском раду), војно здравство би, као и до сада, фактурисало корисницима услуга укупне трошкове и приход по том основу би био усмераваан у Фонд СОВО.

Према подацима за 2024. годину приход по том основу је износио 452 милиона динара, од чега 145 милиона динара на име услуга пружених у допунском раду и 307 милиона динара на име услуга пружених осигураницима других фондова здравственог осигурања и осталих услуга на комерцијалној основи.

Дакле, према предложеном моделу финансирања војног здравства, а према подацима за 2024. годину, директна плаћања РФЗО би износила 1,917 милијарди динара, у општи приход буџета Републике Србије би био усмерен износ од 3,541 милијарда динара по основу претходно обезбеђених средстава из буџета Републике Србије у истом износу, док би у Фонд СОВО био усмерен износ прихода од 452 милиона динара из кога би Фонд СОВО финансирао све расходе за пружање услуга у војном здравству осигураницима других фондова здравственог осигурања и на комерцијалној основи.

Уважавањем предложеног модела финансирања војног здравства, претходно исказаних потреба у погледу годишњих износа средстава за набавку лекова, санитетског потрошног материјала и медицинске опреме, а полазећи од Предлога финансијског плана Министарства одбране за 2026. годину исказаног у оквиру одобрених лимита, потребна додатна средства за функционисање војног здравства износе 620 милиона динара.

Од наведеног износа, 400 милиона динара је потребно за набавке лекова и санитетског потрошног материјала за потребе лечења осигураника РФЗО (конто 426-Материјал), док је 220 милиона динара за потребе опремања војног здравства медицинском опремом (конто 512-Машине и опрема).

Посебно се напомиње да се, сагласно Уредби о надлежности, делокругу, организацији и начину пословања Фонда за социјално осигурање војних осигураника, почев од 4. марта 2023. године, накнаде за обављени допунски рад у војноздравственим установама финансира Фонд СОВО из наплаћених прихода од пружања комерцијалних услуга у војноздравственим установама ангажовањем слободних капацитета у допунском раду. Средства за те намене у буџету за 2025. годину нису одобрена, нити је износ за те намене планиран Предлогом финансијског плана Министарства одбране за 2026. годину.

Даље, поред допунског рада, Предлогом закона уређују се и стручно дежурство, приправност и рад по позиву здравствених радника и сарадника. Тим одредбама је обухваћено тренутно стање у војним здравственим установама и санитетским јединицама и установама које је уређено подзаконским актима донетим на основу Закона о Војсци Србије, а средства за исплату по овом основу су обезбеђена у буџету Министарства одбране јер сви здравствени радници и сарадници у војном здравству имају статус професионалних припадника Војске Србије. Имајући у виду да ће се наведени послови обављати у оквиру постојећих људских и материјалних ресурса и организације рада, неће бити потребна додатна финансијска средства из буџета.

У вези са осталим средствима потребним за спровођење здравствене заштите, Предлогом закона се дефинише да се здравствена делатност у Министарству одбране и Војсци Србије обавља као и до сада, на примарном, секундарном и терцијарном нивоу, тако да спровођење закона не захтева додатна финансијска средства нити ново запошљавање.

За права из здравственог осигурања (члан 78. Предлога закона) средства се обезбеђују највећим делом из средстава Фонда СОВО, а остатак из средстава буџета Републике Србије, која се опредељују Министарству одбране (за накнаду плате због привремене

спречености за рад на терет послодавца, као и за здравствену заштиту и и накнаду путних трошкова других лица).

АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

На кога и како ће највероватније утицати решења у закону?

Решења у закону утицаће на:

1. **Кориснике права** (војне осигуранике и осигурана лица) и на друга лица (војнике на служењу војног рока, лица у резервном саставу док се налазе на војној дужности у Војсци Србије, ученике и кадете војношколских установа и лица на другом стручном оспособљавању за официре и подофицире), на тај начин што се материја здравственог осигурања и здравствене заштите у Министарству одбране и Војсци Србије, коју до доношења закона уређују различити прописи, овим законом уређује на јединствен и свеобухватан начин, чиме се у значајној мери доприноси унапређењу функционисања система здравственог осигурања и здравствене заштите у Министарству одбране и Војсци Србије, а самим тим и квалитетнијем и ефикаснијем остваривању права из здравственог осигурања.

Наиме, даном ступања на снагу Закона о Војсци Србије („Службени гласник РС”, бр. 116/07, 88/09, 101/10, 10/15, 88/15-УС, 36/18 и 94/19) престао је да важи Закон о Војсци Југославије („Службени лист СРЈ”, бр. 24/94, 43/94, 28/96, 22/99, 44/99, 74/99, 3/02 и 37/02, „Службени лист СЦГ”, бр. 7/05 и 44/05 и „Службени гласник РС”, бр. 116/07 – др. закон, 88/09 – др. закони, 101/10 – др. закон и 10/15 – др. закон), осим одредаба које регулишу социјално и здравствено осигурање - Поглавље XV – Здравствено осигурање (члан 211-239.) које важе до доношења прописа којима ће се уредити ове области.

Сходно наведеном, у области здравствене заштите и здравственог осигурања војних осигураника још увек се примењују одредбе Закона о Војсци Југославије и подзаконских аката донетих за спровођење тог закона.

Наиме, Уредба о надлежности, делокругу и начину пословања Фонда за социјално осигурање војних осигураника („Службени гласник РС”, бр. 102/11, 37/12, 107/12, 119/13 и 15/23) донета је на основу члана 278. Закона о Војсци Југославије, а истом је уређена надлежност, делокруг, организација и начин пословања Фонда за социјално осигурање војних осигураника. Такође, примењује се Уредба о начину остваривања права из здравственог осигурања војних осигураника и чланова њихових породица („Службени лист СРЈ”, број 36/94) - донета на основу члана 230. Закона о Војсци Југославије, Уредба о остваривању права на једнократну новчану помоћ, оспособљавању брачног друга и о накнади за школовање деце војног лица („Службени лист СРЈ”, број 66/99, „Службени лист СЦГ”, број 4/05, „Службени гласник РС”, бр. 14/11, 60/18 и 74/18) - донета на основу члана 236. Закона о Војсци Југославије, као и одредба члана 41. Правилника о накнади путних и других трошкова у Војсци Србије (пов. бр. 2979-8 од дана 26. марта 2008. године, пов. бр. 2979-40 од дана 14. маја 2008. године и пов. бр. 536-3 од дана 25. јануара 2010. године).

Према подацима Фонда за социјално осигурање војних осигураника, на дан 25. јун 2024. године, укупан број војних осигураника и чланова породица који су осигурани преко војних осигураника је **80.422**, по категоријама:

Војни осигураници – носиоци осигурања (укупно 50.016):

- 1) официри – 5.867,
- 2) подофицири – 7.016,
- 3) војници по уговору – 7.639,
- 4) војни пензионери – 29.494,

Чланови породице војних осигураника – 30.406.

У Фонду за социјално осигурање војних осигураника постоји електронска евиденција војних осигураника и чланова породице војних осигураника, која је затвореног типа, а доношењем закона створиће се основ да Фонд за социјално осигурање војних осигураника размењује податке са другим државним органима и организацијама. Такође, закон представља основ за увођење електронских картица здравственог осигурања, чиме се стварају услови за брже, лакше и ефикасније успостављање електронских сервиса и самим тим брже, лакше и ефикасније остваривање права за кориснике права у Министарству одбране и Војсци Србије. Трошкове издавања здравствених картица сноси Фонд за социјално осигурање војних осигураника, у оквиру постојећих средстава. Планирано је да се замена исправе о осигурању тј. издавање здравствених картица за кориснике права оконча у року од 24 месеца од дана ступања на снагу закона. До тада, корисници права остварују права на основу постојећих исправа о осигурању, при чему посебно напомињемо да природа исправе о осигурању није препрека за успостављање електронских сервиса, али ће увођење електронских картица допринети ефикасности целог система.

Доношењем закона унапређује се систем здравственог осигурања корисника права кроз увођење здравствене картице – чиме се избегава непотребна администрација, штеди време корисника права и олакшава остваривање права, омогућава закључивање уговора са Републичким фондом за здравствено осигурање и приватним здравственим установама, приватном праксом и другим правним субјектима који обављају здравствену делатност у складу са законом, чиме се корисницима права обезбеђује боља доступност здравствене заштите. Такође, обим права на накнаду плате за време привремене спречености за рад је повећан, када је у питању нега детета оболелог од најтежих болести (у смислу трајања – до 18. године живота детета и у смислу износа накнаде плате – 100% од основа за обрачун и исплату наканде плате), као што је то регулисано и општим законом који уређује ову материју.

2. Војно здравство (војноздравствене установе које су организационо и функционално везане за Министарство одбране, санитетске јединице и установе Министарства одбране и Војске Србије и професионалне припаднике Војске Србије - здравствене раднике и здравствене сараднике који учествују у обављању послова здравствене заштите у војноздравственим установама и санитетским јединицама и установама), на начин што се дефинисањем начина финансирања стварају услови за адекватно планирање и несметано функционисање војног здравства, што је утолико значајније уколико се има у виду чињеница да војно здравство, поред пружања здравствене заштите корисницима права и другим лицима у складу са законом, пре свега обавља здравствену делатност као логистичку подршку Војске Србије у миру, ванредном стању, ратном стању и ванредној ситуацији.

Према подацима Управе за војно здравство Министарства одбране, војно здравство чине 4 војноздравствене установе, 1 санитетска установа и 36 санитетских јединица (33 одељења за здравствену заштиту и 3 вода за здравствену заштиту).

Успостављање Здравственог информационог система у Министарству одбране и Војсци Србије је у току, а окончање овог поступка, надоградња система, односно имплементација нових функционалности ће се спроводити приоритетно, у складу са приоритетним циљевима утврђеним АПСРП. У овом тренутку није могуће одредити тачан износ процењених трошкова, јер су трошкови условљени модалитетом надоградње.

Законом је прописан рок од 12 месеци од ступања на снагу закона да војноздравствене установе и санитетске јединице и установе ускладе своју организацију и рад са одредбама закона, при чему за имплементацију законских решења није потребно повећавати број запослених.

Имајући у виду да се Предлогом закона о здравственој заштити и здравственом осигурању војних осигураника врши својеврсно обједињавање регулативе у области војног здравства које је до сада било уређено низом прописа, истовремено се врши и обједињавање прописа којима су уређена права здравствених радника и здравствених сарадника (стручно усавршавање, школовање, обуке, приправнички стаж, специјализације, субспецијализације) без умањења обима истих. односно задржавањем до сада стечених права у области стручног усавршавања, школовања, обуке, приправничког стажа, специјализације, субспецијализације, која ће се и након доношења овог закона остваривати у складу са одредбама Закона о Војсци Србије и припадајућим прописима у погледу статуса здравствених радника и здравствених сарадника као професионалних припадника Војске Србије.

3. Фонд за социјално осигурање војних осигураника, на тај начин што се прецизно уређују питања која се односе на организацију рада и послове Фонда и утврђују овлашћења Фонда у сегменту доношења подзаконских аката за спровођење закона. На тај начин, стварају се услови да се у Фонду за социјално осигурање војних осигураника ефикасно остварују права из здравственог осигурања корисника права и других лица и обезбеђују средства за здравствено осигурање. За спровођење закона потребно је повећање броја запослених у Фонду за социјално осигурање војних осигураника, јер су постојећи кадровски капацитети недовољни пре свега за формирање матичне евиденције. За предвиђено повећање броја запослених у Фонду за социјално осигурање војних осигураника попуна ће се вршити из расположивих кадровских капацитета Министарства одбране. Законом је прописан рок од 12 месеци од ступања на снагу закона да Фонд за социјално осигурање војних осигураника успостави матичну евиденцију.

4. Министарство одбране, на тај начин што се законом утврђују овлашћења министра одбране за доношење подзаконских аката за спровођење закона, и то како подзаконских аката којима се ближе уређује материја организације и функционисања војног здравства, тако и подзаконских аката којим се ближе уређује материја остваривања права из здравственог осигурања.

Ради имплементације законских решења није потребно вршити организационе измене у Министарству одбране, нити повећање броја запослених.

Какве трошкове ће примена закона створити грађанима и привреди (нарочито малим и средњим предузећима)?

Примена закона може створити трошкове за кориснике права (војне осигуранике и осигурана лица), имајући у виду да закон прописује могућност учешћа ових лица у трошковима здравствене заштите. Обим тих трошкова зависи како од евентуално прописаног износа партиципације за поједине врсте здравствених услуга, односно поједине сегменте здравствене заштите, тако и од обима коришћења права на здравствену заштиту наведених категорија лица.

У року ближе уређеном Предлогом закона о здравственој заштити и здравственом осигурању војних осигураника биће донета Одлука о учешћу војних

осигураника у трошковима здравствене заштите којом ће детаљно бити уређено учешће војних осигураника у трошковима здравствене заштите како по категоријама (деца, професионална војна лица, пензионисана професионална војна лица) тако и у зависности од здравствених услуга у смислу да ће поједине категорије војних осигураника бити ослобођење плаћања учешћа у трошковима здравствене заштите под одређеним условима (давоци органа, крви, старији од 65 година).

Средства од евентуалне наплате партиципације војним осигураницима, представљају приход Фонда за социјално осигурање војних осигураника и иста се користе за финансирање пружања услуга здравствене заштите.

Примена закона не ствара трошкове привреди (нарочито малим и средњим предузећима) јер решења предложена у закону не утичу на делатност привреде, будући да обвезници уплате доприноса за здравствено осигурање за категорије лица које су обухваћене законом нису привредна друштва нити други субјекти приватног права. Средства за спровођење закона обезбеђују се у Финансијском плану Фонда за социјално осигурање војних осигураника, односно у буџету, на разделу Министарства одбране.

Да ли су позитивне последице доношења закона такве да оправдавају трошкове које ће он створити?

Процењено је да позитивне последице доношења закона оправдавају трошкове које ће примена закона створити. Наиме, доношење закона доприноси ефикаснијој организацији и функционисању војног здравства у Министарству одбране и Војсци Србије, које обавља здравствену делатност као логистичку подршку Војске Србије у миру, ванредном стању, ратном стању и ванредној ситуацији и пружа здравствену заштиту корисницима права, другим лицима и другим грађанима.

Сходно томе, примена закона ће превасходно утицати на подизање стандарда здравствене заштите у Министарству одбране и Војсци Србије, на унапређење система здравственог осигурања корисника права и других лица, а самим тим и на унапређење и остваривање највишег нивоа очувања здравља ових категорија лица чији положај и статус као професионалних припадника Војске Србије је посебан и специфичан.

Дакле, доношењем овог закона оствариће се позитивни ефекти за кориснике права и друга лица, односно за Министарство одбране и Војску Србије, тиме и за Републику Србију у целини, посебно имајући у виду делокруг Министарства одбране, као и положај и надлежност Војске Србије. Предметним предлогом, област здравствене заштите и здравственог осигурања у Министарству одбране и Војсци Србије уређује се на јединствен и свеобухватан начин, чиме се у огромној мери доприноси унапређењу функционисања тих система (здравствене заштите и здравственог осигурања), а самим тим и квалитетнијем и ефикаснијем остваривању свих права која пристичу из здравственог осигурања.

Као што је наведено, систем здравственог осигурања корисника права унапређује се кроз одредбе којима је уређено: увођење здравствене картице (трошак израде здравствене картице ближе је уређен одредбома члана 114. став 9. Предлога), омогућавање коришћења електронских сервиса – чиме се избегава непотребна администрација, штеди време корисника права и олакшава остваривање права, затим закључивање уговора са Републичким фондом за здравствено осигурање и приватним здравственим установама, приватном праксом и другим правним лицима која обављају здравствену делатност у складу са законом. Такође, обим права на накнаду плате за време привремене спречености за рад је повећан, када је у питању нега детета оболелог

од најтежих болести (у смислу трајања – до 18. године живота детета и у смислу износа накнаде плате – 100% од основа за обрачун и исплату накнаде плате).

Доношењем овог закона доприноси се унапређењу здравствене заштите на нивоу Републике Србије и са становишта очувања здравља осталих категорија лица која могу бити корисници услуга здравствене заштите у војном здравству, имајући у виду да закон омогућава пружање услуга здравствене заштите осигураницима Републичког фонда за здравствено осигурање и лицима којима се такве услуге пружају на комерцијалној основи.

Да ли се законом подржава стварање нових привредних субјеката на тржишту и тржишна конкуренција?

Циљ овог закона није подржавање стварања нових привредних субјеката на тржишту и тржишне конкуренције, већ јединствено уређивање система здравственог осигурања и здравствене заштите у Министарству одбране и Војсци Србије.

Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о Закону?

На основу закључка Одбора за правни систем и државне органе 05 Број: 011-4308/2021, Предлог закона био на јавној расправи у периоду од 12. до 31. маја 2021. године, у ком периоду је био објављен на интернет страници Министарства одбране и на Порталу е-управе, чиме је заинтересованим субјектима дата могућност да се са текстом Нацрта и предложеним решењима упознају и у односу на текст Нацрта доставе своје предлоге, сугестије, иницијативе и коментаре.

У јавној расправи учествовали су Војни синдикат Србије, Синдикат Независност, Клуб генерала и адмирала Србије, Удружење синдиката пензионисаних војних лица Србије, СУБНОР, Удружење пензионисаних подофицира Србије, Удружење војних пензионера Србије – Главни одбор, Удружење војних пензионера Србије – Општински одбор Суботица и Асоцијација слободних и независних синдиката.

Сви достављени предлози, сугестије и коментари учесника јавне расправе, свеобухватно су анализирани на више радних састанака у Министарству одбране, у складу са чиме је израђен и на интернет страници Министарства одбране објављен Извештај о спроведеној јавној расправи. Текст Нацрта закона усклађен је са предлозима који су оцењени прихватљивим, а по хронолошком редоследу, појединачно дато је образложење разлога због којих се сваки од осталих предлога учесника јавне расправе није могао прихватити.

Сходно наведеном, све заинтересоване стране су имале прилику да се изјасне о предложеним решењима.

Које ће се мере током примене закона предузети да би се остварило оно што се доношењем закона намерава?

Регулаторне мере:

Ради остваривања онога што се доношењем закона намерава, донеће се подзаконски акти за спровођење овог закона. Законом је утврђено да је рок за доношење подзаконских аката 18 месеци од ступања на снагу закона, као и да ће се до доношења подзаконских аката примењивати прописи који су важили до ступања на снагу овог закона, уколико нису у супротности са овим законом.

Фонд за социјално осигурање војних осигураника ће ускладити своју организацију и рад са одредбама закона и устројити послове матичне евиденције у року од 12 месеци од ступања на снагу закона.

Такође, војноздравствене установе и санитетске јединице и установе ће ускладити своју организацију и функционисање са одредбама закона, у року од 12 месеци од ступања на снагу закона. Усклађивање подразумева, пре свега, доношење свих подзаконских аката чији правни основ је ближе прописан Предлогом закона о здравственој заштити и здравственом осигурању, као и именовање органа, стручних тела и комисија која имају јако важну улогу у функционисању и организацији војноздравствених установа и санитетских јединица и установа.

Институционално-управљачке мере:

Надлежност за спровођење овог закона имају, пре свега, Министарство одбране и Фонд за социјално осигурање војних осигураника све у циљу остваривања онога што се доношењем закона намерава. Имајући у виду да су и према прописима који до доношења закона уређују област здравствене заштите и здравственог осигурања у Министарству одбране и Војци Србије – Министарство одбране и Фонда за социјално осигурање војних осигураника били надлежни у овој области, и да сходно томе, за спровођење закона постоје одговарајући капацитети, не очекују се потешкоће у примени закона. Након доношења закона, Фонд за социјално осигурање војних осигураника предузеће све потребне мере и радње ради уостављања система матичне евиденције на начин дефинисан законом уз пре свега надоградњу постојећег софтверског решења у коме се тренутно води евиденција војних осигураника и нова техничка решења би била израђена од стране професионалних припадника Војске Србије.

У спровођењу закона учествује и војно здравство, односно војноздравствене установе које су организационо и функционално везане за Министарство одбране, санитетске јединице и установе и здравствени радници и здравствени сарадници који учествују у обављању послова здравствене заштите у војноздравственим установама и санитетским јединицама и установама. Имајући у виду да је војно здравство и према прописима који до доношења закона уређују област здравствене заштите и здравственог осигурања у Министарству одбране и Војсци Србије учествовало у њиховом спровођењу, не очекују се потешкоће у примени закона од стране субјеката који чине војно здравство.

Предметни закон представља правни основ за унапређење процеса дигитализације војног здравства кроз његово повезивање са цивилним здравством (кроз РИЗИС у који је укључено и војно здравство сагласно Закону о здравственој документацији и евиденцијама у области здравства), али и са другим државним органима који располажу подацима који су потребни, пре свега Фонду за социјално осигурање војних осигураника, ради успостављања и вођења матичне евиденције (Централни регистар обавезног социјалног осигурања, Централни регистар становништва, матична евиденција Републичког фонда за здравствено осигурање ...).

Повезивање са РИЗИС-ом извршиће се у складу са подзаконским актима који ће се донети за спровођење Закона о здравственој документацији и евиденцијама у области здравства, а којима ће се уредити размена података између информационих система у Министарству здравља и војног Здравственог информационог система (ЗИС). Размена података је предвиђена на нивоу централних база у државном ДАТА центру у Крагујевцу, где је предвиђено да се за Министарство одбране, Министарство

унутрашњих послова и Безбедносно-информативну агенцију обезбеди посебан део који ће бити под надзором свих наведених органа. Попречна веза РИЗИС-а и ЗИС-а ће се успостављати непосредно унутар објекта за размену само одређених података који су неопходни за функционисање РИЗИС-а, а да се не угрози безбедност података војних осигураника.

Повезивање матичне евиденције Фонда за социјално осигурање војних осигураника са Централним регистром становништва, поред осталог, омогућиће и потпуну примену сервиса е-Беба. Овај сервис и сада функционише у потпуности за војне осигуранике у делу пријаве у матичну књигу рођених, пријаве држављанства и пријаве надлежној служби за остваривање новчаних припадности при рођењу детета. Пријава новорођеног детета на осигурање код Фонда за социјално осигурање војних осигураника такође функционише, али не потпуно аутоматизовано (већ кроз непосредну сарадњу ЦРОСО и Фонда за социјално осигурање војних осигураника).

Сервис е-Рецепт за војне осигуранике је успостављен у војном здравственом информационом систему. Овај закон даје правни основ за повезивање војног и цивилног здравственог информационог система чиме ће се омогућити дорада сервиса е-Рецепт у цивилним здравственим установама ради издавања е-Рецепта и војним осигураницима у тим установама (тако да ће се избећи издавање и овера рецепта у папиру).

Потпуна успоставља сервиса е-Беба и е-Рецепт за војне осигуранике је у надлежности Фонда за социјално осигурање војних осигураника и потпуна примена ових сервиса се очекује до краја 2025. године.

Повезивањем војног и цивилног здравственог информационог система створиће се услови и за успостављање сервиса е-Упут, што је у надлежности Министарства одбране.

Финансијске мере:

За спровођење овог закона у делу одржавања и развијања капацитета војног здравства, санитетске подршке Војсци Србије и здравствене заштите других лица, средства ће се обезбеђивати у буџету, на размену Министарства одбране.

За спровођење закона у делу здравствене заштите и здравственог осигурања корисника права (војни осигураници и осигурана лица) средства ће се обезбеђивати у Финансијском плану Фонда за социјално осигурање војних осигураника, за сваку календарску годину, у складу са законом.

Приходи од пружања услуга здравствене заштите осигураницима Републичког фонда за здравствено осигурање и лицима којима ће се такве услуге пружати на комерцијалној основи биће усмерени у Фонд за социјално осигурање војних осигураника и из тих прихода биће финансирана набавка лекова и санитетског потрошног материјала за лечење наведених категорија лица.

ИЗЈАВА
О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Овлашћени предлагач прописа: Влада

Обрађивач: Министарство одбране

2. Назив прописа

Предлог закона о здравственој заштити и здравственом осигурању војних осигураника

Law on Health Care and Health Insurance of Military Insured Persons

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране „Службени гласник РС – Међународни уговори”, бр. 83/08, 11/13 и 12/14) (у даљем тексту: Споразум):

- а) Одредба Споразума која се односи на нормативну садржину прописа
/
- б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума
/
- в) Оцена испуњености обавезе које произилазе из наведене одредбе Споразума
/
- г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произилазе из наведене одредбе Споразума
/
- д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније

ЗАКОН О ЗДРАВСТВЕНОЈ ЗАШТИТИ И ЗДРАВСТВЕНОМ ОСИГУРАЊУ ВОЈНИХ ОСИГУРАНИКА НИЈЕ ПРЕДВИЂЕН НАЦИОНАЛНИМ ПРОГРАМОМ ЗА ИНТЕГРАЦИЈУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ У ЕВРОПСКУ УНИЈУ.

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

- а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима
/

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима

/

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима

/

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност

/

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније

/

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

НЕ ПОСТОЈЕ ОДГОВАРАЈУЋИ ПРОПИСИ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ СА КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНО ОБЕЗБЕДИТИ УСКЛАЂЕНОСТ

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

/

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

/

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености.

Предлог закона није био предмет консултације са представницима Европске комисије, с обзиром да се Предлогом закона не врши усклађивање са прописима Европске уније.